

Több pénz jut az oktatásra, képzésre

Lezárult októberben a második nemzeti fejlesztési terv, új nevén Új Magyarország Fejlesztési Terv társadalmi vitája, illetve a Parlament is megvitatta a dokumentumot, amelyet a kormány a hónap végén küld el Brüsszelbe. Lapzártánkkor a viták eredményéről csak annyi volt tudható, hogy a humán erőforrás-fejlesztésre a tervezettnél több, míg infrastrukturális, főként közlekedési beruházásokra valamivel kevesebb pénz jut. Az alábbiakban a parlamenti vitát foglaljuk össze.

„A költségvetési két szűk esztendővel együtt beruházásban, fejlesztésben, egy új Magyarország megteremtésében következik hét bő esztendő” – mondta Gyurcsány Ferenc miniszterelnök az Új Magyarország Fejlesztési Tervről folytatott vitanapon az Országgyűlésben, utalva korábbi kijelentésére, miszerint költségvetési értelemben szigorú évek elé néz az ország. Kiemelte: olyan hétéves időszak következik, amikor Magyarország nemzeti jövedelme 2-3-4 százalékanak megfelelő új forrás érkezik évente az országon kívülről. Hozzátette: ezt azonban csak beruházásra lehet fordítani, közvetlenül nyugdíjra, családtámogatásra nem. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv legnagyobb része arról szól, hogy miként lehet jobb képzéssel és szolgáltatással élhetőbb világot teremteni, és az emberek számára lehetőséget adni, ezért humánfejlesztésre 1.700-1.900 milliárd forintot fordítanak a következő hét évben – mondta. Gazdaságfejlesztésre 1.000 milliárd, közlekedésfejlesztésre 2.000 milliárd, környezetvédelemre mintegy 1.200 milliárd, államreformra 100 milliárd, vidékfejlesztésre 1.000 milliárd forint jut majd.

A miniszterelnök tíz pontban foglalta össze a legfontosabb megoldandó problémákat, elsőként említve a hátrányos települések felzárkóztatását és a gyermekszegénység megszüntetését. Felsorolta az elsődleges közúti és vasúti fejlesztéseket. Beszélt arról, hogy meg kell szüntetni a Budapest-központúságot hat nagy tudásközpont létrehozásával, és szólt a kis- és középvállalkozások fejlesztésének programjáról, amelyre a fejlesztési terven kívül állami háttérű forrásokból további 2.000 milliárd forint jut. Megemlítette az átfogó energiaprogramot, az egészségügy átalakítását, amelybe 400 milliárd forintot fektetnek, az oktatás átalakításának folytatását, az akadály-mentesítési programot és a környezetvédelmet.

Kóka János gazdasági és közlekedési miniszter beszédében három területet emelt ki: a vállalkozások támogatását, az energiatakarékosság programját és a közlekedés fejlesztését. A következő években közvetlen támogatásokból ezermilliárd forintot költözik az ország

vállalkozásfejlesztésre, a vállalkozások bankképessé tételére, a családi vállalkozások bővítésére, hitel- és tőkefinanszírozással együtt a vállalkozások fejlesztésére jutó összeg megközelítheti a háromezer milliárd forintot – mondta Kóka, aki felhívta a figyelmet rá, hogy ma Magyarországon a felhasznált energia, főként a gáz felét-harmadát elpazaroljuk. Fordítsunk tízmilliárdokat arra, hogy energiatakarékossági programokat indítsunk – javasolta a miniszter.

Az MSZP vezérszónoka a versenyképesség növelését, a társadalmi összetartozás erősítését és a humánszféra támogatását szorgalmazta. Szabó György szerint a versenyképességet kell elsődlegesnek tekinteni, de területileg kiemelten kell kezelni a legelmaradottabb régiókat. Véleménye szerint szükséges, hogy ne csak a regionális operatív programokban jelenjen meg a különbségtétel a hátrányos helyzetű régiók javára, hanem az ágazati programokban is.

Pelczné Gáll Ildikó (Fidesz) szerint viszont a 2007 és 2013 között Magyarország rendelkezésére álló forrás számos más lehetőséget is megnyitna, például a regionális és szociális különbségek enyhítését, a vállalkozások versenyképességének javítását. Mint mondta, a terv nem számol a magyar gazdaság, a költségvetés és a régiók helyzetével, nem veszi figyelembe a konvergencia-program várható hatásait, a vállalkozások terheit, és azt, hogy az önkormányzati szféra évek óta forráshiányos. Az EU támogatásai nem „ajándékutalványként működnek”, saját pénzből kell az uniós forrásokat kiegészíteni – hangoztatta, hozzátéve: a vállalkozásoknak és az önkormányzatoknak nehéz lesz ezt az önrészt biztosítani.

Pelczné azt is kifogásolta, hogy nincs kiépítve a terv végrehajtási rendszere, és hogy erősödik a centralizáció, vagyis Budapest fogják eldönteni, ki mit fog nyerni, azaz „a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség lesz élet és halál ura az uniós pénzek elosztásakor”. Pelczné egyetértett Lamperth Mónika önkormányzati és területfejlesztési miniszterrel abban, hogy felül kell vizsgálni a területfejlesztési törvényt, csak szerinte éppen ellenkező módon, mint ahogy a kormány javasolja. Szerinte indokolatlan a kormányzati túlsúly a regionális fejlesztési tanácsokban, ezért meg kell szüntetni a kormányzat részéről delegált tagok szavazati jogát, a döntéseket a helyi szereplőknek kell meghozniuk.

Latorcai János a KDNP nevében kijelentette: pártja jelen formájában nem tudja támogatni a kormány által összeállított fejlesztési tervet. Herényi Károly (MDF) úgy fogalmazott: a fejlesztési terv lényegét a végrehajtásban kell keresni. Szerinte az anyag nagyon általános, túl sok célt jelöl ki, és az első Nemzeti Fejlesztési Terv tapasztalatait nagyon felületesen mutatja be.

Rockenbauer Nóra

MEGKEZDŐDÖTT AZ OPERATÍV PROGRAMOK VITÁJA

Magyarország december 1-jén kívánja benyújtani az Európai Bizottságnak az operatív programokat (op), attól kezdve már a 2007–13-as uniós keretből lehet finanszírozni az Új Magyarország Fejlesztési Terv (NFT II.) program-előkészületeit – közölte Bajnai Gordon fejlesztéspolitikai kormánybiztos az op-k társadalmi egyeztetésének elindulását bejelentő sajtóértekezleten október 16-án. Az egyeztetés várhatóan öt-hat hétig tart. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség több ezer partner – köztük a régiók, a szakmai érdekképviseletek, a Magyar Tudományos Akadémia és az egyházak – észrevételeire számít ebben a folyamatban. A tervek szerint november első hetének végéig lehet írásban észrevételt tenni az ügynökség honlapján az operatív programokkal egy időben közölt útmutató alapján. November közepéig bonyolítják le a különböző szervezetekkel a regionális, ágazati egyeztető fórumokat, egyeztetnek a nagy érdekképviseleti szervezetekkel. Az észrevételek feldolgozását követően megtárgyalja a dokumentumokat a Fejlesztéspolitikai Irányító Testület (FIT), illetve a Nemzeti Fejlesztési Tanács is. Ezt követően november végén kerülnek majd a kormány elé döntés az operatív programok.

HAJRÁ A 2004-ES EU-PÉNZEKÉRT

Az első, már tagállamként megítélt uniós támogatásokat december végén veszítheti el Magyarország az úgynevezett n+2-es szabály miatt, amelynek értelmében a felzárkóztatási pénzeket általában a tárgyévet követő második év végéig kell felhasználni. A kifizetések terén a legjobban eddig a szlovénok teljesítettek, a 2004-2006-ra jutó felzárkóztatási (strukturális és kohéziós) pénzeik 34,1 százalékának felvételével. A második helyen a magyarok állnak 32,6 százalékkal; ez összességében 959 millió eurót jelent.

Újra pályázhatók a LEADER-pénzek

Október 25-től egy hónapig újra pályázhatók az AVOP keretén belül a vidéki térségek fejlesztésére szánt LEADER-források. Az Európai Falu táblával jelzett LEADER-települések mintegy harmadát érintheti ismét a pályázat. A LEADER bonyolult eljárásrendszere ellenére az egyik legsikeresebb uniós pályázat volt az elmúlt évben. Magyarországon korábban még nem volt példa arra, hogy helyben szerveződő, önkormányzatokból, civil szervezetekből és vállalkozókból álló akciócsoportok pályázhassanak helyi vidékfejlesztési terveik megvalósítására. A LEADER első fordulójában 2006 tavaszán hetven akciócsoport vidékfejlesztési terve nyert egyenként 90-100 millió forintos támogatást. A szeptemberben zárult második fordulóban az akciócsoportok gesztorszervezeteinek helyi pályázatokat kellett kiírni a tervek megvalósítására. Az akciócsoportok döntő többségéhez már eddig is elegendő pályázat érkezett be ahhoz, hogy teljesen fel tudja használni a pályázati keretet. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium és a kormányzat eltökélt célja, hogy minden vidékfejlesztésre szánt forintot felhasználhassanak az akciócsoportok. Ezért az AVOP irányító hatósága november 24-ig ismét lehetővé teszi a helyi pályázatát, hogy egyetlen LEADER-forint se vesszen el a magyar vidéktől. Ahol nem sikerült nagy biztonsággal lefedni az első körben a teljes keretösszeget, most ismét lehetőségük lesz az akciócsoportoknak a pályázatásra. Idén 960 település részesülhet majd LEADER-forrásokból, és általuk több, mint másfél millió vidéki lakos életfeltételei és lehetőségei javulhatnak. A pályázat sikere bebizonyította, hogy a magyar vidék önszerveződő képessége révén képes lesz a 2007 és 2013 között rendelkezésre álló mintegy 60-70 milliárd forintnyi LEADER-pénzek lehívására is.

Fantomtehenekre vett fel uniós támogatást Szlovénia

Szlovéniában kitört az első nagyszabású EU-botrány: egy ellenőrzés ugyanis feltárta, hogy azon tehenek fele, melyekre a szlovén gazdák támogatást vettek fel, egyáltalán nem is létezik. Az Európai Számvevőszék emberei eléggé elcsodálkoztak, amikor szlovéniai vizsgálódásaik során kiderült, hogy a papíron megadott szarvasmarha-állomány fele a valóságban nem létezik. Utóbb derült fény rá, hogy a gazdák így akartak – jogtalanul – uniós támogatásokhoz jutni. Az már csak hab volt a tortán, hogy a hivatalos papírokból jelzett kecske- és birkaállomány egynegyede szintén csak a gazdák képzeletében létezett. A Times beszámolója szerint a hamis adatok és az ebből fakadó magas támogatási összegek akár egymilliárd euró kárt is okozhatnak, ami az uniós agrárköltségvetés 2 százalékát teszi ki. Efféle visszaélések az úgynevezett régi tagállamokban is előfordulhatnak. Az

Európai Számvevőszék jelentése szerint például tavaly az olasz, a spanyol és a görög olívaolaj-termelők vettek fel jogtalanul támogatást, összesen kétmilliárd euró értékben.

Nyilvános lesz az agrártámogatottak névsora

Az adatvédelmi ombudsmán vizsgálata nyomán Magyarországon is nyilvánossá teszik az uniós területalapú támogatásban részesülők névsorát. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) sokáig adatvédelmi okokra hivatkozva tagadta meg újságírók kérését, hogy beletekinthessenek a névsorba. Az MVH végül Péterfalvi Attila adatvédelmi ombudsmantól kért állásfoglalást az ügyben. Az ombudsman szerint mivel közpénzről van szó, az adatok a nyilvánosságra tartoznak. „A kedvezményezettek neve, a támogatás célja, összege nyilvános és közzéteendő adat, tekintet nélkül arra, hogy a kedvezményezett magánszemély, egyéni vállalkozó, cég, vagy egyéb szerv. Mindezen adatot bárki megismerheti és bármilyen – jogszerű – célra (magán és üzleti) felhasználhatja” – fogalmaz Péterfalvi határozata, felszólítva az MVH-t, hogy gondoskodjon ezek közzétételéről. Az ombudsman szerint ez megtehető lenne az MVH honlapján vagy a hivatalos közlönyben. Információink szerint a hivatal ez utóbbira készül. Soproni Horváth Lajos szóvivő hivatalosan azonban csak annyit közölt, hogy az MVH „a levelet megkapta, és megteszi a szükséges intézkedéseket”. Az uniós tagállamok hosszú ideje vitáznak azon, hogy nyilvánosságra hozzák-e mindenki nevét, aki uniós agrártámogatásban részesül. Az ellenzők, eddig Magyarország is, az adatvédelemre hivatkoztak. (Az uniós pályázatok nyerteseinek neve eddig is fent volt az interneten Magyarországon is.) Dánia azonban 2004-ben nem várt tovább, s közzétette saját listáját, amelyből kiderült például, hogy a legtöbb támogatást az Arla Foods, Európa legnagyobb tejipari cége kapta, 2003-ban 48,3 milliárd forintnyi eurót, de jutott a szubvenciókból négy miniszternek vagy családjának is, köztük Fischer-Boel férjének is. 2005-

NYILVÁNOSSÁ TESZIK A TÁMOGATOTTAK NEVÉT BRÜSSZELBEN IS

Az uniós jobb átláthatóságát segíti elő Siim Kallas illetékes EU-biztos szerint az, hogy ezentúl nyilvánosságra hozzák a központi, Brüsszelből menedzselte uniós támogatások és közbeszerzések felhasználóinak neveit. A támogatottak listája a http://ec.europa.eu/grants/beneficiaries_en.htm oldalról lesz elérhető, a közbeszerzések nyerteséi pedig a http://ec.europa.eu/public_contracts/beneficiaries_en.htm oldalról.

M0-ás: 284 millió euró uniós támogatás veszhet el

Az M0-ás körgyűrű keleti szektor 3-as számú főút és M3-as autópálya közötti szakasza építésének október 12-én életbe lépett felfüggesztése miatt Magyarország elveszhet 284 millió eurós Kohéziós Alap támogatástól, amelyet az M0-4-es út és M3-as autópálya közötti 26,5 kilométeres szakaszának megépítésére kapott az uniótól. Az unió azzal a feltétellel nyújtott a beruházáshoz 85 százalékos vissza nem térítendő támogatást, hogy az utat 2007. november 30-ig forgalomba kell helyezni, és a támogatás pénzügyi zárását 2008. végéig el kell végezni. Ha ez nem teljesül, akkor vissza kell fizetni az EU-nak a támogatás összegét. A Fővárosi Bíróság (FB) 2006. szeptember 21-ei ítélete azonban hatályon kívül helyezte az épülő 8,5 kilométeres szakaszra vonatkozó jogerős építési engedélyt, és új engedélyezési eljárásra kötelezte az elsőfokú környezetvédelmi és közlekedési hatóságot. Ha az NA nem tudja időben megszerezni a jogerős építési engedélyt, akkor fennáll a veszélye, hogy még az érintett részzel kapcsolatos kivitelezői is jelentős kártérítési igénnyel léphetnek fel a beruházóval szemben.

Cseh botrány az EU-pénzek körül

Több százezer eurónyi uniós és kormányzati pénz elsikkasztásának vádjával letartóztatták két volt cseh miniszterelnök kabinetfőnökét. Zdenek Dolezal, aki Stanislav Gross és Jiri Paroubek kormányfője idején is kabinetfőnöki megbírást töltött be, azzal gyanúsítják, hogy önkormányzati politikusokkal és minisztériumi tisztviselőkkel játszott össze a kulturális örökség felújítására elkülönített pénzek „lenyúlásában”.

Sikeres Phare Magyarország-Ausztria Kísérletek

Sikeresen zárult a Phare Magyarország-Ausztria Kísérlet Alap 37 kísérlete. A Phare Magyarország-Ausztria Kísérlet Alapok célja 1995 óta a magyar-osztrák határon átnyúló együttműködés ösztönzése, 2003-ban egymillió euró támogatási keret 333 ezer euró nemzeti társfinanszírozással egészült ki. A projekteknek a magyar-osztrák bilaterális határterületen belül (NUTS III szintű régiók) kellett megvalósulniuk, nevezetesen Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megye (Magyarország), illetve Burgenland tartomány (Ausztria) területén. A programban támogatásra a magyar-osztrák határterületen központtal vagy képvisellel rendelkező nonprofit szervezetek pályázhattak. A projekteknek legalább egy partnerrel kellett rendelkezniük a határ túloldaláról. Az egy projektre elérhető minimális támogatás 5 ezer euró, a maximális 50 ezer euró lehetett. A maximális projekt időtartam 12 hónap, a minimális három hónap volt. Az idén zárult projektek között szerepelt például a kerékpárturizmushoz kapcsolva a Fertő-tó környéke néprajzi örökségének bemutatása; hagyományörzés és hagyományteremtés céllal az első Rábaközi perecefesztivál megren-

ben a britek is követték a dán példát. Ott a legtöbb támogatás a Tate & Lyle cukoripari óriásnak jutott (két év alatt mintegy 93 milliárd forintot, de a pénz nagy részét a királyi család és a földbirtokos arisztokrácia kapta). Spanyolországban 300 család teszi zsebre a támogatások túlnyomó részét, családonként évi 76 millió forintnak megfelelő összeget. Marita Wiggerthale német kutató összesítése alapján azt állítja, hogy az uniós agrártámogatások 80 százalékán az uniós gazdálkodók 20 százaléka osztozik.

Százmilliós pályázatok jövőre

A vállalkozások szempontjából meghatározó jelentőségű gazdaságfejlesztési operatív program (gfp) pályázatainál alapvetően a vissza nem térítendő támogatás és a pénzügyi eszközök (mikrohitel, tőkefinanszírozás, hitelgarancia) kombinált alkalmazása várható 2007 és 2013 között. Lapunk értesülései szerint a jövőre induló új, hétéves uniós költségvetési időszak elején a megítélt támogatások nagy része még vissza nem térítendő lesz, ám időben előre haladva – elsősorban a vállalkozóknál, tehát a gfp-nál – egyre nő a visszatérítendő részarány. Azzal is kalkulálni kell a pályázatok ütemezésekor, hogy a gfp – szakértői megfogalmazás szerint – nem számít majd gazdag operatív programnak: előirányzott részaránya a második Nemzeti Fejlesztési Tervben 8,5–12,7 százalék, kerete pedig 588–882 milliárd forint között van. A pályázni szándékozó vállalkozóknak tehát már most érdemes nyomon követni a fejleményeket. Így a pénzügyi eszközök kínálatának alakulását, amelyek jelentős segítséget nyújthatnak elsősorban a saját rész/önerő biztosításában és – a támogatás kézhezvételéig – a projektmegvalósítás finanszírozásában. További újdonság, hogy az infokommunikációs technológia és szolgáltatások, valamint a vállalati humán erőforrás fejlesztése (üzleti, piacfejlesztési tanácsadás) elszámolható költségként jelenik meg a program prioritásainál. Alapvető törekvés, hogy egyszerűbbé tegyék a jelentkezők dolgát. Ennek megfelelően a tervek szerint az egy-hárommillió forint közötti támogatásigénynél nem lesz különösebb eljárás, a jogosult pályázók a keret erejéig automatikusan megkapják az igényelt összeget. A tíz-húszmillió forint értékű igények kielégítéséről egyszerűsített, standardizált eljárás keretében döntenek. A szakemberek arra számítanak, hogy összességében ebben a két kategóriában lesz a legnagyobb a dotációs igény, ezért várható, hogy itt hamar elfogy a pénz. Kiemelt figyelmet érdemel a tíz-húszmillió forint fölötti kategória, ahol – ha úgy tet-

szik, a határ a csillagos ég – akár 500 millió forintos támogatás is elnyerhető. Itt előnyt élveznek azok a komplex projektek, amelyek a környezettudatos és energiatakarékos technológiafejlesztést, a vállalkozás beszállítóként való megerősítését, külföldi piacokon való megjelenését vagy a sikeres működést előmozdító licencek, know-how-k megvásárlását szolgálják.

Forrás: www.vilaggazdasag.hu

Egy év alatt duplájára nőtt Majdnem 420 milliárdot költöttünk az agrártámogatásokra

Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások 419,5 milliárd forintot tettek ki 2005-ben, szemben az egy évvel korábbi 155,9 milliárddal – áll a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter parlamenti jelentésében. A mezőgazdasági termékek árszintje 2004-ben 94,6 százaléka volt az egy évvel korábbinak, a múlt évben viszont 0,7 százalékkal haladta meg a 2004. évit. A jelentésből kitűnik, hogy a gabonafélék ára – a túlkínálat miatt – enyhén csökkent 2005-ben, ugyanakkor a gyümölcsöké 21,6 százalékkal emelkedett. A vágóbaromfi ára gyakorlatilag nem változott a múlt évben, ugyanakkor a vágósertésé 5,1 százalékkal, a vágómarháé pedig 20,1 százalékkal növekedett. Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások 419,5 milliárd forintot tettek ki a múlt évben (egy évvel korábban csak 155,9 milliárd volt ez az összeg). A 419,5 milliárdból a nemzeti támogatás 155 milliárdra rúgott (2004-ben 127 milliárd volt). Az EU-tól a Sapard program keretében 21 milliárd, az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Programra 14 milliárd, piaci támogatásra 17 milliárd, egységes területalapú támogatásra pedig 148 milliárd forint érkezett. A mezőgazdasági fejlesztési támogatásra 18,9 milliárd forintot tartalmazott a múlt évi állami költségvetés, ebből 15,3 milliárdot fizettek ki. A fejlesztési támogatások nagy része a korábbi években nyertes pályázókhoz jutott. Így például a nyertesek építési beruházásaihoz 2,9 milliárdot, szőlő- és gyümölcssteleptetésre 7,8 milliárdot, gépvásárlásra pedig 1,9 milliárdot fizetett ki az állam. A folyó kiadásokra és jövedelemtámogatásokra 131,5 milliárd forintot kaptak a termelők. Ebből jutott például a több, mint 400 milliárd forint kedvezményes hitel kamattámogatására (20,4 milliárd), de a legnagyobb tétel a kiegészítő nemzeti támogatás (87,5 milliárd forint). A gazdálkodó programot egy 2000-ben hozott kormányrendelet hívta életre. A kezdetektől 626 pályázat alapján 9,55 milliárd forint volt ennek a hitelnek az összege. Viszont 86 esetben – 2,41 milliárd összegben – az

deze; a határ mentén élők kapcsolatainak elmélyítése érdekében közös magyar-osztrák sportversenyek szervezése, környezetvédelmi diákexpedíció indítása; képzések szervezése a helyi sajátosságokra építve a hagyományörzés, a zene, az egészséges életmódra nevelés és a számítástechnika területén.

Jövőre 192 millió eurót költ az EU állatvédelemre

Az Európai Bizottság 2007-ben 193 millió eurót szán az állatbetegségek megfigyelésére, vizsgálatára és felszámolására. A 155 kiválasztott program olyan állatbetegségekkel foglalkozik, amelyek az állatok és emberek egészségét egyaránt érintik. 2007-re a bizottsághoz tíz fontos állatbetegség felszámolását célzó 61 pályázatot nyújtottak be, ezek közül 47-et ítéltek támogatásra érdemesnek. A nyertes programok közel 53 millió eurót kapnak. A keret elosztásakor előnyt élveztek azok a pályázatok, amelyek emberre is áterjedő betegségekkel foglalkoztak, így például jelentős összegek jutnak a tuberkulózis és a veszettség ellenőrzését célzó programoknak. Mivel az elmúlt években Európa nyugati részében lényegében sikerült kiirtani a veszettséget, a jövő évi tevékenység a keleti térségre, főleg az új tagállamokra terjedne ki, erre mintegy 12 millió euró áll rendelkezésre. Kilencmillió eurót meghaladó összeggel támogatják a szármagokban található szalmonella elleni küzdelmet 18 tagállamban. 2005. óta évenként megduplázják az ilyen programokra szánt pénzüsszeget. Továbbra is figyelemmel kísérik a szármagok madárinfluenza-megbetegedését, az EU további pénzügyi támogatást biztosít laboratóriumokra. A kórözdők megbetegedéseinek monitorizálására a Bizottság több, mint 88 millió eurót utalt ki, ebbe beletartozik az az uniós támogatás is, amelyet a szarvasmarhák, juhok, kecskék, és ezáltal először szarvasok gyorstesztesztelésére, valamint a fiatal kórözdők szivacsos agyvelőgyulladás tesztelésére fordítanak.

Versenyképes munkaerő uniós támogatással

A Nemzeti Fejlesztési Terv Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Programjának (HEFOP) keretében a vállalkozások versenyképességének javítását és munkavállalók képzettségi szintjének növelését célzó intézkedésen keresztül közel 40.000 fő képzését tudják megvalósítani a nyertes pályázók az Európai Unió és a Magyar Állam több, mint 12 milliárd forintos támogatásával. A meghirdetett három pályázati kiírásra az elmúlt három évben több, mint 2000 pályázatot érkezett be közel 29 milliárd Ft támogatási igénnyel. A HEFOP egyik legnépszerűbb pályázati programján a több, mint 1000 nyertes pályázó túlnyomó többsége kis- és középvállalkozás. A pályázatok célja a munkaerő versenyképességének, a munkavállalók munkahelyi készségeinek és kompetenciáinak javításán keresztül a foglalkoztatás bővítése. Az intézkedés keretében meghirdetett pályázatok olyan általános és szakosított képzési programokat támogatnak, melyek fejlesztik a vál-

FVM visszavonta a támogatást (ami 80 százalékos állami garanciát és 100 százalékos kamattámogatást jelent). A 86 esetből 24-nél azért került sor a hitel-támogatás megvonására, mert a gazdálkodó csődbe jutott, 17 esetben pedig eltért a pályázatában vállalt kötelezettségétől. Múlt év végén 5,9 milliárd forint volt a hitelállomány, amelyhez 4,7 milliárd forint kezességvállalás társult. A gazdahitel programon túl is vállalt az állam kamattámogatást az agrárhitelekre. A múlt év utolsó napján 406,9 milliárd forintot tett ki a támogatott hitelállomány, kamattámogatásra 23,5 milliárd forintot fordított az állam 2005-ben. Az elmúlt három évben töredékére zsugorodott az éven belüli hitelek állománya (2002-ben 155 milliárd, tavaly pedig mindössze 2,6 milliárd forint volt). Ezzel egyidejűleg felduzzadt az éven túli hitelek összege (az előbbi sorrendben: 213 és 404 milliárd forint).

Forrás: www.hvg.hu

Előnyben a közös pályázatok

November 30-ig lehet pályázni az Európai Unió mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékeire, valamint azok előállítási módjára vonatkozó, belső piacra irányuló tájékoztató és promóciós programok támogatására. A program olyan, számos akcióból álló marketing-intézkedéscsomagot jelent, amely több, egymásra épülő, vagy egymást kiegészítő marketingeszköz alkalmazásával valósul meg egy koherens stratégia mentén. Egyetlen akció nem minősül programnak, ezért támogatásban nem részesíthető. A tájékoztató, illetve a promóciós program nem irányulhat meghatározott márkanévre, és nem részesíthet előnyben termékeket különleges származásuk alapján. A származásra való bármely hivatkozásnak a kampány fő üzenetéhez képest másodlagosnak kell lennie. Az eredet jelzése kizárólag a közösségi szabályozás szerint alkalmazott megjelölések esetén, va-

lamint akkor alkalmazható, ha a terméknek olyan sajátossága van, amelynek a tájékoztató, illetve a promóciós kampány során történő bemutatásához a származás megjelölése szükséges. Amennyiben a tájékoztatók vagy promóciós üzenetek a termék fogyasztásának kedvező élettani hatására vonatkoznak, a közvetített információknak általánosan elfogadott tudományos adatokon kell alapulniuk. Ebben az esetben az üzenetet az Országos Élelmiszer-biztonsági és Táplálkozástudományi Intézetnek jóvá kell hagynia. A támogatásra a program által érintett termékpályát képviselő, az Európai Unió területén működő szakmai és szakmaközi szervezetek önállóan, illetve együttesen nyújthatnak be pályázatot. Előnyben részesülnek azok a beadványok, amelyeket több szakmai, szakmaközi szervezet, vagy több tagállam szervezetei együtt nyújtanak be és kivitelenek. A szervezetek esetén a feladatok és kötelezettségek megosztását együttműködési megállapodásban kell rögzíteni, amelyet a pályázathoz csatolni kell. Amennyiben a programot hazai és külföldi szakmai, illetve szakmaközi szervezetek együtt dolgozzák ki, a pályázatot valamennyi szervezet székhelye szerinti illetékes hatósághoz be kell nyújtani. Az együtt beadott program csak abban az esetben támogatható, ha valamennyi tagállam illetékes hatósága elfogadja és az Európai Unió bizottsága részére továbbítja. Amennyiben hazai és külföldi szakmai, szakmaközi szervezetek közös program készítését tervezik, szándékukat a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnak (MVH) jelezni kell. A programok végrehajtásában a pályázó által versenyeztetéssel kiválasztott szervezet(ek) (például reklám-, marketing-, kommunikációs ügynökségek) vehet(nek) részt. Ezeknek a pályázótól függetlennek kell lenniük, és az intézkedések végrehajtásához szükséges infrastruktúrával, szakértelemmel, technikai és pénzügyi kapacitással kell rendelkezniük. A pályázatok a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz nyújthatók be. További információk megtalálhatók az MVH honlapján (www.mvh.gov.hu), az EU-s támogatások – Belpiaci intézkedések – Promóciós programok cím alatt, illetve tájékoztatás kérhető a 06-1/219-45-33-as telefonszámon.

Forrás: www.vilaggazdasag.hu

Élhetőbb városok EU-pénzből

Jobb tömegközlekedést, élhető lakóhelyet biztosítani az európai városok polgárainak – ezzel a jelszóval indította el négy éve az Európai Bizottság Civitas nevű programját, amelynek idei éves értékelő tanácskozását a spanyolországi Burgosban tartották a közel-múltban. A program célja, hogy mentesítse a

lalkozások alkalmazkodóképességét munkavállalók képzettségi szintjének növelése révén. A pályázók közül eddig 34 zárta le a projekt szakmai megvalósítását. A 34 projekt keretében összesen 1456 fő képzése valósulhatott meg. A kedvezményezett szervezetek között volt nyomdai tevékenységgel, csomagolóanyag-gyártással foglalkozó cég; takarékszövetkezet; szoftverfejlesztéssel, távközlési és számítástechnikai szolgáltatásokkal, szervizeléssel foglalkozó vállalkozás; valamint építőipari vállalat is. A képzések között megtalálható volt a nyelvi képzés, EU-ismeretek oktatása, vezetői készségek fejlesztése, szervezettefejlesztés – csapatépítés, ügyfélkezelési tréning, értékesítési tréning – eladástechnikák, informatikai képzések és kommunikációs készségek fejlesztésére irányuló képzés is.

Elkészült Észak-Magyarország turizmusfejlesztési stratégiája

Az Észak-Magyarország turizmusfejlesztési stratégiája alapján a térségbe érkező uniós forrásokból 60 milliárd forintot fordítanak a turizmus fejlesztésére 2013-2017 között – jelentette be Nagy Imre, a regionális idegenforgalmi bizottság (RIB) elnöke Egerben. Az alapelvek szerint csak megalapozott, és igen indokolt fejlesztéseket támogatnak majd. Prioritást élveznek az attrakciók, mint például a világörökségi helyszínek fejlesztése, vagy Egerben a Város a város alatt elnevezésű, a földalatti pincerendszer hasznosítására születtett projekt. Szálláshelyek bővítése, korszerűsítése viszont csak akkor számíthat majd támogatásra, ha hiányt pótol. Nagy Imre a támogatható kezdeményezések között említette még a rendezvények szervezését, a marketingmunkát, és a desztinációs irodák létrehozását.

Pénzbírságot kaphatnak a görögök

Pénzbírság kiszabását kérte az Európai Bizottság Görögországra az Európai Bíróságtól, mivel Athén nem hajlandó visszafizettetni a Bíróság által korábban jogsértőnek nevezett állami támogatásokat az Olympic Airways-zel. A Bizottság 2002 decemberében állapította meg a jogsértést, és rendelte el a szubvenciók visszafizetetését. Erre a görög kormány nem volt hajlandó, mert az a korábbi nemzeti légitársaság csődjéhez vezetett volna. Az ügyben indított jogsértési eljárás során a Bíróság 2005-ben a Bizottságnak adott ígazat, s Athént a 161 millió eurós támogatás visszafizetetésére kötelezte (ebből 41 millió euró illegális szerkezetátalakítási szubvenció, 120 millió pedig működési támogatás volt, vagyis az Olympic fizetési kötelezettségei közül jó néhánynak, például az üzemanyagok áfájának és a reptérhasználati díjaknak az átvállalása). Ha egy tagállam a bírósági elmarasztalásnak sem tesz eleget, akkor a közösségi jogsértési eljárás következő lépéseként a Bizottság újra beperelheti az Európai Bíróságon, s ekkor már pénzbírság kiszabását is kérheti a vétessel szemben. Ennek megfelelően a bizottság most azt kéri a bíróságtól, hogy Athént a 2005-ös bírósági ítélet óta eltelt minden egyes napra 10

CIVITAS PROJEKTEK MAGYARORSZÁGON

Forrás: VG-gyűjtés

DEBRECEN

Villamosokra és trolikra műholdas jármű-helyzetmeghatározó rendszer
A villamosoknál a megállóhelyeken és a járműveken LCD-monitoros utastájékoztató
Autómentes sétálóövezet a Kölcsey Központnál
Kerékpárutak
Bioüzemanyagok alkalmazása a tömegközlekedésben

PÉCS

Autómentes zóna a belvárosban,
Zónaalapú parkolási rendszer
Új közlekedési stratégia kidolgozása

városokat a magánautók által okozott zűrzavaroktól és környezetszennyezéstől, racionalizálja az energiafelhasználást, és vonzóvá, színvonalassá tegezi a tömegközlekedést. A program keretében eddig 36 európai város – köztük Magyarországról Debrecen és Pécs – kapott európai uniós támogatást, összesen 100 millió euró értékben. Segíteni kívánunk az európai városoknak közlekedési problémáik megoldásában, és az ott lakók életminőségének javításában, ezért a bizottság úgy döntött, hogy 2007-től folytatják a Civitast a VII. kutatás-fejlesztési keretprogram égisze alatt – idézi a *Rapid Jacques Barrót*, a brüsszeli testület közlekedéssért felelős tagjának nyilatkozatát. A program a városi tömegközlekedés tervezését és menedzsmentjének megerősítését, az energiafelhasználás hatékonyságának növelését és az alternatív üzemanyagok igénybevételét szolgáló projekteket támogat. Még több európai várost kívánnak bevonni a Civitas projektjeibe 2007-től, különösen az új tagállamokból és a tagjelölt országokból. Emellett az Európai Bizottság 2007-ben zöld könyvben kívánja meghatározni a városi közlekedés fejlesztési irányait. Magyarországról Debrecen vezetését az olasz Genova és a francia Toulouse kereste meg azzal a javaslattal, hogy kapcsolódjon be a Civitas programba – tudtuk meg *Szűcs Lászlótól*, a polgármesteri hivatal illetékes főosztályvezetőjétől. A környezetkímélő közlekedés feltételeinek kialakítását szolgáló Mobilis nevű közös projekt végül a kezdeményező Toulouse, valamint a dán Odense, az olasz Velence, a szlovén Ljubljana és Debrecen részvételével valósul meg. Debrecenben ennek keretében 212 millió forintos EU-támogatással villamosokra és trolikra kialakították a műholdas jármű-helyzetmeghatározó rendszert, a villamosoknál a megállóhelyeken és a járműveken bevezették az LCD-monitoros utastájékoztatót, a Kölcsey Központnál elkezdtek az autómentes sétálóövezet kiépítését, és kerékpárutak létesítését is tervezik. A projektbe helyi konzorciumi tagként bekapcsolódott a Debreceni Egyetem, amely a Hajdú Volánnal és a DKV-val együttműködve a bioüzemanyagok használatának bevezetésén dolgozik. Pécs már lezárta Civitas projektjét, amelynek keretében 80 millió forintos uniós támogatással autómentes zónát alakítottak ki a belvárosban, beindították a zónaalapú parkolási rendszert, és kidolgozták a város új közlekedési stratégiáját. Terveikről Merza Péter, a Pécs Fejlesztési Kft. vezetője lapunknak elmondta, hogy jövőre újabb Civitas projektbe szeretnének bekapcsolódni, ismét az osztrák Graz városával együtt.

Forrás: www.vilaggazdasag.hu

Véget ért a Norvég alap első bírálati szakasza

Bajnai Gordon fejlesztési kormánybiztos elmondta, hogy lezárult az Európai gazdasági térség (EGT) és a Norvég finanszírozási mechanizmusok program (Norvég alap) első pályázati körére benyújtott pályázatok hazai bírálati szakasza. Az értékelés eredményeként 12 önálló projekt, valamint 5 pályázati alap került kiválasztásra. *Bente Angell-Hansen*, Norvégia magyarországi nagykövete elmondta, hogy ezeket a pályázatokat egyeztetik az Európai Unióval, majd ezt követően születik meg a végleges döntés. Az Európai gazdasági térség (EGT) és a Norvég finanszírozási mechanizmusok (Norvég alap) felhasználására az idén januárban meghirdetett tenderre 292 pályázat pályázatot adtak be az első körben. A formai értékelést követően 76 jutott tovább. A pályázat második köre szeptember 30-án zárult, amelynek során 571 pályázat érkezett, és ezek feldolgozása megkezdődött. A programban Magyarország összesen 135 millió euró támogatásban részesülhet, amelynek forrása az EGT nem uniós tagállamai – Norvégia, Liechtenstein és Izland – által létrehozott alapokból származik.

Forrás: www.magyarorszag.hu

Könnyebben elérhetők az uniós pályázatok

Az októberi K&H kvv bizalmi index kutatás eredményei szerint a megszorító kormányzati intézkedések következtében a kis- és középvállalkozások kifejezetten borúlátóak üzletmenetük jövőjét illetően. Várakozásaik csupán egyetlen területen pozitívak: véleményük szerint egyre könnyebb pénzügyi forrásokhoz jutni. Köszönhető ez a széles körben elérhető európai uniós pályázatoknak, továbbá a hazai bankok egyre inkább vállalkozásbarát hitelkonstrukcióinak. A K&H folyamatosan vizsgálja a szektort érintő hatásokat annak érdekében, hogy azonnali válaszokat és megoldási lehetőségeket nyújthasson a kvv-k aktuális gazdasági-pénzügyi problémáira. Az októberben publikált bizalmiindex-felmérésből kiderült, hogy a magyar vállalkozások véleménye szerint a megszorító kormányzati intézkedések jelentős mértékben szűkítik a hazai kis- és középvállalkozók piaci lehetőségeit. A kvv-vezetők 45 százaléka továbbra is a belföldi banki hitelre számít leginkább cége jövőbeni finanszírozásához. A vállalkozók 60 százaléka reális esélyt lát arra, hogy európai uniós pályázatok révén támogatáshoz jusson.

Forrás: www.fn.hu

512 eurónyi büntetéssel sújtsa, ha pedig a második bírósági ítélet idejére sem valósulnak meg az első ítéletben előírtak, akkor a bíróság az új ítélet napjától kezdve további 53 611 eurónyi büntetést is kiszabhat.

Kovács közbelépése ellenére elfogadták a kukoricarendeleletet

November 1-jén hatályba lép a magyar termelők számára hátrányos kukoricarendelet, miután az Európai Bizottság Kovács László magyar biztos különvéleménye ellenére jóváhagyta az agrárbiztos javaslatát.

Brüsszel figyelmen kívül hagyta a magyar kormány José Manuel Barroso bizottsági elnöknek levélben írt figyelmeztetését is, hogy amennyiben nem vonják vissza a jogszabályt, Budapest két hónapon belül az Európai Bírósághoz fordul. A rendelet 71 kilogrammban rögzítette az intervenció tárolásra kínált takarmánykukorica minimálisan kötelező hektolitersúlyát (eddig ilyen határ nem volt). Ez az alapvetően nagy szemű kukoricát előállító közép-európai országok számára kedvezőtlen. A Bizottság a 18 hónaposnál hosszabb intervenció tárolással indokolta a minőségi paraméterek megszigorítását, amelynek révén becslések szerint csapadékos évben akár 50 százalékkal is csökkenhet a magyar intervenció kukorica mennyisége.

Regionális képzési program: nagy arányban leköötötték a keretet

A 2004-2006. évi I. Nemzeti Fejlesztési Terv Regionális Fejlesztési Operatív Program (ROP) regionális képzési programjában Közép-Magyarországon már teljesen, a dél-dunántúli, a nyugat-dunántúli és a közép-dunántúli régióban 98 százalékban leköötötték a regionális szereplők képzését támogató keretet – közölte a Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaság (VÁTI). Az Észak-Alföldön a keret 88, Dél-Alföldön 84, Észak-Magyarországon 73 százalékát kötötték le. A közép-magyarországi régióban a keret kimerülése miatt a VÁTI lezárta a jelentkezéseket, a dél-dunántúli, nyugat-dunántúli és Közép-dunántúli régióban már nem lehet jelentkezni. A mintegy 2 milliárd forint keretösszegű, mind a hét régiót lefedő országos képzési program 2005-ben indult a területfejlesztésben érintett intézmények és civil szervezetek munkatársainak továbbképzésének támogatására. Az akkreditált képzési programok a regionális fejlesztéshez, az uniós támogatások felhasználásához, a közsféra hatékony működéséhez, a horizontális témákhoz, illetve a projektmenedzsmenthez kapcsolódó ismeretek elsajátítását segítik. A legfrissebb összesítés szerint 2006. október 15-ig a programra 11.209-en jelentkeztek, akiknek több, mint 50 százaléka önkormányzati intézményi közalkalmazott. A képzési listán 61 intézmény 124 képzése szerepel, amelyek több, mint 70 százaléka felnőttképzési akkreditációval rendelkező (FAT) képzés. Eddig 1.328 képzés indult el az országban, ennek több, mint fele a közép-magyarországi régióban.

Mit jelent a közös költség?

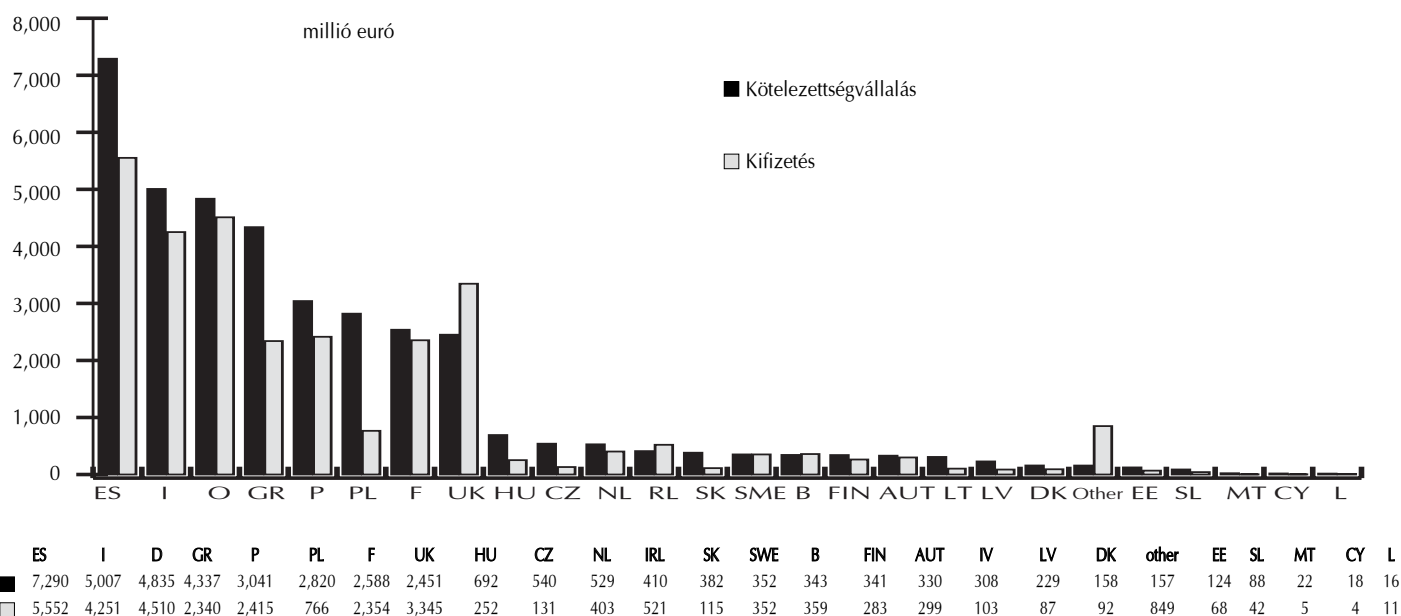
A közös európai uniós költség nagyságáról már sokszor írtam itt e rovatban, így a mostani cikk inkább a közös kasszába befizetett pénzek mozgásáról, és az uniós források felhasználásáról fogalmaz meg egy-két gondolatot.

Az európai intézményi struktúrában a pénz mozgását nyomon követni nem könnyű. A helyzetet nehezíti, hogy az ellenőrző rendszerek sem működnek olyan olajozottan, mint azt gondolnánk. Noha az Európai Szerződés szerint az Európai Bizottság a felelős

a költségvetés végrehajtásáért, a költségvetés 80 százalékát nem a Bizottság, hanem a tagországok kezelik.

Így az egyik oldalról a felek az Európai Bizottságot kritizálják a közpénzek kifizetése során jelentkező hibákért és szabálytalanságokért, míg a másik oldalról az európai intézmények, így az Európai Parlament és a Bizottság (valamint részben az Európai Számvevőszék is) a tagországokra mutogatnak, hiszen a pénzek nagy részét mégis csak a tagállamok kezelik saját nemzeti programjaik megvalósítására.

A 2005-ös KÖLTSÉGVETÉSI ÉV STRUKTURÁLIS KIFIZETÉSEINEK ORSZÁG SZERINTI ELOSZTÁSA KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁS ÉS KIFIZETÉS LEBONTÁSBAN. MAGYARORSZÁG A STRUKTURÁLIS PÉNZEINEK 34 SZÁZALÉKÁT TUDTA LEHÍVNI. (EZ AZ ÖSSZEG NEM TARTALMAZZA AZ INTERREG, A PEACE, VALAMINT A HATÁRMENTI RÉGIÓKNAK SZÁNT KIFIZETÉSEKET.)

Így az Európai Unióban is igaz marad az a közmondás, hogy a pénz beszél, a kutya ugat. Addig tehát, amíg a tagországok nem hajlandók pontosabban elszámolni, addig hiába szeretne a Bizottság fegyelmezettebben lezárni 1-1 számlát. S ha e gondolatokban tovább megyek, akkor feltételezni lehet, hogy itt-ott bizony egy-egy euró is eltűnik.

Míg az Európai Bizottság és a Parlament meg szeretné nevezni a felelősöket, addig az Európai Számvevőszék, vagyis a külső pénzügyi ellenőr a vészharangokat kongatja immáron lassan 12 éve, mert még mindig nem történt jelentős előrelépés az uniós pénzek kifizetése során jelentkező hibák kezelésében.

Magyarországon és Brüsszelben is nemrég kezdődött a 2005-ös költségvetés zárszámadásának tárgyalása. Várható, hogy mivel a helyzet nem sokat változott, ismételten fenntartások mellett fogadja el a Parlament a 2005-ös jelentést. Ennek következtében újabb újságcikkek fognak napvilágot látni, hogy az Európai Bizottság még mindig nem képes a közpénzekkel megfelelően bántani. Majd konklúziók és mentegetődzések sorát olvashatja az európai polgár arról, hogy kell-e nekünk közös uniós büdzsé, valamint kit terhel felelősség.

Ebben a helyzetben az európai parlamenti képviselők a nemzeti parlamenti képviselőkkel karöltve nemrég egy kétnapos konferencia keretén belül ismét amellet álltak ki, hogy politikai nyomást kell gyakorolni a tagállamok kormányaira azért, hogy végre valódi biztosítékot adjanak arról, hogy megfelelően kezelik az uniós pénzeket. Ezért egy *nemzeti igazoló nyilatkozatban* azt garantálnák, hogy saját országukban az uniós pénzek ellenőrzési és felügyeleti rendszere hatékony, azaz az uniós források elköltése jogszerűen és szabályszerűen folyik. A képviselők úgy látják ezt biztosítottnak, hogy a tagországok nyilatkozatait vagy a pénzügyminiszter, vagy az adott ágazatért felelős miniszter írja alá. Ezzel a személyes felelősséggel garantálható, hogy a tagországok tisztán, korrektül és időben elszámolnak a közös pénzügyi keretből kiutalt összegekkel.

A 2005-ös zárszámadás megkezdése előtt az Európai Bizottságban is felgyorsultak az események. Siim Kallas, az adminisztrációs ügyekért, a pénzügyi ellenőrzésért, valamint a csalások elleni fellépésért felelős észt biztos beiktatása óta az uniós pénzek elköltségének átláthatóságáért szállt síkra. Az ún. *Transzparencia kezdeményezés* atyjaként 2004. óta szorgalmazza az uniós büdzsé átláthatóságának növelését. Nemrégiben a kezdeményezés újabb fejezeteként az Európai Bizottság közzétette a kizárólag bizottsági kezelésben lévő pénzek (kb. a büdzsé 15 százaléka) kedvezményezettjeinek a nevét.

Az alábbi honlapon található meg ez a lista:

www.ec.europa.eu/grants/beneficiaries_en.htm

A közösségi közbeszerzések nyerteseinek a neveit pedig ezen a honlapon találják meg:

www.ec.europa.eu/public_contracts/beneficiaries_en.htm

Siim Kallas így kommentálta ezt a mérföldkőnek tekinthető lépést: „Az átláthatóság alapvető fontosságú a politikai intézményeink integrálása és hitelessége szempontjából. Ma a Bizottság átláthatóságot teremt az általa közvetlenül menedzselt uniós források terén. Reméljük, hogy ez segíteni fog abban, hogy meggyőzzük a tagállamokat, hogy ugyanígy cselekedjenek az uniós források esetében, amelyet ők menedzseltnek. A Bizottság meggyőződése, hogy szakpolitikáink indokoltak és hatékonyak, de erről nehéz meggyőzni a közvéleményt, ha az EU-költségvetés háromnegyed része estében továbbra sem áruljuk el, kik a kedvezményezettek.”¹

A tagországok egyelőre nem akarják magukat megadni, és bár néhány ország már bejelentette, hogy közzéteszi a Közös Agrárpo-

litika, valamint a Strukturális Alapok kedvezményezettjeinek névsorát, ez addig nem lesz kötelező, míg az Európai Tanácsban ülő kormányfők nem hozzák meg a döntést.

Magyarországon a Strukturális Alapok kezelésére felállított Egységes Monitoring Információs Rendszer (EMIR) – nyílt közvélemény tájékoztató rendszer – minden érdeklődőt felvilágosít arról, hogy az első Nemzeti Fejlesztési Tervnek kik voltak a kedvezményezettjei.

Ez a monitoringrendszer igen pontos képet ad a pályázatokról és a pályázókról. Ezért a magyar rendszert a Bizottság is ajánlja követendő példaként.

A honlap, amelyen ezen adatok megtalálhatók:

<http://www.nfh.hu/index.nfh?p=6949&l=&print=0&r=&v=1748424848>

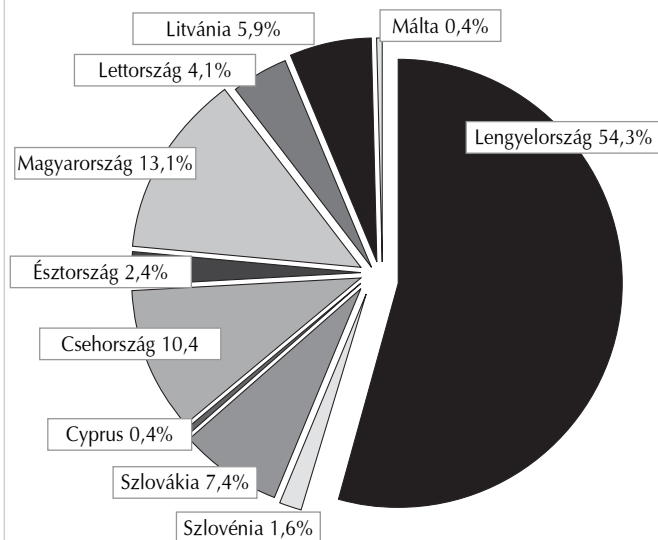
Az EMIR rendszer sikere azonban csak egy része az átláthatósági kezdeményezés megvalósításának. „Magyarországon az átláthatóságot szolgálná, ha a jelenlegi kormányrendelet által szabályozott irányító-, kifizető-, közreműködő hatóságok, és lebonyolító szervek ellenőrzési kötelezettsége törvényi szintre emelkedne, és ezzel parlamenti hatáskörbe kerülne. Továbbá meg kellene szüntetni azt a deviáns helyzetet, hogy a magyar államháztartási törvényben csak az uniós források kezelésével megbízott vezetőknek nem kell vezetői elszámolhatósági nyilatkozatot kiadniuk. Megítélésem szerint a magyar Számvevőszéknek nagyobb szerepet kell játszania az uniós pénzek magyarországi felhasználásnak ellenőrzésében. – mondta *De Blasio Antonio*, európai parlamenti képviselő, a Költségvetési Ellenőrző Bizottság tagja.

A közös büdzsé átláthatóságának megvalósítása szempontjából jelentős előrelépés csak akkor lesz, ha a közpénzek kezeléséért és végrehajtásáért minden fél kiveszi a felelősségét. Továbbá ne feledjük, hogy az információkhoz való hozzáférés csak egy lépés a transzparencia elérésében, hiszen nem mindegy, hogy a feltüntetett információ megfelel-e a valóságnak, továbbá az sem mindegy, hogy független-e a szerv, amely mindezt ellenőrzi.

Dr. Voller-Szenci Ildikó

Brüsszel, 2006. október

EZ AZ ÁBRA AZ INTERREG PROGRAM EU-10-EK KÖZÖTTI MEGOSZLÁSÁT MUTATJA. LENGYELORSZÁG UTÁN MAGYARORSZÁG KAPJA A LEGTÖBB TÁMOGATÁST. 2005-BEN 35 MILLIÓ EURÓ ÁLLT AZ INTERREG PROGRAM RENDELKEZÉSÉRE.

¹ Bruxinfo fordításában

FÁBIÁN VENCEL ALPOLGÁRMESTER, BERTÓK JÓZSEFNÉ ISKOLAIGAZGATÓ, CSETNEKI CSABA POLGÁRMESTER, PÁLFINÉ PÁNTYA ANIKÓ FŐVÉDNÖK, VALAMINT GALLÓ FERENC ÉS SVÉDA SZABOLCS AZ ADITUS KFT. KÉPVISELETÉBEN

„Mikor a testvérek összedolgoznak, a hegyek arannyá változnak!”

A fenti kínai mondás volt a mottója annak az újszentmargitai hatnapos rendezvénynek, amelynek fővédnöke a nemrégiben elhunyt Pálfi István EP képviselő özvegye, Pálfiné Pántya Anikó volt.

A „Polgárok aktív együttműködése az Európai Unió bővítése érdekében” című rendezvénysorozaton a helyieken kívül Fábíán Vencel alpolgármester vezetésével részt vettek a székelyföldi testvértelepülés, Korond képviselői is. A nyertes uniós pályázatból megvalósult esemény nyitónapja a szintén uniós beruházásból felújított művelődési házban vette kezdetét. A megjelenteket – köztük az újonnan megválasztott polgármestert, Csetneki Csabát, a képviselőtestület tagjait, Galló Ferencet, az Aditus Kft. régióvezetőjét, Svéda Szabolcs tanácsadót, valamint a korondi küldöttséget – Bertók Józsefné iskolaigazgató köszöntötte. Megkülönböztetett tisztelettel üdvözölte Pálfiné Pántya Anikó fővédnököt, akinek szellemisége nem ismeretlen a Hortobágy-széli településen, hiszen férjének kiemelkedő szerepe volt a régió fejlesztésében, a határokon átnyúló együttműködések új alapokra helyezésében. A nyáron elhunyt képviselőről a résztvevők egyperces néma felállással emlékeztek meg.

Pálfiné Pántya Anikó köszöntő beszédében elmondta: férje európai parlamenti képviselőként vallotta, hogy a határmenti és határon túli térségek együttműködése válik a leghatékonyabb eszközzé egy egységesülő Kárpát-medence kulturális, gazdasági, infrastrukturális felemelkedéséhez. A korondiakhoz is szólva bejelentette: hamarosan történelmi pillanatnak lehetünk tanúi Románia európai uniós csatlakozásával. Számunkra ez elsősorban a lebomló államhatárokat, az áruk, a munkaerő szabad áramlását, egy területi regi-

onális közösségekre épülő új világot jelent majd. Továbbá óriási lehetőséget a magyarság számára – emelte ki – feltéve, ha élünk vele, és képesek leszünk a szétválasztott magyar területeket egy jól működő gazdasági övezetté alakítani. Reményét fejezte ki amiatt, hogy így lesz esélyünk megőrizni azt a történelmi és kulturális örökséget is, amelyet őseink hagytak ránk. Az özvegy Wass Albert gyönyörű sorait ajánlotta a jelenlévők figyelmébe:

„Ezerszáz esztendeje már,
Hogy hazát foglaltak őseink e földön,
S őrizték vérrrel, ésszel, türelemmel
Ezerszáz esztendőn keresztül,
Hogy hazánk legyen az ég alatt.
Gyökerünk lenyúlt mélyre, mélyre,
Egészen le, Erdély szívébe,
S a mai napig ott maradt.

Élünk ma is, ahogy lehet,
S Isten-hitünk szent erejével
Magyar szívünk szeretetével
Orizzük ezt a gyökeret.”

Nyitóelőadásában az Aditus Kft. régióvezetője, Galló Ferenc arra igyekezett rávilágítani, hogy az Európai Uniót „testközelbe” kell hozni, ezt szolgálja a mostani rendezvénysorozat is. Hozzátette még, hogy az EU alapelvek mentén támogatja a polgárok találkozását, azok aktív részvételével, minél több egyén megszólításával – gyerekektől az idősekig. Az újszentmargitaihoz hasonló találkozóra négy hónappal korábban kell benyújtani a pályázatot a projektkészítés előtt. A szakember szólt továbbá az „INTERREG III.A” határokon átvívelő – Magyarország és Románia között lehetséges – együttműködést segítő pályázatokról.

Svéda Szabolcs tanácsadó az EMVA – Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap – várható pályázati lehetőségeit taglalta, különös tekintettel az önkormányzatok részéről elérhető falumegújítási, infrastrukturális fejlesztésekre.

A találkozón egyebek közt volt kézműves foglalkozás, magyar-magyar kispályás foci, kirándulás a Hortobágyra és Nyíregyházára, lovagi torna, EU-s vetélkedő, közös megemlékezés az Aradi vértanúkról, sétahajózás és bál – hogy csak néhányat említsünk a változatos programokból.

Nyíró Gizella

KÉZMŰVES FOGLALKOZÁST IS TARTOTTAK

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEKEN SEGÍT A TANODA

Tanodával a hátrányok leküzdéséért

Örömteli esemény színhelye volt szeptember utolsó munkanapján a berettyóújfalui református egyházközség egykori szolgálati lakása: uniós pályázatból Pálfiné Pántya Anikó, a néhai EP képviselő, Pálfi István özvegye, valamint Szeifert Ferenc polgármester átadta az 50 hátrányos helyzetű gyermek számára kialakított Bisori (gyöngy) Tanodát.

A rövid ünnepségen Papp István önkormányzati képviselő, a Cigány Kisebbségi Önkormányzat alelnöke elmondta: 2005-ben a helyi református egyházközség sikeresen pályázott, s nyert el mintegy 19 millió forintot tanodaprogram támogatására. A program megvalósítását a helyi önkormányzat 3 millió forint kölcsönrel segítette elő. Az egész program beindításában és megvalósításában jelentős szerepet vállalt és játszott a város európai parlamenti képviselője, Pálfi István, aki szívügyének tekintette szülőföldje felzárkóztatását az európai normákhoz – méltatta a tanodavezető a néhai képviselő munkásságát.

A most átadott épületben hátrányos helyzetű – 60 százalékban roma származású – gyermek felzárkóztatását, képességkibontakoztatását végzi 15 pedagógus, illetve öt roma származású felnőtt segítő.

Mint Balogh Gyula projektmenedzser, tanár, író-költő elmondta, a diákok naponta két órát töltenek a tanodában, ahol elsősorban nem tanulnak, hanem személyiségük fejlesztésére, a szocio-kulturális hátrányok leküzdésére helyezik a hangsúlyt. Lehetőség nyílik nyelvtanulásra, számítógép használatra, valamint szabadidős tevékenységre is. A Tanoda feladata egyebek közt a középiskolára felkészítő, hátránykompenzáló programok bizto-

sítása, hogy ezáltal minél többen el tudjanak jutni az érettségit adó intézménybe, és ennek köszönhetően növekedjen a felsőfokú intézményekben való továbbtanulási, illetve munkába állási esélyük.

Már eredményekről is beszámolhatott Balogh Gyula: augusztusban hét tanulót eredményesen készítettek fel pótvizsgára, hiszen már a nyáron is találkoztak heti egy alkalommal a tanárok a diákokkal.

Nyíró Gizella

SZEIFERT FERENC POLGÁRMESTER ÉS PÁLFINÉ PÁNTYA ANIKÓ VÁGTA ÁT A SZALAGOT

Testvérvárosi kapcsolatok erősítése – nagy lehetőség kistelepüléseknek

http://ec.europa.eu/towntwinning/index_en.html Ez a honlap az aktív testvérvárosi kapcsolatokkal rendelkező településvezetők figyelmébe ajánlott. A megadott link segítségével az Európai Unió Town-Twinning kezdeményezésének a honlapjára jutunk el. Habár a kezdeményezés finanszírozása a 2000-2006-os költségvetésből történt, és így jelenleg aktív pályázati kiírás nincsen, de finanszírozása „Citizens for Europe” címmel a 2007-2013 költségvetésből biztosítottak tűnik, 235 millió euró összeggel.

Egymás jobb megismerése, magasabb szintű megértésének igénye már a második világháborút követően felmerült. Az unió által finanszírozott Town-twinning kezdeményezés európai települések összekapcsolása révén próbálja az európai polgárok hálózatát kiépíteni.

Az első kérdés, amely felmerülhet bennünk, hogy hogyan lehetett részt venni a Town-Twinning programban. A válasz természetesen az, hogy pályázatot kellett benyújtani (a pályázati dokumentumok letölthetők a megadott honlapról).

Pályázni a 2000-2006-os uniós költségvetés során kétféle céllal lehetett, polgárok találkozásának megszervezésére, illetve konferenciák, képzések, tájékoztató kampányok szervezésére. A két különböző célhoz eltérő pályázati eljárás és szabályrendszer volt érvényben.

A pályázókat egy néhány oldalas kiadvány segítette a pályázat elkészítésében, amelynek fő témakörei a támogatható tevékenységek, az egyes tevékenységek speciális szabályai, a jó pályázat elkészítéséhez ötletek, a támogatás számításának módja, a pályázat benyújtása, illetve a projekt kiválasztás volt.

A konferenciák, képzések, tájékoztató kampány szervezését röviden tekintjük át, települési önkormányzatként a fő vonzerőt a polgárok találkozásának szervezése jelenti.

Tematikus konferenciák szervezése során legalább ötven fős konferenciát kellett szervezni, testvérvárosi alapokon, az uniós ismeretekkel összefüggésbe hozható témakörben. A képzések során legalább húsz fős csoportot kell alkalmassá tenni új, a testvérvárosi kapcsolatok mélyítését szolgáló események megrendezésére, szervezésére. A tájékoztató kampányoknak legalább ötven településre kell kiterjedni, legalább két országban. Pályázatot nyújthattak be az unióban vagy a csatlakozás előtt álló országokban (Románia, Bulgária) bejegyzett helyi és regionális önkormányzatok, valamint települési szövetségek. A támogatás az elszámolható költségek 60 százaléka, minimum 10 000 euró, maximum 60 000 euró volt.

Az aktív testvérvárosi kapcsolattal bíró kistelepülések fantáziáját sokkal inkább a polgárok találkozásának szervezése mozgatta

meg. A program három alappillére építkezett. Alapötlete egyszerű volt, egy település meghívja testvértelépülése(i) lakosságának egy részét – azaz a program fő kerete a testvérvárosi kapcsolatok voltak (*első pillér*).

A *második pillér* a helyi lakosság számára rendezett rendezvény volt – a szervezett programokba nem a helyi önkormányzat képviselőit, tagjait kellett bevonni, hanem a lakosság közötti kapcsolatok kiépítése érdekében a fókuszpontba magát a lakosságot kellett állítani.

A *harmadik pillért* az aktív európai polgárság irányába történő elmozdulás jelentette. A szervezés során olyan programok kialakítására kellett hangsúlyt fektetni, amelyek növelik az Unió iránti elkötelezettséget, lehetővé teszik baráti kapcsolatok kiépítését, és a helyi lakosság aktív részvételére építenek.

A pályázatokat az Európai Unióban vagy a két tagjelölt országban bejegyzett helyi önkormányzatok nyújthatták be. Kiemelendő, hogy a pályázat benyújtásának formái, tartalmi elemei nagyon felületesen voltak meghatározva, így az adatlap kitöltésén túlmenően annyi volt meghatározva, hogy csatolni kell:

- egy hivatalos kísérő levelet, amely bemutatja a pályázatot,
- részletes napi programot, lehetőleg francia, angol vagy német nyelven is,
- a testvérvárosi kapcsolatok bizonyítékát,
- egy pénzügyi adatokat tartalmazó adatlapot, melyet a banknak is hitelesíteni kellett,
- jogi formának megfelelő adatlapot a kért alátámasztó dokumentummal.

Kiemelném ez utóbbi mellékletet, mert ezzel voltak gyakorlati problémáink:

- a megadott formanyomtatványba írva nem látszódtak a karakterek (a pályázók hosszabb-rövidebb töprengéssel jutottak a következtetésre, hogy a betűméretet lecsökkentve látszódnak a beütemezett karakterek)
- a formanyomtatvány szerint csatolni kellett „egy másolat a jogalany megalapításának szándékáról, jogalapjáról, és az azt kimondó végzésről vagy határozatról” – a pályázó alapító okiratát csatoltuk, jelenleg azonban húzódik a támogatási szerződés aláírása, mert a pályázattérkékelő szerv kéri az adószám és a regisztrációs szám igazolását, olyan dokumentummal, amelyet a pénzügyminisztérium vagy az adóhatóság állított ki.
- Így jelenleg, a program lezárultát követő második hónapban sem rendelkezünk támogatási szerződéssel, holott a pályáza-

ti kiírás szerint a támogatási szerződésnek aláírásra meg kellett volna érkezni a pályázati program megkezdését megelőzően néhány héttel. Ez amiatt is érdekes, hogy a megvalósult programról a szakmai, pénzügyi jelentést a program lezárását követően, maximum két hónapon belül meg kell küldeni.

S akkor lássuk a lényegét, mennyi pénzt lehetett igényelni, és mekkora önrésszel? Bonyolult költségvetés elkészítésére nem volt lehetőség, összesen kétféle költségvetéssel lehetett számolni, a résztvevőknek előre meghatározott, országtól függő napidíj (Magyarországon megvalósuló program esetén 12,36 Euró/nap/fő), illetve utazási költség (0,025Euró/km/fő).

Az igazi előnyt a pályázatnak azonban az adta, hogy önrészt a pályázathoz nem kellett biztosítani! A második, nagyon kedvező tulajdonsága a programnak, hogy a megítélt támogatás átalányköltség, azaz annak felhasználását számlákkal nem kell igazolni! Mielőtt áttérnénk a jövőbeli programra, még áttekintենk, hogy melyek voltak – érzésünk szerint – azok a kulcsterületek, amelyek pályázatainkat sikerre vitték:

- a pályázati adatlap nyelve nem volt egyértelműen meghatározva – az adatlapot mind magyar, mind angol nyelven kitöltöttük, a bírálót elősegítendő;
- az adatlapban megjelenített 6 súlypont (új testvérvárosi kapcsolat alakítása; fiatalok bevonása; több, mint két település bevonása; hátrányos helyzetű csoportok bevonása; új tagországokban található települések bevonása; nemek arányának figyelembevétele) minél erősebb megjelenítése törekedtünk

- a részletes napi program kidolgozása során Európai Unió témák minél hangsúlyosabb megjelenítésére törekedtünk és természetesen a napi programot angol fordításban is rendelkezésre bocsátottuk.

A múltbeli sikerek után nézzük, mi várható a jövőben. Mint már volt róla szó, a program „Citizens for Europe” címmel fog futni 2007-2013 között, ezen új program támogatásáról az Európai Bizottság 2005. április 6-án döntött. Az új program az európai polgárságot támogatja, a polgárokat állítja a középpontba és lehetőséget fog kínálni nekik, hogy európai polgárként meglévő felelősségüknek eleget tegyenek. A kölcsönös megértés, szolidaritás és az Európához tartozás érzése lesznek a polgárok bevonásának az építőkockái, és három intézkedésben fognak megjelenni:

I. Intézkedés, „Aktív polgárok Európáért”: a polgárok közvetlen bevonását célozza, testvérvárosi kapcsolatokhoz kötődő tevékenységek vagy más polgári projektek révén.

II. intézkedés: „Aktív civil szervezetek Európáért”: civil szervezetek számára lesz meghirdetve, annak érdekében, hogy strukturális támogatást adjon a munkaprogramjuk megvalósításához, avagy határon átnyúló projekteket támogasson

II. intézkedés: „Együtt Európáért” a lehető legszélesebb határon átnyúló hallgatóságot elérő rendezvényeket, képzéseket és tájékoztató kampányokat fogja támogatni annak érdekében, hogy Európát jobban megfoghatóvá tegye polgárai számára.

A testvérvárosi kapcsolatok erősítésével összefüggő pályázati kiírások várható megjelenése 2006. október, a honlap, amelyről letölthető: <http://eacea.ec.europa.eu/static/index.htm>

PROJEKTBE MUTATÓ

Testvérvárosi kapcsolatok erősítése Nagybánhegyesen

2006. április 3-án adta be Nagybánhegyes Község Önkormányzata pályázatát az „Aktív Európai Polgárságért DG EAC No 25/05 A Testvérvárosi kapcsolatok előmozdítását célzó tevékenységek támogatása, polgárok találkozója” pályázati felhívásra.

A PÁLYÁZATOT BENYÚJTOTTA

- Nagybánhegyes Község Önkormányzata (1.615 lakos)

A PROJEKTBE BEVONT TESTVÉRTÉLEPÜLÉSE, LAKOSAINAK SZÁMA, NAGYBÁNHEGYESTŐL MÉRT FÖLDRAJZI TÁVOLSÁG

- Pankota Város Önkormányzata (Primeria Oras Pincota, Románia): 7 200 fő, 150 km
- Gelence Község Önkormányzata (Comuna Ghelinta, Románia): 4 774 fő, 532 km

- Vágfarkasd Község Önkormányzata (Obec Vlčany, Szlovákia): 3 394 fő, 450 km

A PROJEKT DEKLARÁLTAN A KÖVETKEZŐ PÁLYÁZATI CÉLKITŰZÉSEKHEZ JÁRUL HOZZÁ

- Több, mint két település bevonása a programokba
- Új tagországokból települések bevonása
- Fiatalok bevonása

A TALÁLKOZÓ RÖVID LEÍRÁSA

A testvérvárosi kapcsolatok erősítése két jól elkülöníthető program-elemre tagolható. Az első programelem a Nagybánhegyesen minden évben megrendezésre kerülő Paprikafesztivállal hozható összefüggésbe, és amely utal a településen élők egyik fő megélheté-

Rovatunkban a tanácsadóink által elkészített és menedzselte projektek közül válogatunk.

si forrására, a paprikatermesztésre. A rendezvény évek óta nagy tömegeket mozgat meg. A rendezvényre meghívjuk a testvérvárosokat képviselő ifjúsági labdarúgó-csapatokat (10 fő/település). Első nap egy vándorkupáért mérik össze tudásukat a környékbeli települések, illetve a meghívott testvérvárosok ifjúsági csapatai. Második nap egy barátságos kupát szervezünk, amelyben kifejezetten vegyes csapatokat alkotnak majd a meghívottak. A programban településenként tíz fiatal fiú és egy felügyelőtanár/edző vesz részt. A Paprikafesztiválra ugyanakkor meghívjuk az egyes települések vezetőit, akik így széles nyilvánosság előtt bemutatják településüket, illetve vetélkedőn vesznek részt kulturális, EU-s ismeretek témában. (öt fő településenként, köztük egy fő felügyelő tanár). A nagybányai paprikafesztivál a kistérség hagyományos nyári rendezvénye, minden évben nagy tömegeket vonz (időjárástól függően napi 3-7 ezer ember).

A korábbi hagyományoknak megfelelően a gelencei és vágfarkasdi vendégek családoknál laknak majd, a Pankotát képviselő csoport pedig az önkormányzat tulajdonában lévő épületekben lesz elszállásolva. E hagyomány kialakulásában az játszott közre, hogy Vágfarkasddal és Gelencével számos rokon szál fűzi össze a nagybányai lakosokat, míg a pankotai csoport kifejezett kérése első alkalommal egy elkülönülő szálláshely. Ez az eljárás később gyakorlattá, mára pedig hagyománnyá vált. Racionálissá teszi ezt a megoldást a település nagysága, azaz a településen lévő, az igényekhez képest a családi házak alacsony száma.

A második programelem egy német nyelvi gyerektábor szervezése. Minden településről 25 gyermek és 1 felügyelő tanár érkezik a hétnapos táborba, amely létszámot gyarapítja majd huszonöt nagybányai fiatal. A csoportok elszállásolása a fentiek szerint zajlik. A program szakmai, módszertani része a későbbiekben bemutatásra kerül.

Mindegyik programelem kialakításakor tudatosan törekedtünk mindhárom célkitűzés, azaz az európai integráció iránti elkötelezettség, európai barátság és aktív részvétel elősegítésére/ megvalósítására.

ALKALMAZOTT MÓDSZEREK, ESZKÖZÖK

A nagybányai Paprikafesztivál évek óta nagy sikerrel megrendezett, a kistérség egészét megmozgató rendezvény. Nagy sikert arat minden évben a gyermek focikupa, amelyen a kistérség települési és a testvérvárosok mérik össze erejüket. Ugyanakkor felmerült az igény, hogy a rendezvény multikulturális jellegét, a vendégtelepülések és lakosaik közötti párbeszédet erősíteni kellene. E célok elérése érdekében meghívjuk a határon túli testvérvárosok fiatal labdarúgóit, akik az első napon a hagyományos versengés keretében összemérik erejüket. A gyermekek közötti barátságok kialakulásának elősegítése érdekében a második nap szervezünk egy ráadás-kupát, ahol a különböző települések gyerekei által alkotott vegyes csapatok alakulnak. A közös célok, kö-

zös erőfeszítések alapján erős sportbarátságok szövődhetnek. A multikulturalitás erősítése érdekében szintén a Paprikafesztivál rendezvényeinek keretei között bemutatkozási lehetőséget biztosítunk a testvértelépüléseknek, ezzel is elősegítve a kooperatív működést, egymás ismertségét, a lakosok EU-s ismereteinek bővítését. Ennek érdekében a rendezvény első napján mindhárom testvértelépülés előadást tart saját településének történelméről, látnivalóiról, nevezetességeiről, kultúrájáról, hagyományairól.

Annak érdekében, hogy tényleges figyelmet kapjon ez a programelem és elérjük célunkat, vetélkedőt tartunk mind a települést képviselő személyek között, mind a lakosság körében. Az első napot egy közös megbeszélés zárja le, ahol a megbeszélés tárgyát képezi majd a további közös EU-s projektek kidolgozásának lehetősége is (elsősorban Interreg IIIA és Leonardo program).

Minden programelemnél bevonjuk a közönséget is, a lakosok aktív szerepet kapnak, a tevékenységek nyilvánosan fognak zajlani, mindez a Paprikafesztivál programjának részeként.

A másik programelem a gyermektábor szervezése. A gyermektáborban minden településről huszonöt gyermeket hívunk meg, akiket egy felügyelőtanár kísér minden településről.

A gyerekek közös tanulása a legbiztosabb módja a jövőbeni együttműködések és kapcsolatok biztosításának. A tábor folyamán a gyerekek délelőttönként szélesítik német tudásukat, a délutáni kötetlenebb foglalkozásokon pedig a tanulás mellett széleskörű rekreációs tevékenységek között válogathatnak, megismerkedhetnek a helyi paprikatermelő hagyományokkal, baráti kapcsolatokat építhetnek ki, illetve megtanulhatnak úszni.

A program fő helyszínei a helyi általános iskola, a művelődési ház, illetve a helyi strand.

A programelemek olyan ismereteket nyújtanak, amelyek hosszú távon megalapozzák az esélyegyenlőséget a tudásalapú gazdaságban (munkához jutás esélyét növeli a német nyelv ismerete), illetve a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés elvéhez járulnak hozzá (a testvértelépüléseken, illetve azok közelében nem található uszoda, így az úszás képessége komoly hiányosság).

A közös táborozás, helyi elszállásolás révén a gyerekek bepillantást nyernek a helyi szokásokba, a helyi kultúrába. Alapvető ismereteket sajátíthatnak el az Európai Unióról, alapjogaikról, az intézményrendszerrel, megismerhetik, hogy miként jelentkezik az EU elvont fogalma a mindennapokban. Törekedtünk arra, hogy a gyermekek bemutassák településeiket, így az ismeretek áramlását biztosítsuk a különböző településeken és országokban élők között.

A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK DÁTUMA

Paprikafesztivál: 2006. augusztus 18-19.

Gyermekek német nyelvi tábor: 2006. augusztus 21-27.

Szél Adrián
tanácsadó, Aditus Kft.

PÁLYÁZNI MUSZÁJ, még az Önkormányzatoknak is!

A rovatunkban feldolgozott témákkal az önkormányzati vezetőknek szeretnénk segítséget nyújtani.
Információ: Makai Attila 06 (1) 354-1638, aditus@aditus.hu

Az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (EMVA) prioritásai, intézményrendszere

AZ EMVA PRIORITÁSAI 2007-2013

- I. A mezőgazdaság, az élelmiszer-feldolgozás és erdészeti szektor versenyképességének javítása, a strukturális feszültségek enyhítése, a termelési szerkezetváltás elősegítése.

Hét beavatkozási akció szolgálja ezt a prioritást:

- I/1. Megújuló energiaforrások
- I/2. Technológiai fejlesztés
- I/3. Állattenyésztés
- I/4. Élelmiszer-feldolgozás
- I/5. Kertészet
- I/6. Birtokrendezés
- I/7. Vízgazdálkodás, belvízvédelem, Kültéri üthálózat fejlesztése – Önkormányzatokat is érintő intézkedések (Az AVOP kapcsolódó intézkedéséhez hasonlóan).

- II. A versenyképes agrárgazdaság humán feltételeinek megteremtése, különös tekintettel az innovációs készség, a piacorientált szemlélet elterjedésére. (képzések, tanácsadás)

- III. A fenntartható termelés és földhasználat garanciáinak erősítése (direkt támogatások).

- IV. A vidéki foglalkoztatási feszültségek csökkentése, a vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése, illetve a vidéki életminőség javítása, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása.

Három beavatkozási akció szolgálja ezt a prioritást:

- IV/1. Vidéki vállalkozásfejlesztés (Falusi turizmus, Inkubációs rendszerek kialakítása),
- IV/2. Falumegújítás,
- IV/3. Integrált kistéleplési szolgáltató terek.

(Az AVOP kapcsolódó intézkedéseivel hasonlóan)

IV/2. Intézkedés, a falumegújítás céljai

A fejlesztési célok a korábbi SAPARD és AVOP programhoz hasonlóan az alábbiak lesznek:

- A falu-, ill. városképet és a közvetlen épített környezetet javító beruházások támogatása. (Művelődési házak, településközpontok, tájházak, középületek, az önkormányzatok kötelezően ellátandó funkcióit kiszolgáló épületek (pl. orvosi rendelő, iskola, stb.) külső homlokzat felújítása, helyi védelem alatt álló épületek, műemléki jellegű épületek, országos műemlékek felújítása.
- Vidéki életminőség javítása,
- A természeti és épített értékeket megőrző, modern vidéki környezet kialakítása (pl. templomfelújítás, parkok létrehozása, felújítása, sétányok kialakítása stb.),
- A közösségi kulturális és szabadidős infrastruktúra fejlesztése (sport és rekreáció),
- A helyi termékek értékesítését előmozdító helyi piacok fejlesztése, (az AVOP intézkedéséhez hasonlóan)

Jogosultak köre a Falumegújítás esetén

- Mikrovállalkozások
- Egyéni vállalkozók
- Non-profit szervezetek (alapítványok, társadalmi szervezetek, stb.)
- Önkormányzatok és társulásaik
- A fentiek társulásai
- Egyházak és egyházi jogi személyek

A támogatás mértéke

- Közcélú (önkormányzati) beruházás esetén az összes elismerhető költség: 75%-a,
- a 7/2003. (I.14.) Kormányrendelet alapján hátrányos helyzetű településeken: 85%;
- Maximum 70 Millió forint támogatás;
- A projektek száma kedvezményezettenként 2007-13 között: 3 nyertes projekt;

IV/3. Integrált kistéleplési szolgáltató terek

- Multifunkcionális közösségi tér kialakítása,
- Hozzáférhetővé válik minden alapvető kommunikációs, (IKT-eszközök) hivatali és egyéb, a kistéleplések életminőségét javító szolgáltatás,
- Legalább 1000, 5.000 fő alatti településen helyi vállalkozók

bevonásával kialakításra kerül egy ilyen típusú szolgáltató egység.

V. HELYI KÖZÖSSÉGEK FEJLESZTÉSE (LEADER)

- A több vidéki településre kiterjedő (kistérségek) belső erőforrások mozgósítása, a helyi népesség összetartozásának erősítése miatt fontos, hogy bizonyos fejlesztéseket közös érdekből együttes elhatározással valósítsanak meg. Ez a fejlesztési irány alapvetően a negyedik nemzeti fejlesztési irány megvalósítását szolgálja,
- A intézkedéscsoport keretén belül a helyi vidékfejlesztési stratégiák megvalósításának, a térségek közötti együttműködéseknek és a helyi akciócsoportok készségfejlesztésének és működtetésének támogatására kerül sor.

KEDVEZMÉNYEZETTEK KÖRE AZ EMVÁ-BAN:

- A két alföldi régióban (Észak és Dél-Alföld) 15.000 főre emeli a népesség számának felső határát. A többi régióban marad a 10.000 fő felső határ.
- 120 fő/km² alatti népsűrűségű települések.
- Kizárja ugyanakkor a jogosultak közül a Budapest agglomerációjához tartozó településeket.
- Támogathatók az OTK által meghatározott tanyás települések külterületei, ahol a külterületi népesség minimum 200 fő és a település összes állandó népességének minimum 2%-a külterületen él.

AZ EMVA KAPCSOLATA AZ ÚMFT-VEL

A vidéki lakossági infrastruktúra-, út- és közműfejlesztéseket az ÚMFT forrásaiból fogják támogatni.

Az agrár-vidékfejlesztés kiemelt fontosságú intézkedései az ütemezés szempontjából:

A program 1. évében az alábbi – az Önkormányzatokat érintő – intézkedések lesznek pályázhatóak:

1. Belvízvédelem,
2. Falumegújítás.

1. táblázat

AZ EMVA TERVEZETT INTÉZMÉNYRENDSZERE

Az agráriumot érintő pályázható források és a közvetlen támogatások ügyintézésében és kifizetésében az Irányító Hatóság (amely

az elkövetkezendőkben az FVM marad) mellett továbbra is az MVH fog közreműködni. Az MVH hatáskörében marad a III. intézkedéscsoportoz tartozó Falumegújítás is.

Az NVH (Nemzeti Vidékfejlesztési Hálózat), az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban a technikai segítségnyújtás részeként kerül felállításra a vidékfejlesztési politika alakításában és a vidékfejlesztési programokban érintett kormányzati-, közigazgatási intézmények, társadalmi szervezetek és helyi közösségek, LEADER akciócsoportok, különös tekintettel a Nemzeti LEADER Központ, valamint a vidékfejlesztési intézkedések kedvezményezettjeit, érintetteit képviselő civil szervezetek és államigazgatási struktúrák összefogásával. Tehát a vidékfejlesztési források közül, az alulról jövő támogatási igények (LEADER) ügyintézését az NVH végezn.

Az NVH a következő szervezeti szintekből és egységekből áll majd

- Központi irányítás és koordináció: az Irányító Hatóságon belül, annak egyik szervezeti egységeként kerül felállításra a központi irányító egység.
- A hálózat regionális koordinációs egységei, melyek képzés-szervezési és képző feladatokat látnak el.
- A hálózat kistérségi szintű koordinációs egységei.
- Szakmai támogatók.

2006. második félévében felállításra kerül az Irányító Hatóságon belül az NVH központi koordináló egysége. A koordináló egység 2006. folyamán megalkotja az NVH akciótervét, valamint lebonyolítja a regionális és kistérségi koordináló egységek kiválasztását. Ezáltal a képzés, valamint a vidékfejlesztési szereplők számára történő szolgáltatásnyújtás már 2007. elejétől elindulhat.

Az eddigiek során, a jövedelemkiegészítő, más néven közvetlen támogatásokat az Európai Mezőgazdasági és Orientációs Garancia Alapból (EMOGA) finanszírozták, a következő 7 éves időszakban azonban, a külön az agrár és vidékfejlesztési források elosztására és kifizetésére létrehozott Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) fogják.

A közvetlen (direkt) kifizetések, mint ahogy az a fenti táblázatokból is látható (II. intézkedéscsoport), az EMVA költségvetésének terhére fog történni. Ez azt jelenti, hogy a 7 éves programozási időszakra tervezett 1300 milliárd forint kb. 34 százalékát, a közvetlen kifizetésekre fordítják majd.

Svéd Szabolcs
pályázati tanácsadó
Aditus KFT.

AZ ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM KALKULÁLT KÖLTSÉGVETÉSE (TÁMOGATÁSI KERET) MILLIÁRD Ft, 1 EURÓ=265 FORINT

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Összesen:
I. intézkedéscsoport	92,78	87,37	81,04	82,77	89,00	91,56	94,06	618,58
II. intézkedéscsoport	66,18	62,32	57,81	59,04	63,49	65,31	67,09	441,24
III. intézkedéscsoport	20,17	18,99	17,62	17,99	19,35	19,90	20,45	134,47
IV. intézkedéscsoport	9,45	8,90	8,26	8,43	9,07	9,33	9,58	63,03
Technikai Segítségnyújtás	6,05	5,70	5,29	5,40	5,80	5,97	6,13	40,34
Összesen:	194,63	183,28	170,02	173,64	186,71	192,07	197,32	1297,67

Magyar Regionális Fejlesztési
és Urbanisztikai Közhasznú Társaság

Több, mint 11 ezer jelentkező – 90 százalék felett a támogatási keret felhasználása a ROP 3.1.2. programban

Közép-Magyarországon már teljesen lekötötték a regionális szereplők képzését támogató program számára rendelkezésre álló keretet, a Dél-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl és Közép- Dunántúl régióban több, mint 90 százalékban.

A Regionális Fejlesztés Operatív Program (ROP) közel 2 milliárd forint keretösszegű, országos, mind a hét régiót lefedő képzési programja 2005-ben indult. A program keretében a területfejlesztésben érintett intézmények és civil szervezetek munkatársainak továbbképzése támogatható. Az akkreditált képzési programok a regionális fejlesztéshez, az uniós támogatások felhasználásához, a közszféra hatékony működéséhez, a horizontális témákhoz, illetve a projektmenedzsmenthez kapcsolódó ismeretek elsajátítását segítik.

2006. október 15-ig az országból összesen 11 209 fő jelentkezett a programra, több, mint 50%-ban önkormányzati intézmények közalkalmazottai.

A képzési listán 61 intézmény 124 képzése szerepel, amelyek több mint 70%-a felnőttképzési akkreditációval rendelkező (FAT) képzés. Eddig 1328 képzés indult el az országban, ennek több mint fele a Közép-Magyarországi régióban. Legnépszerűbbek a közbeszerzési referens, pályázatírói és projektmenedzseri képzések.

A képzéseken országosan mintegy 5500 fő vesz részt, legtöbben (19%) a Dél-Dunántúli Régióból. Ugyancsak itt fejezték be legnagyobb számban sikerrel a képzést, az országos 3717 fő 21%-a. A fejenként adható maximum 250 000 Ft támogatáshoz képest az átlagos képzési díj 175 000 Ft, a képzések időtartamát tekintve a túlnyomó rész 120 óra fölötti.

Országosan a támogatási keret kevesebb mint 10%-a használható még fel. A Közép-Magyarországi Régióban kimerült a keret, ezért a VÁTI Kht. lezárta a jelentkezéseket. A Dél-Dunántúli, Nyugat-Dunántúli és Közép-dunántúli Régióban a támogatási keret több mint 90%-át kötötték már le, ezért ezekben a régiókban már nem lehet jelentkezni.

ROP 3.1.2. PROGRAM HELYZETE (2006. OKTÓBER 15.)

RÉGIÓ	KÉPZÉSEN RÉSZTVEVŐK SZÁMA	LEKÖTÉSI ARÁNY
Közép-Magyarország	958	100%
Közép-Dunántúl	732	98%
Nyugat-Dunántúl	817	98%
Dél-Dunántúl	1030	98%
Észak-Alföld	918	88%
Dél-Alföld	531	84%
Észak-Magyarország	540	73%
Összesen	5526	

Magyarország célba ér

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszámoljunk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

Partnerségépítés ösztönzése a Közép-magyarországi régióban

Nyitókonferenciával indult az egyéves tréning és műhelymunka-sorozat

A Közép-magyarországi régió partnerségépítést elősegítő, térítésmentes képzések szervezéséhez európai uniós támogatásban részesült. A projekt keretében egy év alatt hatvan alkalommal kétnapos tréninget, valamint hetven műhelymunkát rendeznek, amelyeken összesen 1300 kistérségi és kerületi szereplő vehet részt.

A Pro Régió Ügynökség (Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési és Szolgáltató Kht.) a Regionális Fejlesztés Operatív Program keretében támogatást nyert regionális és kistérségi szintű együttműködéseket elősegítő tréningek, műhelymunkák lebonyolításához. Az európai uniós forrásból finanszírozott „Partnerségépítés ösztönzése a Közép-magyarországi régióban” címet viselő projekt célja a kiegyensúlyozott területi fejlődés elősegítése, a megújulásra képes helyi társadalom megteremtése regionális és kistérségi szintű partnerségek kialakítása készségfejlesztő tréningekkel, műhelymunkákkal, hálózatépítéssel.

Cél, hogy kialakuljanak és megerősödjének a kistérségi és régiós szintű együttműködések, szakmai összefogások, illetve hogy a megszerzett képességek segítségével növekedjen a 2007-2013 közötti időszakban a Régió forrás-felhasználási kapacitása.

Az egyéves projekt során *partnerség-építést fejlesztő kétnapos, bentlakásos tréningeken* sajátíthatják el a projekt-tapasztalattal nem, vagy alig rendelkező célcsoportok az integrált, partnerségben megvalósuló régiós és kistérségi projektek kialakításának ismereteit. Eközben kiépülnek és megerősödnek a régió civil, állami és profit-orientált szervezetei közötti partneri kapcsolatok is. A régió 15 kistérségében és Budapesten megrendezésre kerülő térítésmentes készségfejlesztő tréningeken a fővárosi kerületek, Pest megyei települési önkormányzatainak, kisebbségi és nemzetiségi önkormányzatainak munkatársai, kistérségi társulások vezetői, egyéb tisztségviselői, önkormányzati intézmények mun-

katársai, vállalkozások, oktatási, egészségügyi, szociális, kulturális, turisztikai intézmények munkatársai és a Régió civil szervezetei vehetnek részt.

A tréningek 3 téma köré szerveződnek:

- Partnerségi kommunikáció és konfliktuskezelés.
- Prezentációs készség fejlesztés, műhelymunka-vezetés.
- Mintajellegű együttműködési modellek kialakítása.

A tréningek mellett 2007 tavaszától *tematikus műhelymunkákat* is szervez a Pro Régió Ügynökség együttműködési minták bemutatásával, annak érdekében, hogy a régiós fejlesztésekben érintett felek megtalálják közös érdekeiket, fejlesztési lehetőségeiket. A partnerségépítő műhelymunkák a gyakorlatorientált csoportmunkán, a sikeres hazai és nemzetközi példák ismertetésén és a partnerségen alapuló aktuális pályázati lehetőségek bemutatásán keresztül az önkormányzati, a vállalkozói, valamint a civil szféra partnerségi kapcsolatait alapozzák meg.

A projekt során megszerzett ismeretek, tapasztalatok hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a helyi és kistérségi szereplők megtalálják a szükséges információkat és szakembereket, és fel tudják tenni a megfelelő kérdéseket mind maguknak, mind a térség más szereplőinek.

A projektről tájékoztató és ízelítő jelleggel nyitókonferenciát rendezett a Pro Régió Ügynökség 2006. október 5-én a Gellért Hotelben. A meghívott előadók között szerepelt többek között Szabó Imre, a Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács elnöke, dr. Mérő László, egyetemi tanár, Kovács Kornél a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Regionális Fejlesztés Operatív Program és INTERREG Községi Kezdeményezés Irányító Hatóságának igazgatója és Mátrai R. Győző, az NLP Intézet elnök igazgatója is.

Honlap: www.kozpontiregi.hu/rop313

ROP 3.1.3: A helyi közigazgatás és civil szervezetek kapacitásépítése – Regionális és kistérségi szintű együttműködések ösztönzése

A projekt az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával valósul meg.

A támogatás közvetítésében közreműködik: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Regionális Fejlesztés Operatív Program és INTERREG Községi Kezdeményezés Irányító Hatósága

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Észak-Magyarországi Integrátor Alapítvánnyal karöltve indítottuk útjára azzal a céllal, hogy egy cikksorozat keretében bemutassuk a régiót, és annak fejlődési irányvonalait.

Az Észak-Magyarországi Régió helyzetképe az uniós tagságot megelőző, és a 2004-2006-os tervezési időszak tükrében

Magyarország 2004. május 1-jén tagja lett az Európai Uniónak, így megnyíltak előtte a Strukturális Alapokból származó források felhasználásának lehetőségei. Ezt megelőzően is rendelkezésre álltak azonban uniós források éppen azzal a céllal, hogy Magyarország és az akkor még csak tagjelölt, volt szocialista országok társadalmi-gazdasági politikáját hatékonyabbá tegyék. Az uniós kohéziós, regionális politikához illeszkedve az Előcsatlakozási Alapok már az 1990-es években segítették a Strukturális Alapok támogatásainak fogadására való felkészülést, az intézményi rendszer kiépítését. Ez különösen jelentős volt az ún. depressziós térségek, így az Észak-Magyarországi Régió fejlesztése szempontjából is, amely a 254 uniós régió fejlettségi rangsorában mindössze a 249. helyet foglalja el.

Éppen ezért kulcsfontosságú volt a területfejlesztési típusú Phare-programok léte, akár a regionális, akár az azon túlmutató, cross-border kezdeményezéseket vesszük tekintetbe. E program keretében fektették ugyanis le a területfejlesztési intézményrendszer alapjait, beleértve azt is, hogy a program segítette a területfejlesztésről szóló 1996. évi XX. törvény létrejöttét. Ezt követően mind a SOP '96, mind a SOP '97-es Phare-program a hatékony regionális programozás és a strukturális források fogadására való felkészülés irányába mutatott. Ebben a területfejlesztési törekvésben pedig az Észak-Magyarországi Régió, azon belül Borsod-Abaúj-Zemplén megye úttörő szerepet játszott. Nagyon fontos volt a térség életében a 2000-es Phare-program, amely már törvény által szabályozott területfejlesztési struktúrát tudhatott maga mögött. Ez a program a térségi szerkezetváltás elősegítését célozta, s kohéziós irányba mutatott azzal, hogy a gazdaságfejlesztést, és a humán erőforrás-fejlesztést tekintette prioritásnak.

A Phare-program az ezredforduló után is folytatódott régióinkban. A 2000. és 2001. évi Phare-programok Észak-Magyarországon is elindultak, ami a társfinanszírozással együtt mintegy 26 milliárd forintnyi fejlesztési forrás rendelkezésre állását eredményezte a régióban. A 2002-2003-as programok kifejezetten a társadalmi-gazdasági kohézió céljait szolgálták, szemben az addigi intézményi megközelítéssel. Ezért ebben az időszakban az Észak-Magyarországi Régió és a keleti térség nagyobb támogatáshoz jutott. A Phare HU0008-03 program régióinkban például a halmozottan hátrányos helyzetű lakosságcsoport foglalkoztatása vonatkozásában tesz lehetővé fejlesztő beavatkozásokat, míg a Phare HU0105-03 program a vállalkozói állomány fejlesztését segíti elő közép- és felsőfokú képzési struktúrában megvalósuló projekt által, amely az ESZA infrastruktúráján keresztül valósul meg.

A 2004-2006-os időszakban az n+2 szabály szerint az Előcsatlakozási Alapok forrásai, így a Phare támogatások még elérhetők, felhasználhatók, de ez az időszak alapvetően már a Strukturális Alapokból megpályázható források elnyerésére épít úgy országos, mint térségi, regionális szinten.

Magyarországon a 2004-2006-os tervezési időszakban, az I. Nemzeti Fejlesztési Terv eredményeként mintegy 3,9 milliárd euró értékű fejlesztés valósulhatott meg. Ez a forrásösszeség oszlik meg a 7 magyar tervezési-statisztikai régió között. A források kizárólag pályázat útján nyerhetők el, szerződéskötés után használhatók fel, hívhatók le a kötelező társfinanszírozási elv és az ajánlott fenntartható fejlesztések elvének alkalmazása, valamint az EU Strukturális Alapjai és a Kohéziós Alap támogatásainak fogadásához kapcsolódó pénzügyi lebonyolítási, számviteli és ellenőrzési rendszerek kialakításáról szóló 360/2004. (XII.26.) Korm. rendelet, és az EU Strukturális Alapjaiból és a Kohéziós Alapjából származó támogatások hazai felhasználásáért felelős intézményekről szóló 1/2004. (I.5.) Korm. rendelet figyelembe vétele mellett.

Mindezen szabályok alkalmazása mellett juthatunk fejlesztési forráshoz, amennyiben azt az EU-tól igényeljük. Van azonban lehetőség arra is, hogy korlátozott, kisebb mértékben ugyan, de más államtól származó, nem EU-forrást használjunk fel fejlesztési célokra. Ebben az esetben nem kell a fenti jogi szabályozást irányadónak tekinteni, de a fenntarthatósági elv alkalmazása ekkor is követelmény, vagy ha másképp fogalmazunk, egyben önérték is, mert a nem racionális elvek mentén, nem igényekhez és lehetőségekhez igazított fejlesztés a megvalósítási időszakot követően adott esetben tehetetlenné válhat. Így a racionális feltáró munkán alapuló projekt-tervezés követelmény kell, hogy legyen akkor is, ha például a Norvég Alap forrásait használjuk fel akár humán erőforrás-fejlesztés, akár egyéb regionális fejlesztés, K+F tevékenység céljára. Megjegyzendő, hogy ezen Unión kívüli fejlesztési források feltérképezése azért is nagyon előnyös lehet, mert kitágítják a fejlesztéspolitika horizontját, hiszen a fejlesztési prioritások nem esnek egybe a Strukturális Alapok által megjelölt elvekkel. Vegyük csak példának a Norvég Alapot, mely külön pályázható prioritásként nevesíti a fenntartható fejlődést, vagy a cross-border együttműködések. Ezek a Strukturális Alapok kohéziós céljait hatékonyan egészíthetnék ki, ha a Norvég Alap az EU Alapjaihoz hasonlóan hatékonyan működne a gyakorlatban. A tapasztalat azonban az, hogy a pénzekhez való hozzájutás nem problémamentes, noha a szerkezetváltás által érintett régióknak nagy hasznot hajthatna.

A 2004-2006-os tervezési időszak alapidokumentuma az I. Nemzeti Fejlesztési Terv, amely a következő Operatív Programokat tartalmazza: Gazdasági Versenyképesség Operatív Program, Humán erőforrás-fejlesztés Operatív Program, Környezetvédelem és infrastruktúra Operatív Program, AVOP, Regionális Fejlesztés Operatív Program. E cikk keretein belül azonban a Regionális Fejlesztés Operatív Program eredményeit és specialitásait nem ismertetem, mert az egy külön cikk témáját fogja képezni.

Ha összességében tekintjük az I. Nemzeti Fejlesztési Terv főbb jellemzőit, megállapíthatjuk, hogy Magyarország egésze tekintetében egységes fejlesztési program mögött ekkora méretű forrásmennyiség még nem állt, s ez igaz Észak-Magyarországra is, ugyanakkor tény az is, hogy ez a terv egyben lekötötte a költségvetésben fejlesztésre szánt összeg szinte egészét – ezért kell a más prioritásokra felhasználható támogatásokat nagy becsben tartani.

Nem szabad a pusztán számok csalóka fényének sem áldozatul esni. Nem szabad azt sejtetni akár Magyarország, akár a szerkezetátalakítással érintett Észak-Magyarország vonatkozásában, hogy ha például a görög régiók nagyobb összegeket nyertek el, akkor az ő stratégiájuk automatikusan modell értékű a szerkezetváltás elősegítése érdekében, hiszen ez nem így van. Amíg ugyanis a görögök felküzdötték magukat az EU átlag 65 százalékára a GDP tekintetében, a munkanélküliség és az államadósság tovább nőtt, ráadásul a hazai piacon is teret veszített a görög gazdaság. Mi következik ebből a válságrégiókra nézve? További leszakadás. Ha a görög csapdába esünk, a támogatás nominálértékének fetisizálásába tudni illik, akkor könnyen figyelmen kívül hagyhatjuk azt a tényt, könnyen elfeledkezhetünk arról, hogy az EU legnagyobb kihasználható előnye a kereskedelem van, ahhoz pedig versenyképesség kell, a versenyképesség ugyanakkor megköveteli a saját gazdaság fejlesztését is, valamint a fenntarthatóság elvének újfent való alkalmazását.

A jelen helyzetértékelést és a jövőbeli tervezést – mind a programok, mind a projektek szintjén – ennek az alapvető ténynek a figyelembe vételével kell elvégezni regionális szinten.

Ha összességükben szemléljük az Egységes Monitoring Információs Rendszer által rendelkezésre bocsátott, az egyes Operatív Programokra vonatkozó adatokat, akkor azokból levonhatunk néhány fontos következtetést. Az egyik meglepő sajátosság, hogy a legfejlettebb régió, Közép-Magyarország több Operatív Program messze legnagyobb kedvezményezettje, ami oda vezet, hogy az ország centrális szerkezete nem módosul, nem oldódik számottevően, ugyanakkor a fővárosban nincs olyan kezdeményezés, amely azt európai mértékkel mérhető mezoregionális központtá tehetné, nem úgy, mint Bécs esetében a Centropo program, amely nemcsak hogy egy materializálódott kezdeményezés, de eszközei is vannak. Másrészt azonban a kohéziós célt jobban szolgálná a források elosztásának aránylagosan a versenyképesség javítása érdekében a szerkezetváltással érintett (Észak-Magyarország) régiók javára való módosítása. Ennek a javaslatnak különösen annak fényében van létjogosultsága, ha tekintetbe vesszük, hogy Közép-Magyarország 62 milliárdos támogatást kapott a GVOP keretében, míg a gazdaság és versenyképesség fejlesztése szempontjából igen nagy fejlesztésre váró Észak-Magyarország 13 milliárdot, annak ellenére, hogy ez a kohéziós politika sarokköve. Mi ennek a következménye? Tartós regionális válság, további leszakadás, további elvándorlás, a görög minta néhány elemének megvalósulási lehetősége, ha a helyzet nem változik – Budapest ezzel szemben nem versenghet sikerrel olyan városokkal, mint Prága vagy Bécs.

A GVOP-ból Észak-Magyarország a KKV-szektor fejlesztésére nyújtott be a legnagyobb számban pályázatot, ennek mintegy felét, 767 db-ot fogadtak el, és az igényelt összeg harmadát, közel

5 milliárd forintot kapott e célra. Beruházás-ösztönzésre ezzel szemben mintegy 42 pályázatot támogatott csak az IH, de az e révén elnyert támogatás is szintén 5 milliárd forinthez közeli összeget képvisel. A GVOP támogatások régiós sorrendjét a K+F támogatások csoportja zárja. E területen ugyanis jelentős elmaradás érzékelhető annak ellenére is, hogy a térségnek jelentős ipari múltja és jelentős kutatási potenciálja van, lásd például az NKTH által elismert tudásközponti fejlesztő tevékenységet regionális szinten, és azt a tényt ezzel szemben, hogy az USA és Japán GDP-jének 3%-át jelenleg is K+F tevékenységekre költi. Itt pedig jelen esetben még csak nem is erről, hanem mindössze társfinanszírozásról lenne szó, ráadásul a szerkezetváltás profiljába ez bele is illik, azaz illett volna.

A fentiekben már említettem a humán erőforrás helyzetét, annak jelentőségét a kohézió, a szerkezetváltás és Észak-Magyarország vonatkozásában. Ennek fényében logikus következtetés, hogy HEFOP által támogatott régiók rangsorát kohéziós megfontolásból az elmaradott térségeknek kellene vezetnie, de ha ez nem is így történik, akkor sem lenne szabad a régiók támogatása között a fejlett javára aránytalan különbségeknek előállnia: itt pedig részben ez a helyzet. A 2004-2006-os tervezési időszakban Közép-Magyarország 3,5-szer annyi támogatást kapott (75 milliárd forintot), mint a logikusan sokkal forráshiányosabb és sokkal nagyobb demográfiai válsággal sújtott, jelentős migrációt éppen Budapest irányába felmutató Észak-Magyarország (21 milliárd a támogatás összege).

Az ezen Operatív Program prioritásai szerint megosztó megítélt támogatási összegek jól reprezentálják Észak-Magyarország helyzetképét. A legtöbb támogatást az aktív munkaerő-piaci politika, valamint az oktatási, a szociális és az egészségügyi infrastruktúra fejlesztése kapta. A kettő közötti arány pedig 33% és 66% az oktatási, egészségügyi és szociális fejlesztések javára.

A KIOP beavatkozási bázisterületei – nevezetesen az infrastruktúra és a környezetvédelem – tekintetében logikusan szintén az elmaradott régiók kell, hogy legyenek a legfőbb kedvezményezettek. Ez így is történik, Észak-Magyarország kapta a tervezési időszakra kivetített legtöbb támogatást, közel egyenlő arányban a környezetvédelmi és az infrastrukturális beruházásokat tekintve. Mindezek a fejlesztések pedig hozzájárulnak a versenyképesség váláshoz, különösen ha a mobilitás, a megközelíthetőség szerepét vizsgáljuk a kereskedelem példáján.

Az AVOP támogatásait figyelemmel kísérve megállapítható, hogy Észak-Magyarország mindegy 12 milliárd forintnyi támogatást kapott, körülbelül annyit, amennyit Nyugat-Dunántúl, és többet, mint Közép-Magyarország. Ezen belül is azonban megfigyelhető Észak-Magyarországon a prioritások közötti markáns súlyozás. Míg ugyanis az első prioritás, a versenyképes alapanyag-termelés a támogatások mintegy 67%-át kapta, addig a vidéki térségek fejlesztése csak 24%-os arányt képvisel.

Összesítésben elmondható, hogy mintegy 107 milliárd forint fejlesztési forráshoz jutott Észak-Magyarország (megjegyzem: az igényelt 247 milliárd forinthez képest, ez kb. 40%-os hatékonyság és 70 milliárd forinttal kevesebb, mint Közép-Magyarország eredménye.) Az egyes Operatív Programok között pedig a KIOP és a ROP (a ROP eredményeit a következő cikkben elemzem) volt a legsikeresebb. Sajnálatos módon a GVOP csak 14%-os részarányt tud felmutatni, ami a térséget újabb kihívás elé állítja: ez a GVOP prioritáscsoport ugyanis a térség szempontjából kiemelkedő jelentőségű, így részaránya növelendő.

dr. Bereznay Gábor

Miskolci Egyetem
Közigazgatási Jogi Tanszék
PhD hallgató

Versenyképes munkaerő – versenyképes vállalkozás, az Európai Unió támogatásával

A Nemzeti Fejlesztési Terv Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Programjának (HEFOP) keretében a vállalkozások versenyképességének javítását és munkavállalók képzettségi szintjének növelését célzó intézkedésen keresztül közel 40.000 fő képzését tudják megvalósítani a nyertes pályázók az Európai Unió és a Magyar Állam több mint 12 milliárd Ft-os támogatásával.

A meghirdetett három pályázati kiírásra az elmúlt három évben több, mint 2000 pályázat érkezett be közel 29 milliárd forint támogatási igénnyel. A HEFOP egyik legnépszerűbb pályázati programján a több, mint 1000 nyertes pályázó túlnyomó többsége kis- és középvállalkozás.

A pályázatok célja a munkaerő versenyképességének, a munkavállalók munkahelyi készségeinek és kompetenciáinak javításán keresztül a foglalkoztatás bővítése. Az intézkedés keretében meghirdetett pályázatok olyan általános és szakosított képzési programokat támogatnak, melyek fejlesztik a vállalkozások alkalmazkodóképességét munkavállalók képzettségi szintjének növelése révén.

A pályázatok keretében magyarországi székhellyel vagy telephellyel rendelkező egyéni vállalkozók, jogi személyiséggel rendelkező, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok, szövetkezetek pályázhattak saját, határozatlan idejű szerződéssel foglalkoztatott munkavállalók képzésére.

A pályázók közül eddig 34 zárta le a projekt szakmai megvalósítását. A 34 projekt keretében összesen 1456 fő képzése valósulhatott meg. A kedvezményezett szervezetek között volt nyomdai tevékenységgel, csomagolóanyag-gyártással foglalkozó cég; takarékszövetkezet; szoftverfejlesztéssel, távközlési és

számítástechnikai szolgáltatásokkal, szervizeléssel foglalkozó vállalkozás; valamint építőipari vállalat is. A képzések között megtalálható volt a nyelvi képzés, EU-ismeretek oktatása, vezetői készségek fejlesztése, szervezetfejlesztés – csapatépítés, ügyfélkezelési tréning, értékesítési tréning – eladástechnikák, informatikai képzések és kommunikációs készségek fejlesztésére irányuló képzés is.

Mivel a vállalkozások versenyképességének fejlesztése kiemelt terület, valamint az első Nemzeti Fejlesztési Terv Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Programjának kiemelkedően sikeres programja, ezért az Új Magyarország Fejlesztési Terv várhatóan több formában is támogatni fogja a vállalkozói készségeknek, valamint a vállalkozások humán erőforrásának fejlesztését. A Társadalmi Megújulás elnevezésű operatív program keretén belül az alacsonyabb végzettségű és az idősebb munkavállalók számára is lehetőség nyílik arra, hogy tovább képezék magukat. Vannak olyan fejlesztendő területek is, amelyek nem csupán a társadalom egyes csoportjait érinthetik, hanem általánosságban mindenkit. Ezek az ún. kompetencia-fejlesztő programok, amelyek például az informatikai írástudást, a nyelvtanulást és az egészségfejlesztést segítő projektek. A Gazdaságfejlesztés operatív program keretén belül a vállalkozói kultúra elterjesztése, a vezetői képességek és a vállalkozói ismeretek átadása lesznek hangsúlyos területek. Mindemellett horizontális elemként a „Vállalati humán erőforrás-fejlesztés és üzleti, piacfejlesztési tanácsadás igénybevétele” minden egyes projekt keretében elszámolható költség lesz.

A témakör fontosságát bizonyítja, hogy a kiemelt, ún. zászlóshajó programok közé is kerültek olyanok, amelyek a vállalkozói készségek, ismeretek célirányos fejlesztését szolgálják. Erre példa a „Használható Tudást Mindenkinél” c. program.

HEFOP 3.4

A munkahelyteremtéshez kapcsolódó, és a vállalkozói készségek fejlesztését elősegítő képzések

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program Irányító Hatósága által, az ESZA Kht. közreműködésével megvalósított intézkedés

A HEFOP 3.4 intézkedése

- Az intézkedés keretében meghirdetett három pályázati kiírásra az elmúlt három évben több, mint 2000 pályázat érkezett be közel 29 milliárd forint támogatási igénnyel.
- Több, mint 1000 nyertes pályázó közel 40.000 fő képzését tudja az Európai Unió és a magyar állam több, mint 12 milliárd forint támogatásával megvalósítani.

A HEFOP/2005/3.4.1 pályázati kiírás

- A vállalkozások alkalmazottainak képzését támogató, 2005-ös HEFOP-pályázat 7 milliárd forintról 11,5 milliárd forintra növelt keretere 2006. április 24-ig pályázhattak a vállalkozások
- A beadási határidőig több, mint 1900 pályázat érkezett közel 28 milliárd forint támogatási igénnyel.

- 982 pályázó nyert el támogatást képzési projektje megvalósítására, melyek során összesen 36.000 fő vehet részt képzésben.
- A támogatást elnyert pályázók 78,3%-a kis- és középvállalkozás.
- Az elszámolható költségek 35-90%-os támogatása lehetséges, beleértve a képzés idején kieső bér támogatását is.

1. A MUNKAVÁLLALÓK FOLYAMATOS KÉPZÉSÉNEK FONTOSÁGA

A rendszerváltás után kialakuló gazdasági rend magával hozta az igényt, hogy az egymással versenyző vállalkozások folyamatosan foglalkozzanak munkavállalóik képzésével. Az egész életen át tartó tanulás több szempontból is szükséges, egyfelől a munkavállalók egyre fejlődő képességeikkel hozzájárulnak a mikro-, kis-, és középvállalkozások versenyképességéhez, másfelől maguk is egyre eredményesebben szerepelnek a munkaerőpiacon. A fejlődés hosszú távon azt eredményezi, hogy egyre többen dolgoznak, így emelkedik a foglalkoztatottság – meglehetősen alacsony – szintje. 2004 és 2006 között ezeket a célokat az Unió és a magyar állam a Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program (továbbiakban HEFOP) keretén belül meghirdetett pályázatokon keresztül támogatta. Sok embernek ez egyben a társadalomba való visszailleszkedés lehetőségét is jelentette.

A KSH 2002-es adatai szerint minél több főt foglalkoztat egy vállalat, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy alkalmazottainak továbbképzést szervez. Míg az 500 fő feletti vállalatok 85%-a fektet hangsúlyt munkavállalói képzésre, addig a kisvállalkozások (10-49 között) csupán egyharmada áldoz erre a területre. Ágazati bontásban a gyors technológiai és szervezeti változásra kényszerülő, így a pénzügyi, távközlési és közművállalati szektorban működő gazdasági szereplők számára hangsúlyos a terület. A képzések időtartamát tekintve elmondható, hogy a magyar munkavállaló egy évben egy hetet fordíthat arra, hogy készségeit fejlessze.

A 2004 és 2006 közötti időszakban a munkahelyteremtéshez kapcsolódó, illetve a vállalkozói készségek fejlesztését elősegítő képzéseket elősegítő pályázatok menedzselése az ESZA Kht. felelősségébe tartozott. E témában a szervezet 2004-be és 2005-ben is hirdetett meg pályázatokat, HEFOP/2004/3.4.1; HEFOP/2004/3.4.2; és HEFOP/2005/3.4.1. kódszámokkal. A munkavállalók képzésére, közvetve a vállalkozások verseny-, és alkalmazkodóképességének növelésére a három év során 12 milliárd forint nagyságrendű összeg állt rendelkezésre, mely maradéktalanul kiosztásra került.

2. A PÁLYÁZATOKRÓL ÁLTALÁBAN

A pályázatokban vállalkozások, gazdasági társaságok vehettek részt, akik a támogatott képzésekbe határozatlan idejű szerződéssel foglalkoztatott munkavállalóikat vonhatták be.

Általános és szakosított képzésekre is lehetett pályázni. A kettő között az a különbség, hogy az általános képzésen olyan tudás szerezhető, amelyet széles körben, más munkahelyen is alkalmazhat a képzett személy, míg a szakosított képzés ahhoz a speciális pozícióhoz kapcsolódik, amelyet a munkavállaló éppen betölt, és más munkahelyen nem is nagyon tudja alkalmazni. Emellett támogathatóak voltak szaktanácsadói tevékenységek, valamint a költséghatárok figyelembevételével a képzésekhez kapcsolódó beruházások, és eszközbeszerzések is.

A pályázók egyénileg és konzorciumban is nyújthattak be pályázatokat. A képzésekbe bevonható munkavállalók száma nem volt korlátozva, továbbá egy projekten belül több különböző képzés

megvalósítására is lehetőség nyílt. A minimum 3, maximum 24 hónapos projektek során a képzéseket a pályázók saját szervezeteikön belül belső képzésként, vagy külső szolgáltató igénybevételel is megvalósíthatják. A költségek mellett a kieső munkabért is támogatják a pályázatok.

Az igényelhető támogatás 2004-ben legalább 1,05 millió forint, legfeljebb 18 millió forint volt, a 2005-ben meghirdetett pályázat esetében legalább 1 millió forint, legfeljebb 50, majd 100 millió forint. A támogatás mértéke függött a megvalósított képzés típusától (általános vagy szakosított) és a képzésekbe bevont hátrányos helyzetű munkavállalók számától is. Emellett a kis- és középvállalkozások magasabb támogatási arányban részesülhettek. Ezeknek megfelelően a támogatási arány általános képzések esetén az elszámolható költségek 60-90%-a, szakosított, – tehát más munkakörben/munkahelyen nehezen hasznosítható tudást adó – képzés esetén 35-55%.

3. A KONKRÉT KÉPZÉSEK ÉS A RÉSZTVEVŐK SZÁMA

2004-es pályázatok

A HEFOP/2004/3.4.1 pályázati kiíráson nyertes 11 pályázó (köztük 9 kis- és középvállalkozás) 624 fő, ezen belül 66 fő hátrányos helyzetű munkavállaló képzését vállalta. Főként informatikai-, ECDL-képzéseket, illetve vezetői, értékesítési és kommunikációs képzéseket valósítanak meg, de megtalálhatóak idegen nyelvi képzések, szakmai továbbképzések (mérnöki, könyvelői, minőségirányítási), és gépkezelői tanfolyamok is.

A HEFOP/2004/3.4.2 pályázati kiírásra benyújtott pályázatokban leggyakoribbak a számítástechnikai, informatikai képzések (összesen 27 pályázatban jelent meg), a vezetői készségfejlesztés, vezetői ismeretek fejlesztése (23 pályázatban), a nyelvi képzések (17 pályázatban), a különböző szakmai továbbképzések (értékesítési ismeretek, EU-s ismeretek, ügyfélszolgálati, auditor képzés stb.), valamint a szervezetfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek, mint például a csapatépítés. A 67 nyertes pályázó (köztük 49 kis- és középvállalkozás) 2636 fő képzését vállalta, ezen belül 152 fő hátrányos helyzetű munkavállaló vehet részt képzésen.

A 2004-es kiírásokon nyertes pályázók közül eddig 34 zárta le a projekt szakmai megvalósítását. A 34 projekt keretében összesen 1456 fő képzése valósulhatott meg. A kedvezményezett szervezetek között volt nyomdai tevékenységgel, csomagolóanyaggyártással foglalkozó cég; takarékszövetkezet; szoftverfejlesztéssel, távközlési és számítástechnikai szolgáltatásokkal, szervizeléssel foglalkozó vállalkozás; valamint építőipari vállalat is. A képzések között megtalálható volt a nyelvi képzés, EU-ismeretek oktatása, vezetői készségek fejlesztése, szervezetfejlesztés – csapatépítés, ügyfélkezelési tréning, értékesítési tréning – eladástechnikák, informatikai képzések és kommunikációs készségek fejlesztésére irányuló képzés is.

2005-ös pályázatok

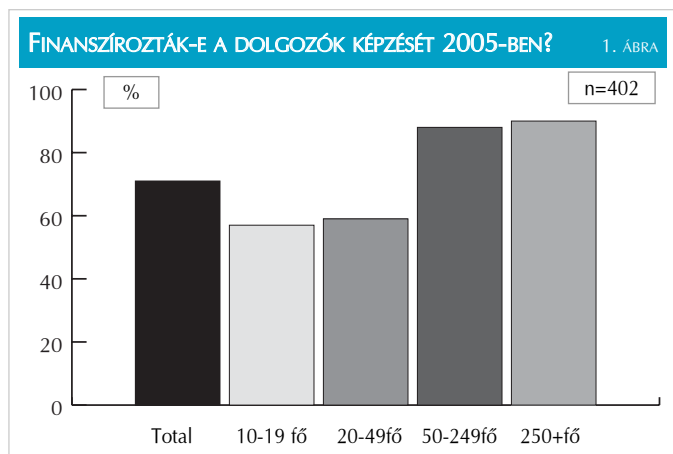
A HEFOP/2005/3.4.1 hivatkozási számú, 2005. április 29-én megjelentetett kiírás a HEFOP egyik legnépszerűbb pályázati programja, amit a 2006. április 24-ig beérkezett több mint 1900 pályázat, és az általuk igényelt közel 28 milliárd Ft támogatás is bizonyít. 982 pályázat támogatásáról született döntés. A nyertes pályázatok összesen több mint 36 ezer alkalmazott képzését vállalták az Európai Unió és a magyar állam támogatásával. A pályázatok magas számára és nagy érdeklődésre való tekintettel a rendelkezésre álló keretet folyamatosan bővítettük, mely a meghirdetéskor 7, majd 8,5, végül 11,5 milliárd forint lett.

Kutatási eredmények a vállalkozások képzési szokásairól

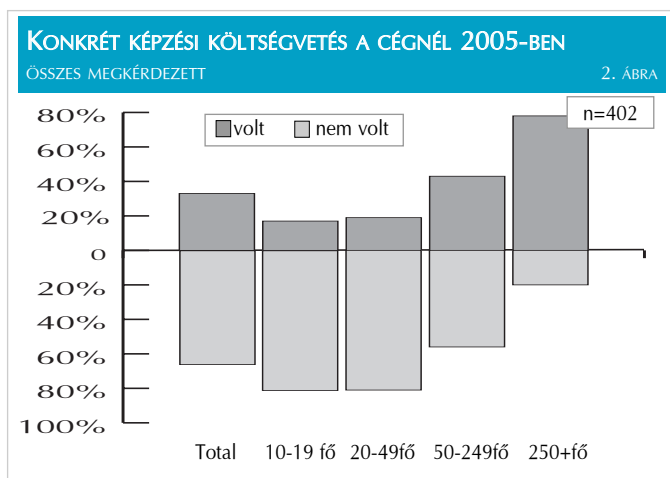
A vállalkozások kétharmada számára fontos az alkalmazottak képzése

Az ESZA Kht. megbízásából a közbeszerzési eljárás során kiválasztott Magyar Gallup Intézet felmérést készített a vállalkozások képzési és pályázási szokásairól a HEFOP 3.4 intézkedéséhez kapcsolódóan. A felmérés kitért a korábbi tapasztalatokra, és számba vette azt is, hogy a gazdaság szereplői a területen milyen tervekkel bírnak a jövőre nézve.

A kutatás eredményei szerint a vállalkozások számára fontos a dolgozók képzése, a megkérdezett vállalkozások vezetőinek, HR döntéshozóinak 62%-a mondta azt, hogy fontosnak vagy nagyon fontosnak tartja a képzést. Ezt támasztja alá az is, hogy átlagosan a vállalkozások 71%-a finanszírozta részben vagy egészben az elmúlt évben a dolgozók képzését, s 61%-uk készített felmérést, elemzést arról, hogy munkavállalóiknak milyen készségekre, ismeretekre, s ehhez milyen képzésekre van szükségük.

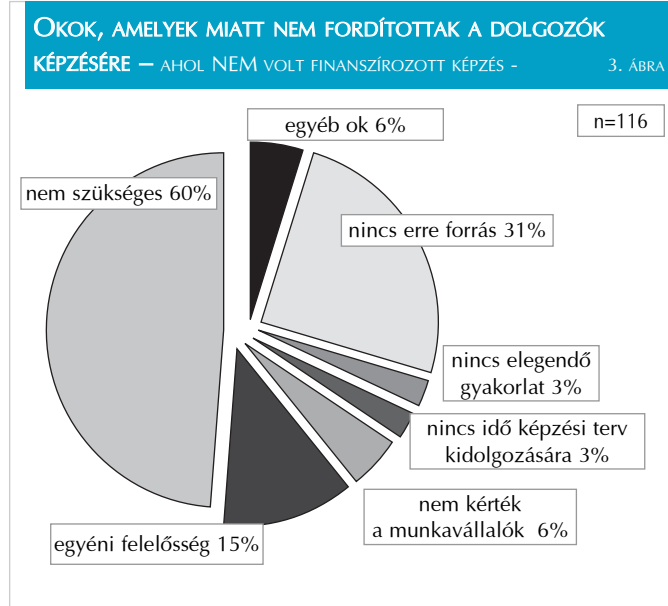

Míg a szervezetek fontosnak tartják ugyan a dolgozók képzését, 55%-uk nem rendelkezik olyan munkatárssal, akinek feladata a képzések szervezése, s mindösszesen a megkérdezett vállalkozások 33%-a rendelkezett konkrét képzési költségvetéssel az elmúlt évben.

Elmondható, hogy a több alkalmazottat foglalkoztató vállalkozások tudatosabbak alkalmazottaik képzését illetően: fontosabbnak tartják a képzéseket és nagyobb arányban finanszíroztak is képzéseket az elmúlt évben.

Azok között, akik az elmúlt évben nem finanszírozták alkalmazottaik képzését, a megkérdezettek 61%-a nem tartja szükségesnek az alkalmazottak képzését, 31%-a mondta azt, hogy nincs erre forrás, a szervezetek 15%-a a dolgozók egyéni felelősségének tartja a munkavégzéshez szükséges tudás megszerzését.

Az alkalmazottak képzésének támogatása elleni érvként a képzési igény, a forrás, valamint az idő hiányát említették a megkérdezettek. Bizonyos ágazatokban nem változnak gyorsan a követelmények, nincs szükség a betanítást követően továbbképzésre, vagy olcsóbb olyan munkaerőt felvenni, akinek már megvan a szükséges végzettsége, képzettsége. Az időhiánynál mindkét oldal megjelent: a döntéshozók szerint a dolgozók nem szívesen áldoznak a szabadidejükből, míg a munkaadók nem szívesen áldoznak a munkaidőből.

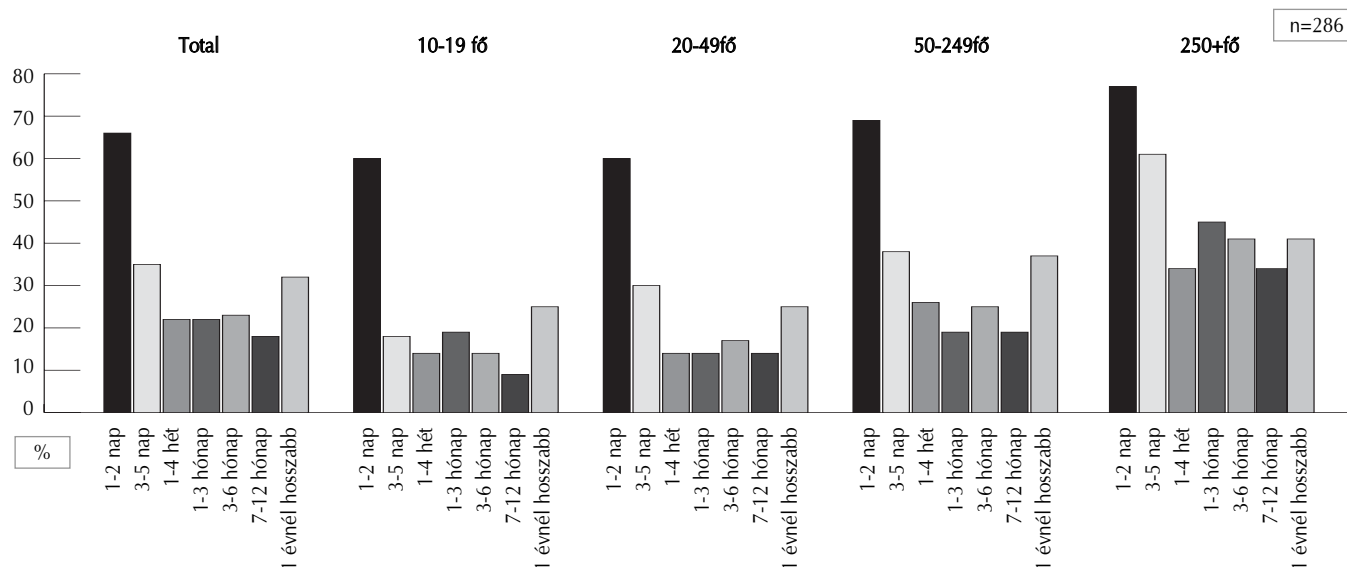
Képzésekre olyan szakterületeken van leginkább szükség ahol a munkavégzéshez szükséges ismeretek gyorsan változnak (pl. könyvelés, bérszámfejtés stb.), vagy egy-egy munkakörhöz kötelező képzések vannak előírva –akár jogszabályban meghatározva, akár a munka jellegéből adódóan vagy a márka által elvártan-, s a fejlődés, terjeszkedés során is fontosnak tartották a megkérdezettek az alkalmazottak képzését.

A kutatás során kiderült, hogy a képzések időtartamára vonatkozóan legjellemzőbbek az 1-2 napos illetve az 1 hetes képzések, de minél nagyobb a cég annál inkább megengedheti magának, hogy hosszabb képzéseket is támogasson. Nem volt eltérés a kisebb és nagyobb cégek között abban a tekintetben, hogy a felső- ill. középvezetőket, valamint egyéb munkatársakat képeznek, mindegyik csoportot egyformán támogatják a vállalkozásokon belül. (4. ábra)

Míg az adatokból kiderül, hogy inkább a külső szervezésű képzéseket finanszírozták a vállalkozások, addig arra vonatkozóan, hogy milyen szervezésűt tartanak megfelelőbbnek, egyértelműen kiderült, hogy a belső képzéseket olcsóbbnak tartják, és úgy látják, hogy az adott munkahelyi gyakorlathoz jobban igazodó ismereteket tudnak nyújtani a belső képzések. Ezzel szemben a külső képzéseket drágábbnak tartják, és úgy gondolják, hogy a megszerzett tudást a munkahelyen csak további ráfordítások után lehet alkalmazni.

KÉPZÉSEK IDŐTARTAMA — AHOL VOLT FINANSZÍROZOTT KÉPZÉS —

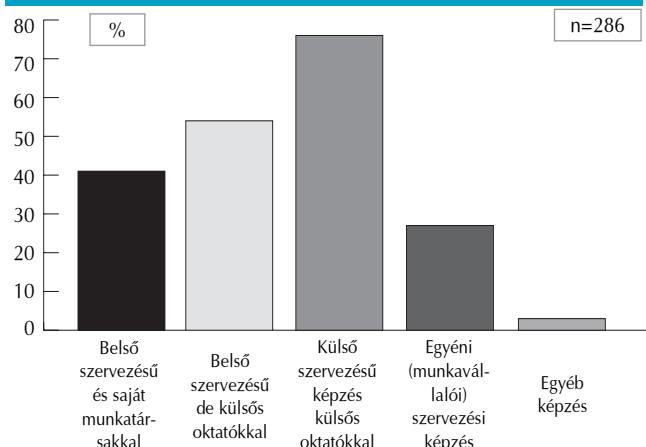
4. ÁBRA

DOLGOZÓK KÉPZÉSI FORMÁI 2005-BEN

- AZOK KÖRÉBEN AHOL VOLT KÉPZÉS -

5. ÁBRA

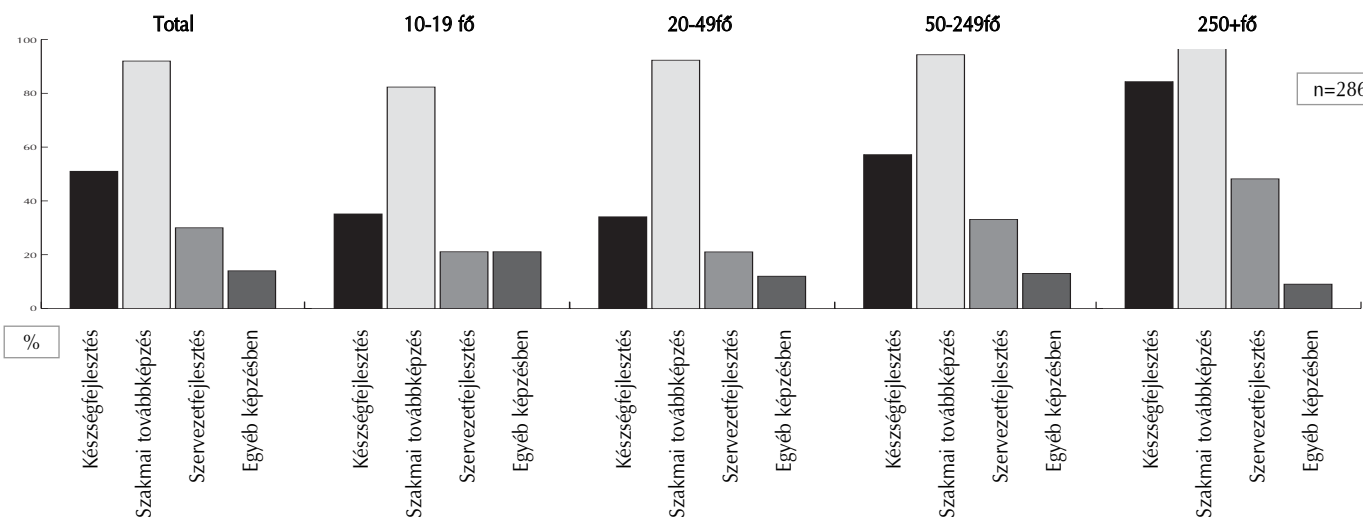

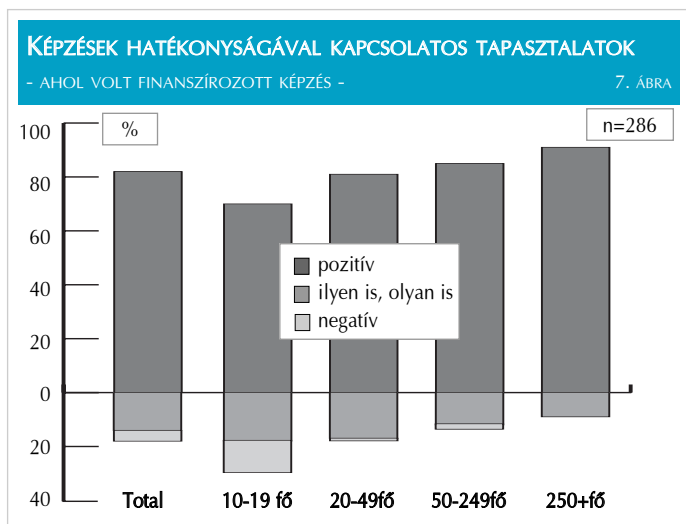
Azok közül, akik képezték munkatársaikat 2005-ben, kiderült, hogy a legtöbb szervezet szakmai továbbképzésre irányuló képzést szervezett (átlagosan 92%). A szervezetek felénél vehettek részt az alkalmazottak készségfejlesztésre irányuló képzéseken, míg 30%-a a képzést finanszírozó vállalkozásoknak finanszírozott szervezetfejlesztési tréninget is. Az eltérő méretű vállalkozásokat összehasonlítva kiderült, hogy mindenki a szakmai képzéseket tartja a legfontosabbnak, míg a nagyobb vállalkozások között nagyobb arányban jelennek meg a készségfejlesztő és a szervezetfejlesztési tréningek is. (6. ábra)

Megkérdeztük azt is, hogy értékeli-e a vállalkozások a képzéseket, mely kérdéseinkre a 2005-ben képzést finanszírozott vállalkozások 82%-a válaszolta, hogy mindig vagy többségében értékeli valamilyen módon a finanszírozott képzéseket. A képzések hatékonyságával leginkább a 250 főnél több alkalmazottal rendelkező vállalkozások voltak elégedettek, míg a 10-19 fős vállalkozások 30%-a mondta azt, hogy negatív, vagy vegyes tapasztalata volt a képzésekkel kapcsolatban.

A DOLGOZÓK KÉPZÉSI TIPUSA 2005-BEN — AZOK KÖRÉBEN AHOL VOLT KÉPZÉS —

6. ÁBRA

Annak aránya, hogy hányan finanszíroztak képzést az elmúlt évben, ill. hányan terveznek képzést a jövő évben, nagyjából megegyezik. Azok között, akik finanszíroztak képzést az elmúlt évben, a kisebb vállalkozások mindössze 7%-a, s a nagyobb vállalkozásoknak is csak 20-30%-a vett igénybe támogatást valamilyen formában.

Összességében azoknak a vállalatoknak, akik tervezik a jövő évi képzéseket, a fele pályázna annak érdekében, hogy nagyobb költségvetéssel szervezhessen képzést, míg azok körében, akik nem terveznek képzést a jövő évben, 43%-uk pályázna, ha 100%-os költségátutalással valósíthatna meg képzést, s 16%-uk pályázna akkor is, ha önrészt is kéne biztosítani a támogatás mellé.

A kutatást vállalkozások körében végeztük 400-400 fős telefonos és személyes mintán, valamint fókuszcsoporthoz. A minta a vállalkozások mérete és székhelyük településtípusa szerint tükrözi a Magyarországon működő, min. 10 fős vállalkozások összetételét.

PROJEKTBE-MUTATÓ

Az Organica Rt. munkatársainak felkészítése a cég növekedési stratégiájának hatékony támogatására

Organica Környezettechnológiák Rt.

HEFOP-3-4-2-P.-2004-06-0084/2.0

Vezérigazgató: Kenyeres István

Projektvezető: Csűrösné Major Márta

Leszerződött támogatás összege: 16.500.000,- Ft

Támogatási arány: 80%

Projektkezdés időpontja: 2005.02.01

Projektbefejezés időpontja: 2007.01.31

Projektmegvalósítás helyszíne: Budapest

A HÁTTÉR

A vállalat stratégiájának központi eleme, hogy tevékenységét stabilizálja a hazai piacon, és kiterjessze külföldi piacokra is. Céljuk, hogy komplex képzési programmal segítsék a cég felkészülését a léptékváltásra.

A cég egyik erőssége a képzett, szakmailag felkészült munkatársi gárda, a mintegy 70 fős szervezetben az alkalmazottak több, mint 50%-a rendelkezik a tevékenységhez kapcsolódó felsőfokú végzettséggel. A szervezeti kultúrát azonban meghatározza, hogy vezetőik többsége kisvállalati környezetben szerzett tapasztalatokkal rendelkezik, és az elmúlt időszak gyors növekedése során nem alakultak ki a megváltozott mérettel összhangban lévő működési mechanizmusok.

Stratégiai tervük megvalósulásának előfeltétele, hogy a munkatársak kompetenciáit sikerüljön a kellő módon és ütemben fejleszteni. A vezetőknek korszerű vezetési ismereteket kell elsajátítaniuk, valamint szélesíteni kell a vezetésben részt vevő munkatársak körét.

A munkatársak kompetenciáit a szakmai ismereteken túl is fejleszteni kell. Képessé kell tenni őket arra, hogy feladatukat hatékonyabban végezzék, energiáikat a célok megvalósítására fordítsák.

A szervezeti kultúraváltást támogató komplex képzési programtól elvárt konkrét eredmények:

- A vezetői kör magatartásának tudatosabbá válása, tevékenységük hangsúlyának eltolódása az operatív irányításról a stratégiai feladatokra.

- A szervezet kulcsembereinek fejlődése a kompetenciák és elkötelezettség terén.
- A projektkultúra fejlődése, a projektek hatékonyságának (eredmény, határidők, költségek) javulása minimum 10%-kal.
- Az értékesítés volumenének növekedése a marketing és értékesítő csapat hatékonyabb működésének eredményeképpen (3 év alatt négyszeres volumen).

A PROJEKTRŐL

A projekt első szakaszában a társaság képzési terve alapján *pontosították a képzési szükségleteket* minden érintett résztvevő bevonásával annak érdekében, hogy a tervezett programok a legjobban megfeleljenek a szervezet és a résztvevők szükségleteinek, tükrözzék a személyes elvárásokat. Ebben a fázisban kívánták biztosítani, hogy az érintettek azonosuljanak a fejlesztési célokkal, és minél motiváltabban vegyenek részt a programokban. A képzések tematikáját az Organica Rt. sajátos igényeit figyelembe véve állították össze, megkövetelve, hogy a képző szervezet gondosan készítse elő a programokat.

A képzések kiválasztásánál, összeállításánál az alábbi területekre koncentráltak:

- *vezetésfejlesztés* (vállalatirányítási, stratégiai ismeretek; vezetési módszerek; szervezetfejlesztés, változásmenedzsment; vezetői készségek; attitűdfejlesztés; munkaszervezés technikái; személyes hatékonyságot növelő programok)
- *projektkultúra, projektmenedzsment* (általános képzés valamennyi projekt szereplő számára; projektvezetők képzése; projekt adminisztrátorok felkészítése, fejlesztése);
- *problémamegoldás, konfliktus- és stresszkezelés*;
- *általános képzések* a vállalat kulcsemberei számára (önismeret, kommunikáció; hatékony prezentáció; időgazdálkodás; informatikai ismeretek; csapatépítő programok).

A képzésekbe a pályázat összeállításakor 30 fő bevonását terveztük, azonban a projekt megvalósítása során eddig 47 fő bevonására nyílt már lehetőség.

Mindemellett a projekt egyik legnagyobb eredménye, hogy – mivel a pályázati kiírás lehetőséget nyújtott tananyagfejlesztésre is –, a szervezet *Organica Academia* néven kidolgozta saját képzési tervét, tananyagát. Az e-learning formájában igénybe vehető képzések a szervezet munkatársainak fejlődését, továbbképzését segítik, s emellett mindenkinek lehetősége van a tananyag szerkesztésére is. A munkatársak az egyes témákhoz hozzáírhatnak, ami ellenőrzést követően bekerül a tananyagba, ezzel összegyűjtve és dokumentálva a szervezetnél felhalmozódott tudást. A képzési anyag egyben kiváló eszköz az új munkatársak betanításához is.

AZ ORGANICA KÖRNYEZETECHNOLÓGIÁK ZRT.-RŐL

Az ORGANICA két évtizede a magyar környezetvédelmi ipar meghatározó szereplője, tevékenysége Kelet- és Közép-Európában a

környezetvédelmi technológiák és szolgáltatások szinte teljes skáláját átfogja.

A vállalat komplex környezetvédelmi szolgáltatásainak fókuszában az ipari és a települési szennyvizek tisztítása áll: ezeknek a feladatoknak a megoldásához kínálja a cég hatékony technológiát, professzionális kivitelezést és nem utolsósorban felelősségteljes üzemeltetési szolgáltatást. Emellett a vállalkozás a környezeti kármentesítés és rehabilitáció területén is széles körben ismert, tevékenysége a szénhidrogénnel, nehézfémekkel szennyezett talajok és talajvizek tisztításától a veszélyes hulladékok ártalmatlanításán keresztül az eutrofizálódott élővizek újraélesztéséig terjed. A környezetvédelmi beruházásokhoz mind az ipari üzemeket, mind az önkormányzatokat testre szabott finanszírozási konstrukciókkal tudja segíteni.

Hunán erőforrásfejlesztése külső szakértők által, cégünk versenyképességének fokozása érdekében

Spidan Autó Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

HEFOP-3.4.2-P.-2004-06-0104/2.0

Ügyvezető igazgató és projektvezető: Türmer Béla

Leszerződött támogatás összege: 3.738.000,- Ft

Támogatási arány: 60%

Projektkezdés időpontja: 2005.02.01

Projektbefejezés időpontja: 2005.12.31

Projektmegvalósítás helyszíne: Budapest

A HÁTÉR

A Spidan Autó Kft-t 1992-ben a jelenlegi ügyvezető alapította. A kisvállalkozás fő profilja a minőségi, a gyári beépítésűvel azonos, utángyártott alkatrészek forgalmazása, elsősorban nyugati és japán gyártmányú személygépkocsik, furgonok, terepjárók részére. A cég a piac néhány szegmensében piacvezető szerepet mondhat magáénak, s többek között azzal is büszkélkedhet, hogy e szakmában elsőként fejlesztett ki egy elektronikus CD katalógust, mely lehetővé teszi, hogy a partnerek a keresett terméket szinte azonnal beazonosítsák.

A projekt indulásakor 8 alkalmazottal rendelkező vállalkozás korábban felismerte már, hogy *munkatársai szakmai felkészültsége, képességeik, készségeik folyamatos fejlesztése a legfontosabb tényező a piaci versenyben*. Ennek köszönhető, hogy a cégvezetés számára a dolgozók felkészítése eddig is kiemelt feladat volt, azonban a pályázat lehetőséget adott arra, hogy a korábban döntően belső képzéseket külső szakemberek bevonásával egészítsék ki.

A PROJEKTRŐL

A projekt során a cég az összes meglévő alkalmazott képzését vállalta, s emellett *két új munkatárs felvételére és képzésére is lehetőség nyílt*. Így összesen tíz alkalmazott vehetett részt a külső képző cég segítségével összeállított és megvalósított képzéseken, melyek egy korábbi, a dolgozók emberi és a közösségi munkát érintő képességei felmérésén alapultak.

Az alábbi képzések valósultak meg a projekt során:

- „Törjük át a hatékonyság gátjait”: *személyiségfejlesztő és csapatépítő* tréning.

- Működési állapotok szeminárium vezetőik részére, mely a csoportok, munkavállalók irányításában, a következetesebb döntéshozatalban és a hatékonyabb motiválásban nyújt segítséget.
- Kommunikációval a Siker Felé – *kommunikációs készségfejlesztő tréning*, amely különösen fontos a partnerekkel, ügyfelekkel folyamatosan kapcsolatban álló munkatársak részére.
- Racionalitás az Üzleti Életben szeminárium, melynek segítségével a vezetők hatékonyabban szervezhetik a munkafolyamatokat, könnyebben feltárják a felmerülő problémákat, kezelik a nehéz helyzeteket.
- Hatékony Vezető Karaktere Szeminárium a vezetői szerepből adódó feladatok, viselkedési formák, a vezetői típusok megismerését, a vezetői munka élvezetes, örömteli feladattá válását célozta.

A képzési projekt tervezésekor a cégvezetők célul tűzték ki, hogy *stabilabbá váljon a meglévő dolgozók munkahelye, anyagi biztonsága*, s emellett a vállalkozás megerősödjön, és újabb munkahelyeket hozhasson létre. A projekt hatásaként *csökken a reklamációk száma, növekedik az árbevétel és az aktív vevőállomány is*. A cég korábbi tapasztalatai is azt mutatták, hogy a jól megtervezett, a munka során alkalmazható tréningek erősítik a munkaadó iránti kötődést, lojalitást, javítják a dolgozók munkamorálját és hatékonyságát. A dolgozók felkészültsége, magabiztossága erősíti a csapatszellemet, s egyúttal gyorsabb, hatékonyabb munkára sarkall. A tréningek egyben a vezetőség számára is hasznosak, segítenek feltárni és megoldani az esetleges konfliktusokat, jobban megismerni a munkatársak erősségeit.

A képzések segítségével megvalósított fejlesztéseknek köszönhetően a cég vállalni tudta, hogy *a projekt zárását követő 2 éven belül 3 új munkavállalót vesz fel*.

Pályázati lehetőségek a Visegrádi Nemzetközi Alapnál

A Nemzetközi Visegrádi Alap (International Visegrad Fund – IVF) az 1991. óta létező visegrádi együttműködés (V4-ek) egyetlen intézményesített nemzetközi szervezete. 2000-ben alapították, fő célja a tagországok civil kezdeményezéseinek, és hallgatói mobilitásának támogatása. Ennek eszköze az alap által kidolgozott pályázatok és ösztöndíjak rendszere, amely nyitva áll minden, a négy ország bármelyikének állampolgárságával rendelkező személy, vagy az ezen országok bármelyikében bejegyzett civil szervezet előtt.

A MEGALAKULÁSA ÉS CÉLJA

A Nemzetközi Visegrád Alap (IVF) alapító okiratát 2000. június 9-én Prágában írták alá a Visegrádi Négyek (V4) országai, Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia. A létrehozásáról szóló első megállapodás 1999. májusában indult Pozsonyból (Bratislava, Szlovákia), ahol a szervezet székhelye is található. Az 1991. óta működő visegrádi együttműködésnek ez az egyetlen intézményesült szervezete.

Az alap fő célja, hogy elősegítse a V4 országok közötti szorosabb együttműködést a kultúra, a versenyképesség fejlesztése terén egyéni, vagy közös kulturális és tudományos rendezvények támogatásával, az oktatás és a diákcserék előmozdításával, illetve a kölcsönös turizmus fejlesztésével.

Ennek legfontosabb eszköze a pályázatok és ösztöndíjak rendszere, amelyre az országok által befizetett pénzüsségeket fordítják.

Az Alap elnökségét úgynevezett rotációs rendszerben félévente más-más alapító ország látja el, az angol elnevezések ABC-rendjében. Hivatalos nyelve az angol.

SZERVEZET

Az Alap szervezetét a döntéshozó és végrehajtó szervek, valamint a Titkárság alkotják. A döntéshozás két szerv, a Külügyminiszterek Konferenciája és a Nagykövetek Tanácsa kezében összpontosul.

A Külügyminiszterek Konferenciája (Conference of Ministers of Foreign Affairs) az alap legfőbb szerve. Tagjai a V4 országok mindenkori külügyminiszterei. A konferencia elsődleges feladata, hogy meghatározza a szervezet fő profilját, fejlődésének irányát, költségvetését.

A Nagykövetek Tanácsa (Council of Ambassadors) tagjai az éppen elnöklő ország vezetőjéhez akkreditált nagykövetek. Feladata elsősorban a Külügyminiszterek Konferenciájának előkészítése, illetve a támogatási összegek odaítélése, az Alap céljaival összhangban.

Az ügyvezető igazgató (executive director) felelős az alap céljainak alkalmazásáért. Hároméves időtartamra választja meg a Külügyminiszterek Konferenciája. 2006. augusztus 1-től Forrai Kristóf látja el ezt a feladatot, aki a lengyel Andrzej Jagodziński-t váltotta

ta székében. (Forrai Kristóffal készült beszélgetésünk a melléklet lapon olvasható).

Az ügyvezető igazgató helyettese (deputy executive director) (jelenleg a cseh René Kubasek) is hasonló feladatokat lát el.

A Titkárság az adminisztrációs feladatokat végzi. Vezetője az ügyvezető igazgató. Ebben a feladatkörben a pályázatok regisztrációjáért és a nyilvánosság tájékoztatásáért felelős.

PÁLYÁZATOK

Az alap legfőbb tevékenysége és célja, hogy pályázatok kiírásával és támogatásával erősítse a V4-országok közötti kohéziót. A befizetett pénzüsszeg kb. 8%-át teszik ki az adminisztratív költségek (Titkárság), a többi pénz pedig a pályázati alap és az oktatási ösztöndíjak pénzlapja között oszlik meg.

Három típusú pályázatot különböztetnek meg:

Az általános pályázat (Standard Grants) keretében kulturális együttműködésre, K+F projektekre, oktatásra, diákcserére, határon átnyúló és határ menti régiós együttműködésre, turizmusfejlesztésre lehet támogatásért folyamodni. A megpályázott összeg minimum 4000 euró lehet, ez a teljes projektköltségvetés maximum 50%-a lehet. A projekt maximális ideje 12 hónap.

A „kis” pályázat (Small Grants) lehetőségei csak a keretszámokban térnek el az előbb ismertetettektől. Tehát a megpályázható témakörök ugyanazok, viszont itt a maximális összeg 4000 euró, ami szintén nem lehet több, mint a teljes költség 50%-a, a maximális időhatár pedig 6 hónap.

A Visegrádi Stratégiai Program (VSP – Visegrad Strategic Programme) elsősorban hosszú távú, két vagy több visegrádi országot érintő projekteket támogat. A projektek hossza legalább három év, a támogatás itt is maximum 50%-os lehet. E kategóriában a pályázati szabályok módosulása várható és a beadási határidő változni fog.

A hivatalos honlapon mindegyik pályázatról található tájékoztató angol, cseh, lengyel, magyar és szlovák nyelven. Bár általában minden, korábban felsorolt tématerületen fogadják a pályázatok, évente mégis meghatároznak bizonyos prioritás-területeket.

A pályázatok beadási határideje általában állandó. A Standard Grants esetében március 15. és szeptember 15., a Small Grants esetében március 1., június 1., szeptember 1. és december 1., a VSP esetében pedig január 31. A pontos dátumról azonban érdemes a szervezet honlapjáról tájékozódni.

A nyertes pályázatok listája típusonkénti bontásban szintén megtalálható a honlapon.

ÖSZTÖNDÍJAK

Az alap másik kiemelkedő tevékenysége a posztgraduális tanulmányokat folytató egyetemi hallgatók mobilitásának támogatása.

A *Visegrádon belüli program* (Intra-Visegrad Scholarship) a négy ország valamelyikének állampolgárságával rendelkező hallgató másik V4 országban végzett posztgraduális tanulmányait támogatja. Ez egy vagy két szemeszter hosszúságú lehet, szemeszterenként 2000 euró támogatással a hallgató, és 1500 euró támogatással a fogadó egyetem számára. A „befogadó” ösztöndíjat (Incoming Scholarship) a Belorussziából, Horvátországból, Moldovából, Montenegróból, Oroszországból, Romániából és Szerbiából érkező hallgatók pályázhatják meg. Ez utóbbi program része a „harmadik ország”-típusú ösztöndíj, amelyet a 2005/2006-os tanévben vezettek be először és kifejezetten az ukrán hallgatóknak szól. Mindkét utóbbi programban a tartózkodási idő két szemeszter, a hallgatói támogatás 5000 euró, a fogadó egyetem pedig 3000 eurót kap szintén a két félévre.

BŐVEBB INFORMÁCIÓ:

A KultúrPont oldalán:

<http://www.kulturpont.hu/ivf.php>

Az IVF oldalán:

<http://www.visegradfund.org>

visegradfund@visegradfund.org

Postacím: International Visegrad Fund

Kráľovské údolie 8, 811 02 Bratislava, Slovakia

Telefon: +421 2 59 20 38 11

Telefax: +421 2 59 20 38 05

Magyar igazgatója van a Nemzetközi Visegrádi Alapnak

Az 1991-ben létrejött Visegrádi Együttműködés egyetlen intézményesült szervezete, a 2000-ben alakult Nemzetközi Visegrádi Alap. Igazgatóját a tagok angol nevének ABC-rendje szerint mindig más ország adja (ún. rotációs rendszerben). A szervezet igazgatója 2006. augusztus 1-jétől három éven át Forrai Kristóf, volt prágai magyar nagykövet. Személyében az Alapnak most először van magyar igazgatója. Kinevezése alkalmából elképzeléseiről, az Alap és a kultúra kapcsolatáról, a pályázatokról beszélgettünk.

- Visegrad Fund
 -
- A korábbi kétoldalú kapcsolatrendszeri munka után most egy nemzetközi szervezetben több ország közös álláspontját kell képviselnie Forrai Kristófnak, aki 2006. augusztus 1-jétől három esztendőn keresztül tölti be a Nemzetközi Visegrádi Alap (International Visegrad Fund – IVF) igazgatói tisztét. Arra a kérdésünkre, mennyire jelenti ez a tény a magyar szempontok kiemelt érvényesítését az Alap működésében, elmondta: az igazgató nemzetisége nem kap, nem kaphat kiemelt szerepet, hiszen az elvi döntéseket a tagállamok minisztériumai közösen egyeztetik, az IVF azután ezeket a szempontokat érvényesíti. Az Alap igazgatójának ugyan van lehetősége módosítani a szervezet működésén (hiszen feladata a minél hatékonyabb szervezet kialakítása), ám Forrai úr kiemelte: nagyon jól működő szervezetet „örökölt”, csupán kisebb módosításokra volt szükség, jelentős változtatásra nem. Jelentős változtatásokat indokolhat például, ha a négy ország új feladatokat talál az Alap számára. Erre akár 2007. elejétől is számíthatunk, ha a 2006 tavaszán Budapesten elvben elhatározott hozzájárulás-emelést a négy ország miniszterelnökei 2006 októberi, visegrádi találkozójukon valóban jóváhagyják.

Mint megtudtuk, az eddigi 3,2 millió eurós éves keret 5 millió euróra emelkedhet (tehát a tagállamok éves befizetése 800 ezer euróról 1,25 millió euróra nő), és nem kizárt, hogy ezzel kapcsolatban új projekteket, vagy akár újfajta pályázatokat indít az Alap. Bár a 2004-es EU-bővítéssel megvalósult a V4 együttműködés eredeti célja (a tagállamok euro-atlanti csatlakozásának gyorsítása), folyamatosan jelentkeznek új célok, hiszen ez a fajta regionális együttműködés az EU-n belül is elismert és fontos szerepet játszik – például az érdekképviselet vagy a szomszédságpolitika területén.

Szükség is van a plusz forrásra, hiszen Forrai úr elmondása szerint jelentősen nőtt a beadott, magas színvonalú (tehát támogatásra érdemes) pályázatok száma. Jelenleg, arányosan csökkentett összegeket megítélve, átlag minden harmadik pályázatot tudnak támogatni.

A magyar pályázókra, pályázatokra rákérdezve megtudtuk, hogy nem egészen egy év alatt nagy minőségi és mennyiségi fejlődés történt, nagyon kevés a formai szempontból elutasítandó pályázat. Az IVF igazgatója külön felhívta a reménybeli pályázók figyelmét a telefonos és e-mailes konzultációs lehetőségre: mivel az Alap számos munkatársa beszél magyarul, nyelvi korlátok sincsenek az érdeklődők útjában. Javasolja, hogy a beadási határidő előtt legkésőbb 1-2 héttel tegyék fel kérdéseiket, úgy biztosan időben választ kapnak. Amikor a varázsszavakról kérdeztük, nevetve mondta: „A titkokat én sem tudom, ha tudnám, más beosztásom lenne...”, majd általános receptként a „jó ötlet, újszerű megfogalmazás, új terület, ahol még nincs kialakult együttműködés” kombinációját javasolta, mindezt jó pályázatban megírva.

Ami az egyik formai követelményt illeti: a pályázóknak a négy visegrádi ország közül legalább háromból kell együttműködőket találniuk. Forrai úr szerint a legtöbb pályázatban mind a négy országból van társszervező. Véleménye szerint nem gond, ha nem régóta együttműködő partnerek adnak be közös pályázatot, hiszen nem ritkán az egy adott pályázatra társuló szervezetek később is folytatják az együttműködést – ezzel pedig az IVF eléri célját. „A Visegrádi Négyek nem zsebtölgével kimetszett, elhatárolt terület, ellenkezőleg. Nagyon fontos, hogy élő kapcsolat legyen a környezettel is – de természetesen mi a visegrádi együttműködésre fókuszálunk –, ezt pedig a partnerkeresési kötelezettség is elősegíti” – mondta Forrai Kristóf. A projektekben egyébként nemcsak a visegrádi, hanem a körülöttük lévő országok szervezetei is részt vehetnek.

A jövőben többek között ezt a szomszédságpolitikai vonalat is erősíteni akarják (jelenleg is létezik pl. az ukrán ösztöndíj az Alapon belül), mivel a V4-országok az EU határvonalán helyezkednek el, így a földrajzi helyzet és a történelmi tapasztalatok alapján alkalmasabbaknak tűnnek a déli és keleti szomszédokkal való kapcsolattartásra, mint a nyugatabbra lévő EU-tagállamok.

Végül, de nem utolsó sorban a kultúra szerepéről kérdeztünk. Érdeklődéssel hallottuk, hogy a projektek körülbelül fele kulturális témájú. A kultúra szinte minden területéről érkeznek pályázatok, és ez a tendencia a jövőben is folytatódni látszik, hiszen az országok lakosainak, művészeinek gondolkodásmódja hasonló, így a nyelvi nehézségek ellenére is jól megértik egymást.

Az Aditus Kft. új szolgáltatásai

**UNIÓS ÉRTESÍTŐ
ELŐFIZETŐKNEK
KEDVEZMÉNY!**

FORRÁS ÉRTESÍTŐ CD és PORTÁL

Minden, ami pályázat!

FORRÁS ÉRTESÍTŐ CD (havonta)

- ✦ Az összes hazai és uniós pályázati felhívás teljes anyaga, letölthető mellékletekkel.
- ✦ A legegyszerűbb és leggyorsabb tematikus pályázatfigyelés.
- ✦ Internet költség és letöltési idő nélküli azonnali keresés.
- ✦ Sikeres mintapályázatok, -projektek.
- ✦ Pályázati távoktatási modul.

Ára: 3750 Ft+ÁFA/hó* (+ingyenes portál előfizetés)
Kizárólag UNIÓS ÉRTESÍTŐ előfizetőknek
CSAK 2000 Ft+ÁFA/hó!

Kérjen ingyenes bemutató CD-t!

FORRÁS ÉRTESÍTŐ pályázati portál

- ✦ Az összes hazai és uniós pályázati felhívás teljes anyaga, mellékletekkel (200-250 aktuális pályázat).
- ✦ Folyamatos adatfrissítés.
- ✦ Személyre szabott pályázatfigyelés és azonnali e-mail értesítés.
- ✦ Vonatkozó jogszabályok, statisztikai adattár, EU életrajz minták.
- ✦ Pályázati fórumok, on-line interjúk.
- ✦ Pályázati távoktatási modulok, tutori segítség, on-line tanácsadás.

www.forrasertesito.hu

Ára: 3100 Ft+ÁFA/hó*
Kizárólag UNIÓS ÉRTESÍTŐ előfizetőknek
CSAK 1360 Ft+ÁFA/hó!

*Éves előfizetés esetén

RENDELJE MEG MOST!

1055 Bp., Balassi Bálint utca 19. I./3. • Info vonal: 1-354-1638 • Fax: 1-354-1639
E-mail: aditus@aditus.hu • www.forrasertesito.hu

K Ö N Y V A J Á N L Ó

International Investment Perspectives: 2006.

(Nemzetközi befektetési perspektívák: 2006.)

A nemzetközi tőke mozgásait, irányait, mozgását, perspektíváit mutatja be e kiváló szakmai kiadvány. Bőséges statisztikai háttérrel, amely még világosabbá teszi a folyamat jellegét. Külön vizsgálja a befektetések ösztönzésére irányuló politikákat, sőt a befektetőkkel kötött szerződések jogi háttérét, tartalmát, kártérítési és egyéb, a felmondással, szerződésszegéssel kapcsolatos eseteket, amely külön egyedivé teszi e kiváló alkotást.

Ára: 65 euro (fizetés forintban, aktuális árfolyamon + ÁFA)
ISBN 9264026894

Angol nyelvű tartalomjegyzék

Part I.

Chapter 1. Trends and Recent Developments in FDI

-Annex 1.A1. International Direct Investment Statistics

-Annex 1.A2. National Security and Strategic Sectors

Chapter 2. Globalisation, New Technology and International Investment

Chapter 3. International Investor Participation in Infrastructure: Challenges for Policy Makers

Chapter 4. Outward Direct Investment: What Benefits to the Home Countries?

Chapter 5. Building Investment Policy Capacity: The OECD Peer Review Process

Part II. Special Focus on International Investment Agreements

Chapter 6. Novel Features in Recent Bilateral Investment Treaties

Chapter 7. Improving the System of Investor-State Dispute Settlement: An Overview

Chapter 8. Consolidation of Claims: A Promising Avenue for Investment Arbitration?

-Annex 8. A1. Jurisprudence in Commercial Arbitration

-Annex 8. A2. Institutional Rules

-Annex 8. A3. National Arbitration Laws

-Annex 8. A4. Investor-State Arbitration

Megrendelés:

Euro Info Service – Az Európai Unió, az OECD, a Világbank, az IMF, az Európa Tanács, valamint az Északi Tanács hivatalos kiadványainak, adatbázisainak magyarországi forgalmazója

1137 Bp. Szt. István krt. 12.

Tel: 329-21-70; 329-24-87

Fax: 349-20-53

Internet: www.euroinfo.hu

E-mail: euroinfo@euroinfo.hu

Megrendelés, megtekintés

Az idegenforgalom regionális jellegzetességei

Magyarországon 2005-ben a főidényben (július 31-én) több mint 3 100 különböző típusú és kategóriájú kereskedelmi szálláshely közel 330 ezer férőhellyel várta a vendégeket. Ugyanebben az időpontban csaknem 43 ezer hivatalosan regisztrált magánzálláshelyi vendéglátó mintegy 240 ezer férőhelyet kínált kiadásra.

A kereskedelmi szálláshelyek hálózata a dunántúli régiókban volt a legszélesebb. Férőhelyeik száma Közép- és Dél-Dunántúlon meghaladta, Nyugat-Dunántúlon megközelítette a 60 ezret, s a három régió együttesen az országos férőhely-kapacitás 55%-ával rendelkezett. A magánzálláshelyeket tekintve szintén kiemelkedtek a dunántúli régiók, közülük is Dél-Dunántúl, 106 ezer férőhellyel, az országos férőhelyszám közel 45%-ával. Itt – a többi régiótól eltérően – a magánzállásadók férőhelyszáma jelentősen felülmúlta a kereskedelmi szálláshelyekét, 1,7-szeresét tette ki annak, míg a többi régióban 14–74% közötti részét (Közép-Magyarország, illetve Közép-Dunántúl). Közép- és Nyugat-Dunántúl 45, illetve 41 ezer férőhelyével együtt a három dunántúli régió az ország magánzálláshelyi kapacitásának nyolctizedét mondhatta magáénak. A dunántúli régiók kereskedelmi és magánzálláshelyi hálózatának jelentős része az ország legnagyobb kiemelt üdülőkörzetére, a Balaton-partra koncentrálódott. Ebben az üdülőkörzetben helyezkedett el a kereskedelmi szálláshelyek férőhelyeinek közel háromtizede, a magánzállásadók férőhelyeinek pedig több mint hattizede. A közép-magyarországi régió 15%-kal részesedett az ország kereskedelmi szálláshelyeinek férőhely-kapacitásából. Közel 48 ezer férőhelyből több mint 40 ezer Budapesten állt rendelkezésre. A magán-szállásadás jelentősége itt viszonylag kicsi, s

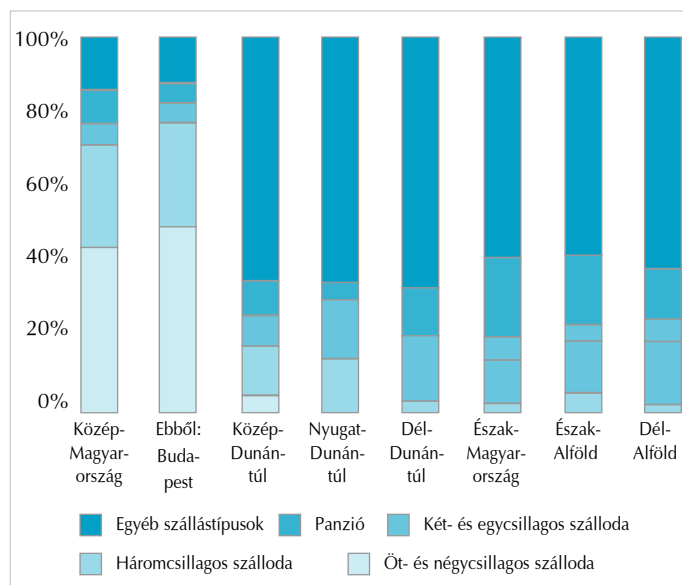
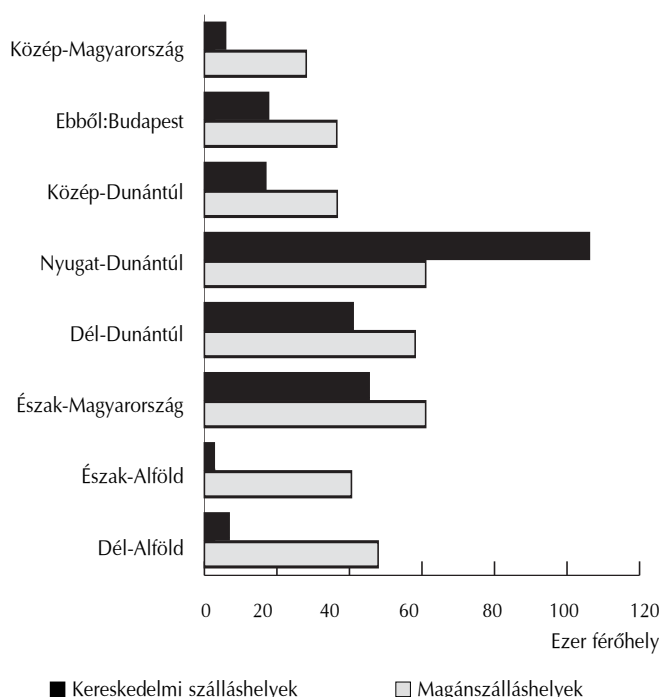
az összesen 6,8 ezer férőhely többsége Pest megye településeire jutott, a fővárosban számuk 2,7 ezret tett ki. Az ország keleti régióiban a kereskedelmi és a magánzálláshelyek kapacitása is alacsonyabb, mint a többi régióban. Észak-Magyarországon és Észak-Alföldön mintegy 37–37 ezer kereskedelmi, továbbá 17–18 ezer magánférőhely várta a vendégeket, Dél-Alföldön pedig ennél is kevesebb, 28 ezer, illetve 5,8 ezer. Együttesen 31%-át képviselték az országos kereskedelmi, és 17%-át a magánzállásadói férőhely-kapacitásnak.

A kereskedelmi szálláshelyek fő típusainak régiónkénti megoszlása jelentős eltéréseket mutat. A magasabb kategóriájú, drágább szállástípusok hálózata alapvetően a Közép-Magyarországi régióban, azon belül is a fővárosban összpontosul. Az ország 17 ötcillagos szállodájából 14 Közép-Magyarországon, ezen belül 13 Budapesten üzemel; férőhelyeik kilencetized része jut a fővárosra. Mellettük Nyugat-Dunántúlon 2, Észak-Magyarországon pedig 1 ötcillagos szálloda működik. A csillagok számának csökkenésével a területi koncentráció is mérséklődik, de valamennyi szállodakategóriában jóval magasabb a dunántúli régiók férőhely-kapacitása, mint az ország keleti felén elterülő régióké. A négy- és háromcsillagos egységek férőhelyeinek 46, illetve 24%-ával rendelkeznek közép-magyarországi – zömében fővárosi – egységek, míg a két- és egycsillagos szállodák esetében ez az arány 10, illetve 16%. Viszonylag magas a négycsillagos szállodák férőhely-kapacitása Nyugat-Dunántúlon, a három-, két- és egycsillagos szállodáké pedig Dél-Dunántúlon. Panziókban is a dunántúli régiókban áll rendelkezésre a legtöbb hely, de jelentős az észak-magyarországi és az észak-alföldi régiók hálózata is. A turistaszállások Észak-Magyarországon és Észak-Alföldön, az ifjúsági szállások Közép- és Dél-Dunántúlon rendelkeznek a legtöbb férőhellyel. Az üdülőkörzetek férőhelyszáma szinte minden régióban számottevő, a kempingeké elsősorban a dunántúli régiókra koncentrálódik.

Az előbbiekből adódóan az egyes régiók szálláshelyi struktúrája is eltérő. Közép-Magyarországon a férőhelyek több mint 85%-a szállodai típusú egységben (szállodában vagy panzióban), közülük is elsősorban magasabb kategóriájú szállodában van: az

A KERESKEDELMI ÉS A MAGÁNSZÁLLÁSHELYEK FÉRŐHELYEINEK SZÁMA, EZER

2005. július 31.

ötcsillagos férőhelyek részesedése 15%, a négycsillagosoké 29%, a háromcsillagosoké 27%. A struktúrát a fővárosi egységek határozzák meg, ahol a színvonalasabb férőhelyek aránya a régiós átlagot is felülmúlja. Nyugat-Dunántúlon a férőhelyek több mint fele, Dél-Dunántúlon nem egészen fele a szállodai típusú, s az utóbbi régióban ezek nagyobb része is két- és egycsillagos szállodában, illetve panzióban áll rendelkezésre. A Dunától keletre fekvő régiókban alacsonyabb, 40% körüli a szállodai típusú férőhelyek aránya, s még kisebb, mintegy 35%-os Közép-Dunántúlon; e férőhelyek többsége is mind a négy régióban két- és egycsillagos szállodában, illetve panzióban található. Az egyéb szállástípusok közül Közép-Magyarország kivételével a kempingek a legjelentősebbek, az összes férőhelynek Közép- és Nyugat-Dunántúlon valamint Észak-Alföldön 35–40%-át, Dél-Alföldön és Dél-Dunántúlon közel 30%-át, és Észak-Magyarországon is 20% feletti részét adják.

Az ország 836 szállodája közül 62 tett eleget a gyógyszállókra, 31 pedig a wellness-szállodákra előírt követelményeknek. A legtöbb gyógyszálló, szám szerint 28 Nyugat-Dunántúlon üzemel, utána Észak-Alföld következik, 12, majd Közép-Magyarország 7 létesítménnyel; a sort Dél-Alföld és Közép-Dunántúl zárja, 3–3 egységgel. A wellness-szállodák területi eloszlása viszonylag egyenletesebb: Nyugat-Dunántúlon 7, Észak- és Dél-Alföldön 1–1 egységük működik. A szállodai férőhelyeknek az ország egészét tekintve 14%-a található gyógyszállóban. Kiemelkedő e férőhelyek aránya Nyugat-Dunántúlon és Észak-Alföldön (30–35% közötti), de az országos átlag feletti (20%-ot meghaladó) Dél-Alföldön is. A többi régió mutatója lényegesen alacsonyabb, 4–8% között mozog; a legalacsonyabb Közép-Dunántúlon. A wellness-szállodák országosan 5%-kal részesednek a szállodai férőhelyekből, ehhez hasonló arányuk Dél- és Közép-Dunántúlon, magasabb, mintegy 10%-os Nyugat-Dunántúlon és Észak-Magyarországon, a többi régióban viszont mindössze 1–2% közötti.

Magyarország kereskedelmi szálláshelyein 2005 év folyamán közel 3,5 millió külföldi és több mint 3,6 millió belföldi vendég fordult meg, és összesen 10,8 millió, illetve 9 millió vendégéjszakát töltött el.

A kereskedelmi szálláshelyek külföldi vendég-forgalma erős területi koncentrációt mutat, túlnyomó része a főváros és a Balaton-part szálláshelyein jelentkezik. A régiók közötti megoszlásban ez főként Közép-Magyarország túlsúlyában tükröződik, de a Balaton-parti településeket magában foglaló három dunántúli régió arányában is észlelhető. A külföldiek vendégéjszakáik 54%-át közép-magyarországi szálláshelyeken töltötték el, mégpedig 52%-át a fővárosban és 2%-át pest megyei településeken. A szállodai vendégforgalomnak ennél is jóval nagyobb része, 64%-a jutott Közép-Magyarországra, ezen belül az ötcsillagos egységekben 97%-a, az egycsillagos egységekben 27%-a. A három dunántúli régió együttesen 36%-kal részesedett a kereskedelmi szálláshelyek külföldi vendég-éjszakáiból, míg a Dunától keletre fekvő három régió együttesen 10%-kal. Különösen nagy hányadot képviselnek a dunántúli régiók a kempingek és az üdülők házak forgalmán belül, közülük is kiemelkedik Közép-Dunántúl, 40% feletti részesedéssel. Az Dunától keletre eső régiók forgalma csaknem minden szállástípusban lényegesen kisebb, mint a dunántúli régióké. Kivételt a turistaszállások jelentenek, amelyek külföldi vendég-forgalmának felét itt, zömében Észak-Magyarországon és Dél-Alföldön realizálták.

A belföldi vendég-forgalom területi eloszlása a külföldiénél jóval egyenletesebb. A közép-magyarországi régió kereskedelmi szálláshelyei 14%-kal részesedtek a vendégéjszakákból, a dunántúli régiók aránya 14–20% közötti, együttesen 50%-os, a Dunától keletre eső régióké 10–14% közötti, együttesen 36%-os volt. A legtöbb éjszakát Nyugat-Dunántúlon, a legkevesebbet Dél-Alföldön töltötték el a belföldi vendégek.

A külföldi vendégek a fő szállástípusok közül a szállodákat, azok közül is a magasabb kategóriájú egységeket részesítették előnyben. Vendégéjszakáik túlnyomó részét szállodákban, jellemzően magasabb kategóriájú egységekben töltötték. Országosan közel nyolctized részt képviselt a szállodai vendégéjszakák aránya, ennél magasabb, 94%-os volt Közép-Magyarországon, és nem sokkal alacsonyabb, 73%-os Nyugat-Dunántúlon. Dél-Dunántúlon is 60% felett, a Dunától keletre eső régiókban 55–60% között alakult ez az arány, a legalacsonyabb 40%-os Közép-Dunántúlon volt. Az utóbbi régióban kempingekben több vendégéjszakát töltöttek a külföldiek, mint szállodákban.

A KERESKEDELMI ÉS A MAGÁNSZÁLLÁSHELYEK VENDÉGFORGALMA RÉGIÓNKÉNT, 2005

Régió	Vendégéjszakák száma, ezer		Vendégéjszakák megoszlása, %	
	kereske- delmi szállás- helyek	magán- szállás- helyek	kereske- delmi szállás- helyek	magán- szállás- helyek
Ország összesen	19 737	2 949	100,0	100,0
Közép- Magyarország	7 041	221	35,7	7,5
<i>Ebből Budapest</i>	<i>6 473</i>	<i>118</i>	<i>32,8</i>	<i>4,0</i>
Közép- Dunántúl	2 433	389	12,3	13,2
Nyugat- Dunántúl	3 677	622	18,6	21,1
Dél-Dunántúl	2 256	1 014	11,4	34,4
Észak- Magyarország	1 493	249	7,6	8,4
Észak-Alföld	1 735	333	8,8	11,2
Dél-Alföld	1 102	122	5,6	4,1

Ez az összes külföldivendég-éjszaka több mint 40%-át jelentette, bár – Közép-Magyarország kivételével – a többi régióban is számottevő a kempingek súlya, a külföldivendég-forgalom 11–25% közötti részét adja (Észak-Magyarország, illetve Észak-Alföld).

A belföldi vendégek kereskedelmi szálláshelyen töltött éjszakáinak nem egészen hattizede jutott a szállodákra, ennek mintegy fele a háromcsillagos egységekre. Magasabb volt az országos átlagnál a szállodai vendégéjszakák aránya Közép-Magyarországon (75%) és Nyugat-Dunántúlon (70%), hasonló Észak-Alföldön, alacsonyabb, Közép- és Dél-Dunántúlon, valamint Dél-Alföldön (50% körüli), továbbá Észak-Magyarországon (40%-os). Az utóbbi régióban a panziók részesedése kiemelkedő, 25%-os, a többi régió 12–18% közötti mutatójával szemben.

A magánzállásadók országosan közel 3 millió vendégéjszakát jelentettek a települési önkormányzatoknál, ami a kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáinak 15%-át teszi ki. A régiók többségében 11–19% közötti ez az arány, de Közép-Magyarországon mindössze 3%, Dél-Dunántúlon viszont 45%. Következésképpen a magánzálláshelyek vendégforgalmának régiókénti megoszlása is több ponton számottevően eltér a kereskedelmi szálláshelyekétől. A legnagyobb különbséget egyfelől Közép-Magyarország igen alacsony, másfelől Dél-Dunántúl magas részesedése jelenti.

Az Európai Unió 25 tagállamában – az Eurostat 2004-re vonatkozó adatai szerint – 10,8 millió szállodai típusú és 13,6 millió egyéb szálláshelyi férőhelyet tartottak nyilván. A régiók sorrendjében a turisztikai nagyhatalomnak számító Franciaország, Olaszország és Spanyolország régiói álltak az élen. Az összes szállástípust tekintve a spanyol Cataluna 715 ezer, az olasz Veneto 630 ezer, a francia Provence-Alpes-Cote d'Azur 605 ezer és Rhone-Alpes 557 ezer férőhellyel rendelkezett. 400–500 ezer közötti mozgott 2–2 olasz, francia és spanyol régió férőhelyszáma. A szállodai típusú férőhelyek száma a spa-

nyolc Illes Balears régióban volt a legnagyobb, 323 ezer, utána a francia Ile de France következett, 292 ezer, majd az olasz Emilia-Romagna 283 ezer, a spanyol Cataluna és Andalucia 272 ezer illetve 248 ezer szállodai férőhellyel. További 14 régióban meghaladta a férőhelyek száma a 100 ezret, közülük 5 található Olaszországban, 2–2 Franciaországban, Görögországban, 1–1 pedig Spanyolországban, Németországban, Ausztriában, Írországon és Nagy-Britanniában. Az egyéb szálláshelyek férőhely-kapacitása 4 francia, valamint 1–1 spanyol és olasz régióban 400 ezer feletti, s több francia, spanyol, olasz, továbbá német, holland, valamint 1–1 svéd és dán régiókban is száz- vagy több százézes nagyságrendű. Közülük a kempingek hálózata a francia régiókban a legszélesebb, két régióban 300–400 ezer közötti, négyben 200–300 ezer közötti, háromban pedig 100–200 ezer közötti számban kínálnak férőhelyet. Hasonló nagyságrendű kempingférőhely 3 olasz, 1–1 dán, spanyol és holland régióban található.

A legnagyobb külföldivendég-forgalmat, 67, illetve 52 millió éjszakát a spanyol Canarias és Illes Balears régiók szálláshelyei könyvelhették el 2004-ben. 30–35 millió közötti volt a szintén spanyol Cataluna valamint a francia Ile de France és az olasz Veneto, nem sokkal 30 millió alatti az osztrák Tirol és 24 millió a spanyol Andalucia szálláshelyein eltöltött külföldivendégéjszakák száma. További 12 régióban is tízmilliós nagyságrendű éjszakát regisztráltak. Az új tagállamok közül a cseh Praha régiója közelíti meg a 10 millió éjszakát, Magyarországon Közép-Magyarorszáigé nagyjából fele ennek. A belföldivendég-forgalom nagyságrendjében az olasz Emilia-Romagna és Veneto, a francia Ile de France, a spanyol Andalucia és Cataluna mellett német régiók, Oberbayern, Mecklenburg-Vorpommern és Schleswig-Holstein szerepelnek, 20–30 millió közötti vendégéjszakával. További 20 régióban is tízmilliós nagyságrendű a belföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma. Az új tagállamok közül a lengyel Zachodniopomorskie régió 7 millió vendégéjszakája a legjelentősebb; Magyarországon Nyugat-Dunántúlé, 1,6 millió.

Dr. Pintér Mária

2005. október 1-jével a KSH csatlakozott az Eurostat és a tagállamok statisztikai hivatalainak felhasználókat segítő hálózatához.

- Az EU-INFO statisztikai szolgálat:
- segít a felhasználónak megtalálni a keresett információt az Eurostat honlapján;
- segít eligazodni az Eurostat adatbázisában;
- tájékoztatást nyújt az Eurostat működésére, statisztikai programjára, kiadványaira vonatkozóan;
- közlésezi az EU-ra vonatkozó főbb mutatókat;
- szemelvényeket közöl az Eurostat gyorstájékoztatóiból;
- Magyarországot és az Európai Uniót összehasonlító elemzéseket tesz közzé;
- gyors magyar és angol nyelvű szolgáltatást nyújt.

Ígazodva az Eurostat és a KSH elektronikus tájékoztatásra vonatkozó alapelveihez, a szolgáltatás ingyenes.

Ahol megtalál minket:

Központi Statisztikai Hivatal

1024 Budapest, Keleti Károly u. 5-7. 1. emelet 114. (06-1) 345-6147, (06-1) 201-9482

UNIÓS ÉRTESÍTŐ – HATÁROK NÉLKÜL

Az uniós támogatásokban egyre hangsúlyosabb szerepük van a szomszédsági programoknak, határon átnyúló pályázati lehetőségeknek. Ezzel párhuzamosan egyre több szomszédos országban nyílnak meg, vagy bővülnek uniós pályázati programok.

A fentiekre tekintettel az *Uniós Értesítő* – az *Adaptatio Kft.* szakmai együttműködésével – hónapról-hónapra beszámol a Romániában, Szerbia és Montenegróban, valamint Szlovákiában megvalósuló EU támogatásokról, fejlesztésekről, elsősorban az ott élő magyarságot is érintő programokról és lehetőségekről.

az ADAPTATIO szerkesztésében

Konferencia az Adaptatio-E Kft. társszervezésében

Együtt pályázni az EU-ban is könnyebb

Uniós pályázatokkal, eurorégiókkal és határ menti együttműködéssel kapcsolatos tudnivalókkal ismerkedhetett meg az a mintegy félszáz résztvevő, aki jelen volt a Romániai Vállalkozásokért Egyesület, a berettyóújfalui Morotva Egyesület és a váradi Adaptatio Kft. által Nagyváradon szervezett konferencián október egyik hétfőjén. *Theodor Petroni*, a Bihar-Hajdú-Bihar Eurorégió Alapítvány ügyvezető igazgatója az eurorégió alakulásának történetét összefoglalva elmondta: a négyéves régiónak jelentős szerepe van a kétoldali gazdasági, kulturális és önkormányzati kapcsolatok kiterjedésében.

Baranyi Béla, a Debreceni Egyetem tudományos főmunkatársa a régiók EU-n belüli jelentőségéről beszélt történelmi, gazdasági és szociológiai szempontból. Szerinte a kisregiók a működőké-

pese, a nagyok alacsony hatékonysággal tevékenykednek. Baranyi szerint az EU-ban a határfunkciók gyökeresen megváltoznak, eddig a határ valaminek a végét jelentette, most közös a motiváció: az erőforrások közös hasznosítása, a regionális támogatások megszerzése. Gazdasági szempontból kell szemlélni Triant is, hiszen most lehetőség nyílik a szétszakított területek gazdasági összekapcsolására – mondta.

Papp János, a Morotva Egyesület elnöke rávilágított arra, hogy összefogásra van szükség, mert csak úgy lehet nagyobb EU-s pályázatokat megnyerni. Önkormányzatok vagy akár vállalkozások szintjén is együtt kell működni, és sokkal több pénzt lehet lehívni az unióból. Csak így lehet felvenni a versenyt – hangsúlyozta.

Forrás: *Új Magyar Szó* internetes portál, www.maszol.ro

Közel 60 milliárd euró...

Románia nemzeti fejlesztési terve 2007-2013 (I.)

Előző lapszámunkban már beszámoltunk azokról a nem hivatalos értesülésekről, amelyek arról szóltak, hogy Románia – Bulgária – társaságában az EU teljes jogú tagjává válik 2007. január 1-jén. Mindez azóta már hivatalos formában is megerősítést nyert, így ezáltal lehetővé válik, hogy Románia 2007 és 2013 között jogosulttá váljon közel 60 milliárd euró uniós támogatás fogadására. Az *Uniós Értesítő* romániai melléklete a következő lapszámokban folytatásban kívánja bemutatni azokat az alapvető információkat, amelyeket érdemes tudni a 2007. utáni román Nemzeti Fejlesztési Tervről.

CÉLKITŰZÉSEK ÉS PRIORITÁSOK

Általános célkitűzés: a társadalmi- gazdasági különbségek minél gyorsabb csökkentése Románia és az EU tagállamai között.

Stratégiai célok mérhető mutatói 2007-2013 NFT	A mutató értéke 2013-ban
Egy főre jutó GDP értéke	Az EU-25 szintjének legalább 41%-a

Specifikus célkitűzések:

- A gazdaság versenyképességének növelése.
- Az infrastruktúra az Európai Unió szintjének megfelelő fejlesztése (a környezetvédelmi előírásoknak megfelelően).
- A humán tőke jobb kihasználása és tökéletesítése.

Horizontális célok: fenntartható fejlesztés, esélyegyenlőség, informatikai lehetőségeket kihasználó társadalom elősegítése.

A különböző céltípusokon túl a nemzeti fejlesztési terv meghatározza azokat a prioritásokat, amelyek tovább bővítve a nemzeti fejlesztési terv egészét teszik ki.

Nemzeti fejlesztési prioritások, amelyekre az Operatív Programok (OP-k) épülnek.

1. Gazdasági versenyképesség növelése, tudásalapú gazdasági fejlesztés.
2. Szállítási infrastruktúra fejlesztése és modernizálása.
3. A környezet minőségének javítása és megőrzése.
4. A humán erőforrás fejlesztése, foglalkoztatottság növelése,

szociális rendszer fejlesztése, az adminisztrációs képesség megerősítése.

5. Vidéki gazdaság fejlesztése, a mezőgazdasági szektor termelékenységének növekedése.

6. A területi különbségek csökkentése.

A nemzeti fejlesztési terv további struktúrája ugyanazt a felépítést követi, vagyis minden prioritásnál meghatároznak egy általános, fő célkitűzést, amelyet felbontanak specifikus, operatív célokra és, ha vannak alprioritások, akkor ezeket is hozzárendelik a megfelelő fő prioritáshoz. Ezzel a célrendszerrel azonosít-

ják be mindazon célokat, tevékenységeket, amelyeket Románia el szeretne érni a megjelölt időszakban. Bár a régiók határa még nem végleges, minden (fejlesztési) régiónak kell rendelkeznie regionális fejlesztése tervvel, és elméletileg ezekből alakul ki a nemzeti fejlesztési terv. A régiósintű programokat majd a Regionális Fejlesztési Irodák fogják koordinálni.

A magyarok akta térségnek sehol sem jelenik meg olyan célzott fejlesztés, amelyre csak ezek a vidékek számíthatnak, tehát minden lehívható forrás általánosan elérhető, a megfelelő közösségek rugalmasságán, tőkeereje és menedzsment-képessége lesz a meghatározó tényező a lehívott források mértékében. – munkatársunktól –

A 2007-2013-AS NFT GLOBÁLIS FINANSZÍROZÁSI TERVE (MILLIÁRD EURÓ)

NFT prioritásai	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Összesen
P1. Versenyképesség	651,72	620,72	793,14	882,76	842,95	761,25	682,12	5.234,43
P2. Szállítási infrastruktúra	2.094,99	2.517,48	2.465,48	2.071,29	1.819,84	1.832,20	1.853,75	14.654,79
P3. Környezet	753,18	898,70	1.099,11	1.160,45	1.069,54	810,78	806,23	6.597,98
P4. Humán erőforrás	711,65	912,51	1.297,08	1.317,59	1.313,22	1.115,85	940,72	7.608,60
P5. Vidékfejlesztés	1.585,56	1.757,72	2.200,96	2.335,49	2.395,08	2.445,15	2.517,37	15.237,32
P6. Régiófejlesztés	1.294,79	1.280,99	1.397,96	1.336,37	1.342,35	1.344,55	1.342,97	9.339,98
	7 091,65	7 988,12	9 253,50	9 103,95	8 782,98	8 309,78	8 143,16	58.673,10

AZ OPERATÍV PROGRAMOKAT LEBONYOLÍTÓ – TERVEZETT – INTÉZMÉNYRENDSZER

Operatív Program	Irányító Hatóság	Az alkalmazásban részt vevő intézmény
Gazdasági versenyképesség növelése	Gazdasági és Kereskedelmi Minisztérium	Kis és Középvállalkozások nemzeti Ügynöksége Tanügyi és Kutatási Minisztérium- Kutatási Igazgatóság Távközlési és Információs Minisztérium Gazdasági és Kereskedelmi Minisztérium- Energetikai főosztály Országos Turisztikai Hivatal
Szállítási infrastruktúra	Szállítási, Építőipari és Turisztikai Minisztérium	Később jelölik ki
Környezetvédelem	Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium	Regionális Környezetvédelmi Ügynökségek
Regionális fejlesztés	Európai Integrációs Minisztérium	Regionális Fejlesztési Ügynökség
Humán erőforrás fejlesztés	Munkaügyi, Szociális, Családügyi Minisztérium	Nemzeti Munkaerő-elhelyezési Ügynökség Tanügyi és Kutatási Minisztérium, Tanügyi Igazgatóság
Adminisztrációs képességek fejlesztése	Belügyminisztérium	Később jelölik ki
Technikai háttérbiztosítás	Pénzügyminisztérium	Később jelölik ki
Határokon átvelő együttműködés	Európai Integrációs Minisztérium (kivéve RO-HUN)	Később jelölik ki

az ADAPTATIO

szerkesztésében

13 éve kezdődött...

Szerbia és az Európai Unió kapcsolata

Az Unió Értesítő HATÁROK NÉLKÜL rovatának előző számaiban részletesen bemutattuk a Szerbiában is hozzáférhető nemzetközi támogatási programokat. Most az EU és Szerbia kapcsolatának, valamint az ehhez kötődő intézményrendszernek a bemutatása következik.

Az Európai Tanács 1993 júniusában fogadta el a Koppenhágai kritériumokat, amely az Európai Unióhoz csatlakozni kívánó országok számára teljesítendő politikai feltételeket részletezi. Eszerint a csatlakozni kívánó országok kötelesek biztosítani országukban többek között a demokratikus intézmények stabilitását, az emberi jogokat, a kisebbségek védelmét.

Az Európai Unió Tanácsa 2003 júniusában elfogadta a Theszaloniki Napirendet a Nyugat-Balkánnak az Európai Unióba való integrációja menetéről, s e dokumentumot a nyugat-balkáni országok is aláírták. 2004 júniusában pedig szintén az Európai Tanács elfogadta az „Európai partnerség” című akció-tervet az EU és Szerbia-Montenegró közötti együttműködésre.

A fenti akcióterv és a napirend alapján 2004 júniusában és 2005 februárjában miniszteri szintű találkozóra került sor Szerbia és az Európai Unió között, 2004 decemberében pedig a két ország parlamentjei közötti találkozóra is (szerbiai képviselők látogattak el az Európai Parlamentbe).

A szerb parlament 2004 októberében egy kiáltványt fogadott el az európai unió integrációjáról, amely szerint Szerbia csatlakozni kíván az Európai Unióhoz, s ezt a legfontosabb külpolitikai prioritásnak tartja. A szerb kormány pedig 2005 júniusában elfogadta az EU-hoz való társulás stratégiáját.

2005. október 10-én Belgrádban megkezdődött a két ország között a társulási és stabilizációs tárgyalások sorozata, amelynek végén, az eredeti tervek szerint 2006 novemberében a két ország aláírja a Társulási és stabilizációs egyezményt, s ezzel Szerbia az Európai Unió társult országává válik (s ezzel Szerbia számára is megnyílik az IPA-előcsatlakozási alap).

Az Európai Bizottság 2006. május 3-án felfüggesztette a Szerbia és Montenegroval megkezdett stabilizációs és társulási tárgyalásokat, mivel Belgrád nem tartóztatta le és nem adta ki a hágai Nemzetközi Törvényszéknek a háborús bűnökkel vádolt Ratko Mladićot. Az elmúlt hónapokban nem történt e téren előrelépés, és így patthelyzet alakult ki.

SZERBIAI INTEGRÁCIÓS INTÉZMÉNYEK

Európai Integrációs Tanács

A szerb kormány 2002 novemberében létrehozta az Európai Integrációs Tanácsot, mint a kormány tanácsadó testületét. A Tanács feladata Szerbia Európai Unió integrációjának követése, vizsgálata, osztályozása és tanácsok megfogalmazása annak elmélyítése érdekében.

A Tanácsot a miniszterelnök, a miniszterelnök-helyettes, a kormány főtitkára, tizenegy miniszter és az Európai Unió Társulási Iroda titkára alkotja. A Tanácsot a miniszterelnök hívja össze. A Tanács munkájának technikai segítséget nyújt az Európai Unió Társulási Iroda, és előkészíti annak üléseit.

Európai Unió Csatlakozási Folyamat Koordinációs Bizottsága

A Bizottság 2002 októberében a fenti Tanáccsal egy időben a szerb kormány döntése alapján jött létre. A Tanáccsal szemben ez egy sokkal operatívabb, gyakorlat-orientáltabb testület. A Bizottság feladata az európai integráció megvalósulásának elősegítése a minisztériumok mindennapi munkájában és a jogharmonizáció területén.

A Bizottság tagjait a kormány nevezi ki, s jelenleg 30 tagból áll. A bizottság tagja az Európai Unió Társulási Iroda vezetője, a parlament Európai Integrációs Bizottságának elnöke, valamint a minisztériumok és az egyes országos hatáskörű szervek operatív szakemberei.

Európai Unió Társulási Iroda

A szerb kormány 2004 márciusában létrehozta az Európai Unió Társulási Irodát, amely átvette a korábban a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériumában létezett Európai Integrációs Osztály feladatkörét. Az iroda közvetlen a miniszterelnök alá tartozik (aki azonban átadta a felügyeletet a miniszterelnök-helyettesnek). Az iroda feladata az európai integrációs folyamatok levezénylése, a szerbiai minisztériumok munkájában az európai integráció megjelenítése, a jogharmonizációs feladatok elvégzése, s jelen stádiumban fontos szerepet játszik a társulási tárgyalások szakmai lefolytatásában is. Az iroda vezetője *Tanja Mišćević*.

További információ: www.seio.sr.gov.yu

AZ EURÓPAI UNIO SZERBIAI INTÉZMÉNY-RENDSZERE

Európai Bizottság Delegációja

Az Európai Unió állandó belgrádi képviseleti szerve, amelynek célja a Szerbiával való politikai és gazdasági kapcsolatok elmélyítése. Legfontosabb feladata a szerb állam, intézmények, média és polgárok informálása az integrációról és az európai intézményekről, folyamatokról. A delegáció vezetője *Joseph M. Lloveras*.

További információ: www.eudelyug.org

Európai Újjáépítési Ügynökség (EAR)

A 2000 februárjában létrehozott szervezet az Európai Unió Szerbiának szánt pénzügyi támogatásait, s elsősorban a CARDS-program forrásait kezeli.

További információ: www.ear.eu.int

Európai Humanitárius Segélyek Irodája (ECHO)

Az 1992-ben alapított iroda az Európai Bizottság szerve, amely egész Szerbiában a legnagyobb segély-nyújtó szervezet, s különösen a menekült-kérdésben tett nagy erőfeszítéseket.

– munkatársunktól –

ADAPTATIO

az

szerkesztésében

Ki a hibás?

Európai Szociális Alap: Brüsszel elzárja a szlovákiai csapot?

Vladimír Špidla cseh uniós biztos az Európai Szociális Alapból (ESZA) érkező támogatás felfüggesztését helyezte kilátásba, mivel az unió ellenőrzése adminisztratív hibákra bukkant a szlovákiai felhasználás során.

A szociálisügyi minisztérium a tárca előző vezetését hibáztatja: „Az előző minisztériumi vezetés durva hibái miatt, a menedzsment szakszerűtlen lépései és az alkalmazottak kifogásolható munkája miatt állt elő ez a helyzet”. Szerintük a 2004-2006 között rendelkezésre álló mintegy 13 milliárd koronának csak elenyésző részét sikerült eddig felhasználni. A minisztérium szeptember végén küldte el Brüsszelbe a hibák elhárítását célzó akciótervet, az unió még egyelőre nem reagált rá.

Az ESZA az egyes tagállamok szociális és művelődési, oktatási programjait támogatja, például ebből finanszírozzák az egyes munkahelyteremtő támogatások egy részét. Az előző vezetés visszautasítja a vádak: „Szlovákia semmivel sem áll rosszabbul, mint a többi újonnan csatlakozott ország” – mondta a korábbi szociálisügyi miniszter. Szerinte az alapból érkező támogatás 80 százalékat nagy, a szociálisügyi hivatal által megvalósított programokra költik, ilyen például a munkanélkülieknek nyújtott ösztönző támogatás, vagy az új vállalkozásokhoz biztosított indulótőke. A maradék mintegy 20 százalékot az Equal programra kérte Szlovákia, amelyből nonprofit szervezetek programjait finanszírozzák pályázati úton.

Forrás: Új Szó

EU házhoz jön – már 68 helyszínen

Fókuszban a határon átnyúló kezdeményezések Szlovákiában is

Pályázati, fejlesztési és gazdasági együttműködési lehetőségekről tárgyaltak azon a kassai szakmai találkozón, ahol főleg a mezőgazdaságban tevékenykedő vállalkozók vettek részt. A résztvevők hallhattak az aktuális EU-s támogatási programokról, együttműködési lehetőségekről az Európai Unió egységes piacán, beleértve a határon átnyúló kezdeményezéseket is.

Az előadók között a magyar gazdasági tárca képviselői, vállalkozásfejlesztési, innovációs és gazdasági szakemberek kaptak helyet, és bár a két új kormány terveivel kapcsolatban kevesen mertek jóslásokba bocsátkozni, szinte mindannyian, köztük a rendezvényt támogató Új Kézfogás Közalapítvány igazgatója is azon reményüknek adtak hangot, hogy a határon átnyúló együttműködés továbbra is prioritást élvez majd. Stark Viktória, a magyar gazdasági tárca Vállalkozásfejlesztési és EU Felzárkóztatási Főosztályának vezető tanácsosa szerint ez azért is valószínű, mert a két szomszédos ország hasonló célokat tűzött ki maga elé, és hasonló nehézségekkel küzd: egyaránt céljuk például a vállalatok versenyképességének növelése, és egyaránt gondot okoz számukra a tőke- és forráshiány. A magyar kormány idén 155 millió forintot különített el a határon túli magyarokat támogató Szülőföld programra, újdonságként pedig a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával együttműködve egyes kamarák felállítására törekszik a külföldön tevékenykedő magyar cégek képviselete érdekében. Stark Viktóriától megtudtuk, hogy a magyar-román vegyes kamara már megalakult, Horvátországgal is jól haladnak a tárgyalások ez ügyben, Szlovákia részéről azonban egyelőre nincs érdeklődés. A magyar gazdasági tárca másik figyelemre méltó kezdeményezése „Az EU házhoz jön” címmel zajlik, eddig 68 helyszínen igyekeztek segíteni a határon túli magyar kis- és középvállalkozások uniós felzárkózását. A kezdeményezés alapvető célja a határon túl élő magyarság szülőföldjén

való boldogulásának elősegítése, anyagi és szellemi gyarapodásának erősítése, valamint az anyaországgal való sokoldalú kapcsolatok bővítése. A szakmai tanácsadás mellett ezeken a rendezvényeken a tárca magyar nyelvű tájékoztató kiadványait is kézhez kapják az érdeklődők. Az uniós szabványok magyar nyelvre való lefordítása is folyamatban van, bár meglehetősen lassan halad, a terjedelmes anyagnak még csak mintegy huszonöt százaléka olvasható magyarul.

A CORVINUS RT. A PARTNERKERESÉSBEN IS SEGÍT

Márk Péter, a budapesti CORVINUS Nemzetközi Befektetési Zrt. igazgatója szintén a határon átnyúló együttműködés lehetőségeit ismertette a kassai konferencián. Ez a teljes egészében állami tulajdonú részvénytársaság a magyar cégek terjeszkedését segíti, ágazati korlátozások nélkül. Olyan anyaországi vállalkozásokba fektet tőkét, amelyek külföldi céget terveznek alapítani, vásárolni, vagy meglévő külföldi érdekeltségüket tervezik fejleszteni. Segítséget nyújtanak a strukturális, regionális és színvonalbeli felzárkózásában, a nemzetközi üzleti stratégiák kialakításában. A program további célja, hogy a kis- és középvállalkozói szektor hosszú távon is megfelelő versenyhelyzetben maradjon az uniós piacokon. A tőkeprogram keretében a Corvinus Zrt. által közvetlenül tőkeemelésre fordítható összeg vállalkozásonként minimum 50 millió forint, a felső határ pedig hivatalosan 250 millió forint, ám Márk Péter szerint indokolt esetben, rendkívül előnyös üzletnél magasabb is lehet. A Corvinus 3-10 évre száll be egy-egy vállalkozásba, amelyben egy szakmai partnerrel közösen vállal kockázatot, és akárcsak befektetőtárs, a befektetett tőke után hozamot vár el. Ennek mértékét piaci alapon, az adott projekt kockázatainak figyelembevételével határozza meg. A kereskedelmi banki hitellel szemben előnyt jelent, hogy az elszámolásra akár az együttműködés legvégén, azaz tíz év múlva is sor kerülhet, az ütemterv tehát nem igazán szoros. „Az ideális az

lenne, ha a szlovákiai vállalkozó magyarországi partnerével együtt kopogatna be hozzánk. A legfőbb probléma, hogy Szlovákiából nem igazán kapunk projektjavaslatokat, a kassaihoz hasonló konferenciákon tapasztalt érdeklődés hamar lelohad” – mondta Márk Péter, aki egy vadonatúj kezdeményezésről is beszámolt a résztvevőknek.

Néhány hónap múlva bárkinek lehetősége lesz feltenni projektjavaslatát a Corvinus internetes honlapjára, ahol a leendő partnerek a regisztrációt követően olvashatják azt, és felvehetik velük a kapcsolatot. Az ágazatonként különválasztott projektkínálatban természetesen a befektetési részvénytársaság szakemberei is mazsolázni kívánnak, és a számukra érdekes kezdeményezések kiíróit ők maguk keresik meg.

SZLOVÁKIAI MAGYAR VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉSI TÁRSULÁS

„A konferencia résztvevőinek 70-80 százaléka rendszeresen jár a szövetségünk által rendezett szakmai találkozókra. Ez a mostani összejövetel jó alkalom volt arra, hogy az elmúlt egy év tapasztalatait megosszák egymással. A minisztériumok képviselői, gazdaságfejlesztéssel foglalkozó szakemberek beszámolnak az általuk képviselt intézmény nyújtotta támogatási lehetőségekről. Persze jelenleg sok minden tisztázatlan, minkét országban új kormányok kezdik átszervezni a gazdasági fejlesztés filozófiáját és eszközrendszerét. Ma például még nem tudni, hogy egy év múlva milyen pályázati programokba lehet bekapcsolódni. Viszont sok hasznos információt hallhattunk például a szlovákiai gazdasági minisztérium terveiről, a jelenlévők tippeket kaphattak arra nézve, milyen irányba érdemes elindulniuk, mely területeken számíthatnak a tárca támogatására” – mondta Fuksz Sándor, a Szlovákiai Magyar Vállalkozásfejlesztési Társulás elnöke. A kassai találkozón egyébként főleg a mezőgazdaságban tevékenykedő vállalkozók vettek részt Pozsonytól Ágcsernyőig, többségben voltak a Nyugat-szlovákiai érdeklődők. Számukra különösen hasznosak lehetnek azok az előadások, amelyek a megújuló erőforrások lehetőségeit ismertették. A szakemberek részletes útmutatást adtak arra nézve, hogyan, milyen eszközökkel és technológiákkal lehet magas energiatartalmú növényeket termelni gyengébb minőségű földterületeken.

Forrás: Új Szó

RÖVID HÍREK

SZLOVÁKIAI NSRK 2007-2013

Változások az uniós pályázatok finanszírozásában

Az egyes operatív programok keretében Brüsszel a költségek 85 százalékát finanszírozza majd, 10 százalékkal járul hozzá az állam, 5 százalékot a pályázónak kell biztosítania. Meghosszabbítják a felhasználás időtartamát is. A jelenlegi szabályok szerint a projektet a támogatás jóváhagyásától számított két éven belül kell megvalósítani, ezt három évre módosítják.

Továbbra is gondok a régi EU-s alapok kihasználásával

A szlovák kormány a több, mint 11 milliárd euró támogatást 11 operatív program keretén belül osztja szét. Az eredetileg tervezett 8 programhoz még hármat tettek hozzá az október 8-ai kormányülésen, melynek hatására a vezető kormánypárti (Smer) miniszterek nagyobb részben férnek hozzá a pénzek elosztásá-

hoz a Szlovák Nemzeti Párthoz (SNS) tartozó miniszterekhez képest. A pénzt nem kell a következő hét év alatt felhasználni, mivel néhány tárca eddig csak a 2004-2006-ra előirányzott támogatások töredékét használta fel. A Nemzeti Ellenőrző Hivatal (NKÚ) jelentéséből kiderül például, hogy az INTERREG IIIA program első évében a támogatások mindössze 0,5%-át használták fel, a HEFOP esetében ugyanez az arány 9%.

Túl sok a program?

Csáky Pál volt miniszterelnök-helyettes szerint a Kormányhivatalnak nincsenek olyan kapacitásai, amelyek lehetővé tennék a "Információs Társadalom Operatív Program" lebonyolítását. Csáky szerint a kormány tagjai nem vették figyelembe, hogy egy új operatív program lebonyolításához új irányító hatóság létrehozása is szükséges, amely nemzetközi auditáláson kell, hogy keresztül menjen. Az audit lebonyolítása legalább 4-5 hónap, amely nagymértékben késleltetni fogja a pénzek lehívását 2007-ben. Csáky konfliktust lát abban is, hogy eredetileg az informatika ügye és az ide tartozó jogkörök a Közlekedési-, telekommunikációs- és postaügyi Minisztériumhoz tartoznak.

Az új operatív programok néhány célkitűzése

Egészségügy – kórházak, intézmények, non profit szervezetek kérhetnek majd felszerelés és infrastruktúra támogatására, valamint az egészségügyi szolgáltatások fejlesztésére. A kormány terveze szerint az állam több önrészt fog vállalni ezen operatív program esetében, mint a többinél. Támogatandó cél továbbá az egészségügyi informatikai fejlesztése, és az egészségügyi biztosítók szolgáltatásai, működésük hatékonyságának növelése.

Informatika – a fő célok többek közt: a polgárok és a hivatalok közötti elektronikus kommunikációs rendszerek fejlesztése, a széles-sávú internet-hozzáférés fejlesztése.

Versenyképesség és gazdasági növekedés – fő cél a KKV-k támogatása, innovatív projektek támogatása, tapasztalatcsere kutatók, egyetemek és vállalatok közt. A gazdasági növekedést célzó projektek közül támogathatók lesznek az energia-hatékony gyártást és hatékony energiafelhasználást valamint az energetikában a progresszív technológiákat szorgalmazó projektek.

Régiók – óvodák, általános- és középiskolák felújítása, szociális- és jogsegély szolgálatok kiépítése. A pályázatok célja lehet továbbá a helyi infrastruktúra modernizációja, egészségügyi épületek, mentőállomások felújítása.

Környezetvédelem – víztisztító állomások építése és modernizációja, újrahasznosítható energia, felszíni és földalatti vízkészletek ellenőrzése. Hulladék-szeparáció, újrafelhasználás. További cél a veszélyeztetett állat- és növényfajok védelme.

Közlekedés – vasút modernizációja, autópályák, gyorsforgalmi utak, I. osztályú utak építése.

Kutatás, fejlesztés, innováció – főiskolák, egyetemek, kutatóintézetek infrastruktúrájának javítása és modernizációja. K+F támogatás a Pozsonyi kerületben.

Foglalkoztatottság és társadalmi befogadás – a foglalkoztatás emelése, szociális tevékenységek támogatása. Esélyegyenlőség növelése, főként a romák körében. Általános cél a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációja.

Oktatás – alapvető cél a hagyományos iskola modernizációja. Ez például olyan projektek támogatását jelenti melyek célja interaktív oktatási anyagok készítése és használata, segédeszközök informatikai fejlesztése stb.

– munkatársunktól –

TISZTELT OLVASÓNK! JELEN SZÁMUNKBAN A KÖZÉP-DUNÁNTÚLI RÉGIÓRÓL KÉSZÍTETTÜNK ÖSSZEÁLLÍTÁST.

VESZPRÉMI PANORÁMA

SZÉKESFEHÉRVÁR BELVÁROSA

A Közép-dunántúli régióról

AZ INNOVÁCIÓ RÉGIÓJA

A Közép-dunántúli régió a Dunántúl középső részén helyezkedik el, 11.117 km²-nyi területen. A régiót közigazgatásilag három megye: Fejér, Komárom-Esztergom és Veszprém és összesen 26 kistérség alkotja. A régió fejlődésének alapja az erős, modern feldolgozóiparra alapuló gazdaság, a kedvező közlekedés-földrajzi helyzet által hordozott telephelyi és logisztikai potenciál, valamint a kiemelkedő turisztikai adottságok. E három tulajdonság az innovációt hordozó fejlesztések helyi alkalmazhatóságának környezetét is megteremti.

Területileg az ország második legkisebb régiója, azonban itt él az ország lakosságának 11 százaléka, több mint 1.1 millió fő. Az egy főre jutó GDP tekintetében – Közép-Magyarország és Nyugat-Dunántúl után – stabilan a harmadik a régiók rangsorában (értéke közel 20 %-kal magasabb, mint a Budapest nélkül számított országos átlag).

KIRÁLYI VÁROSOK A KÖZÉP-DUNÁNTÚLON

A Közép-dunántúli régió Magyarország úgyszólván valamennyi tájképi sajátosságával és szépségével rendelkezik. A régióhoz tartozik a Balaton szinte teljes északi partvonala, európai hírfüldülőhelyekkel, a tóra néző szőlőhegyekkel és a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkkal. Szintén a régióban található a Budapesttől alig 40 kilométerre eső Velencei-tó, melynek tájképi szépsége a Balatonéval vetekszik. A három nagy múltú, hajdani királyi város, Székesfehérvár, Veszprém és Esztergom, a magyar államiség bölcsői, s egyben vonzó turisztikai célpontok.

KÖZLEKEDÉSI KAPCSOLATOK

A régiót nagyforgatosságú vasútvonalak, közutak és autópályák (M1,

KOMÁROM

BALATONI NYÁR

M6, M7) szelik át. A térséget északról és keletről a Duna, Európa egyik legfontosabb vízi útja határolja. A szerencsés adottságoknak köszönhetően egyformán fejlett az ipar, a mezőgazdaság és az idegenforgalom. A régió két nagy európai fejlődési zóna metszéspontjában helyezkedik el, nagytársági pozíciója ennél fogva kitüntetett értékű. Az európai gazdasági folyamatok közvetlenül érvényesülő hatásai lehetővé teszik a Közép-dunántúli régió tartós és folyamatos megújulását, fejlődését. A régió kedvező közlekedési kapcsolatokkal, kiemelkedő adottságokkal rendelkező nagyvárosai fontos szerepet töltenek be a hazai társadalmi-gazdasági térben: Székesfehérvár mint régióközpont és ipari központ illetve Tatabánya gazdasági, logisztikai, Veszprém komplex felsőoktatási, Dunaújváros ipari központ.

IPARI PARKOK, LOGISZTIKAI KÖZPONTOK

A Közép-Dunántúl magyar gazdaságban betöltött szerepe már az 1990-es évek közepétől lényegesen meghaladja területi és lakossági súlyát. Az átalakulás sikerét jelzi, hogy a gazdasági fejlettség mérésére általánosan használt mutatók értéke és azok dinamikája tartósan magasabb az országos átlagnál, amihez nemzetközi összehasonlításban is kedvező foglalkoztatási mutatók párosulnak. A Közép-dunántúli régió az ipari parkok számát és területét tekintve egyaránt az első helyen áll országos szinten (Forrás: www.gkm.hu, 2006. január 30.), kialakításuk és fejlődésük dinamikus.

A régió eddigi dinamikus társadalmi-gazdasági fejlődésének hátterében a régió kedvező adottságai álltak. A gazdasági szerkezet megújult, új technológiák, új típusú iparágak honosodtak meg, a foglalkoztatás bővült, a működő tőke új ágazatokba investált. A hagyományos ipari termelési kultúrára alapozva korszerű iparágak települtek a korábbi ipari centrumokba. Zöldmezős beruházások is elősegítették az ipar megújulását és az innováció-orientált fejlesztést. (1. ábra, következő oldal)

TŐKEBEFEKTETÉSEK A RÉGIÓBAN

A régióban mintegy 1900 külföldi, zömmel amerikai, német, osztrák, holland, francia és japán érdekeltségű cég működik. Jelenlétük Székesfehérváron a legmarkánsabb, ahol az elmúlt tíz évben mintegy 2 milliárd dollár külföldi tőkebefektetés tör-

tént. Ezzel a Közép-Dunántúl régióközpontja gazdasági értelemben a világ tíz legdinamikusabban fejlődő városa közé került. Vonzó a külföldi tőke számára Tatabánya, valamint Esztergom és Komárom is.

A RÉGIÓ GAZDASÁGI JELLEMZŐIT FORMÁLÓ NÉHÁNY MUTATÓ

Adat	Közép-dunántúli Régió	Ország	Budapest	Hat régió	Helyezés (hét régió között)
Foglalkoztatottság					
15-74 éves népesség (=100%) gazdasági aktivitása (2004)					
Foglalkoztatott	53,7%	50,5%	58,1%	48,2%	3. legnagyobb
munkanélküli	3,2%	3,3%	2,7%	3,5%	3. legkisebb
gazdaságilag aktív	56,9%	53,8%	60,8%	51,7%	3. legnagyobb
gazdaságilag inaktív	43,1%	46,2%	39,2%	48,3%	3. legkisebb
Munkanélk. ráta (2004)	5,6%	6,5%	-	6,8%	3. legkisebb
Foglalkoztatottak aránya gazdasági ágak szerint (2004)					
mezőgazdaság	5,2	5,3	0,7	7	3-4. legkisebb arányú
ipar+építőipar	43,3	32,8	20,2	36,5	legnagyobb arányú
keresek. javítás	11,5	14	16,4	12,9	legkisebb arányú
közig., TB, védelem	6,5	7,7	7,3	7,8	2. legkisebb arányú
oktatás	7	8,5	8,6	8,6	legkisebb arányú
eü.+szoc. ellátás	6	6,9	7,6	6,9	1-2. legkisebb arányú
egyéb	20,5	24,8	39,2	20,3	3. legkisebb arányú
Gazdaság					
Működő gazdasági szervezetek 2004					
összes	98510	960321	263901	590590	4.
társas vállalkozás	35446	415879	162017	204130	4.
költségvetési int.	1813	15259	1561	12420	2. legkevesebb
non-profit	7554	72955	17998	48984	2. legkevesebb
Működő vállalkozások	10,2%	100%	39,3%	60,7%	4.
ter. megoszlása (Közép-Mo-i Régió)					
Külföldi érdekeltségű vállalkozások 2003					
Száma	1736	26793	14143	10501	
saját tőke milliárd forint	930,5	10057,6	1931,8	3562	
külföldi részesedés	860,5	8706,9	4054,4	3163,2	
lakos6külf.tőke	773,2	860,6	2377,5	434,1	
Beruházások területi aránya (2005)	11,3%	100%	50,1% (körül)	59,9%	2. legnagyobb

Forrás: A magyar régiók zsebkönyve 2004, KSH 2005., Magyar Statisztikai zsebkönyv 2005, KSH 2006.

(1. ábra)

A Közép-dunántúli Operatív Program bemutatása

Az ágazati programokhoz hasonlóan a regionális operatív programok tervezése is a végéhez közeledik, várhatóan még idén benyújtásra kerülnek Brüsszelbe a Kormány által elfogadott, a 2007-13-as időszak fejlesztéseit megalapozó dokumentumok. A Közép-dunántúli régió önálló Regionális Operatív Programja (KD OP) a 2007-2013-as EU-s pénzügyi-programozási időszakban a régióba érkező közösségi források minél teljesebb körű felhasználását alapozza meg, segítve a régió versenyképességének növekedését illetve a régió társadalmi kohéziójának erősítését. A dokumentum elkészítése Európai Unió által előírt kötelezettség, de egyúttal olyan eszköz is, amely segítségével a régió korábban lefektetett stratégiai irányai mentén dinamizálhatja a Közép-Dunántúl középtávú fejlesztési lehetőségeit.

A régió önálló operatív programja azokat a fejlesztési prioritásokat tartalmazza, amely fejlesztések 2007-2013 között a közeljövőben felállítandó – várhatóan – régiós intézményrendszer keretében lesznek végrehajthatók és megvalósításukra regionális szintre delegált uniós illetve kiegészítő jellegű hazai források állnak majd rendelkezésre.

A KD OP mint operatív programozási dokumentum az uniós és az ezen alapuló kormányzati elvárásoknak, követelményeknek megfelelően sokkal inkább ölt stratégiai jelleget, nem részletező jellegű dokumentum. A bővebb, intézkedés-leírásoknak tekinthető anyagrészek egy külön dokumentumban jelenhetnek meg a későbbiekben, a két-két évre szóló ún. *regionális akciótervekben*.

A KD OP négy specifikus fejlesztési cél elérését támogatja, melyek a következők:

- Innovatív és versenyképes gazdasági környezet kialakítása
- A régió turisztikai potenciáljának gazdagítása
- A régió városhálózatának fenntartható fejlesztése
- Regionális kohézió erősítése infrastrukturális beruházásokon keresztül

Mindezeket a gazdaságfejlesztés, a turizmusfejlesztés, valamint meghatározott kritériumok alapján különböző települési és közlekedési infrastruktúra támogatása révén kívánja elérni.

A KD OP így négy prioritás köré csoportosítja a regionális fejlesztési lehetőségeket, melyek a következők:

- Regionális gazdaságfejlesztés
- Regionális turizmusfejlesztés
- Integrált városfejlesztés
- Helyi és térségi kohéziót segítő infrastrukturális fejlesztés

Az első prioritás, a regionális gazdaságfejlesztés célja a Közép-dunántúli Régió nemzetközi versenyképességének erősítése,

elsősorban az innováció-orientált gazdaságfejlesztési folyamatok és struktúrák előtérbe helyezésével, a hozzáadott értéket teremtő stratégiai működő tőke bevonásával, a kis- és középvállalkozások dinamizálásával, valamint a gazdaság igényeihez igazodó szakképzési rendszer támogatásával. A második prioritás a turizmusfejlesztés, amely csak a Regionális Operatív Programok keretén belül nyerhet támogatást, és célja a Közép-dunántúli régió, mint turisztikai desztináció piaci pozíciójának és látogatottságának javítása, valamint a régióbeli turisztikai ágazat szervezeti hátterének, működésének minőségi megújulása. Bár a városok fejlesztéseire több operatív program teremt lehetőséget, a városrehabilitáció kérdésének egyedüli letéteményese a Regionális Operatív Program. A fejlesztés célja a régió városainak hálózatszerű fejlesztése egyrészt a város térségére gyakorolt dinamizáló hatása, a város és térsége kiegyensúlyozott, harmonikus kapcsolatának elérése, másrészt élhető lakókörnyezet megteremtése érdekében. Végezetül a negyedik prioritás átfogó szemléletében azt a célt szolgálja, hogy különböző humán infrastruktúra (kapcsolódó humán-erőforrás-fejlesztés típusú nem szigorúan infrastrukturális fejlesztés típusú támogatásokkal) és egyéb infrastrukturális elemek (közlekedési, települési infrastruktúra) fejlesztésének egy helyen kezelésével a régió társadalmi- és (elkerülhetetlen egyéb hatásai okán kisebb mértékben) gazdasági kohézióját erősítse, szem előtt tartva a falvak, a mikro- és kistérségek eltérő igényeit.

Az Új Magyarország Fejlesztési Tervben a regionális operatív programokra allokált keretből a hét év során minimum 134, maximum 145 milliárd forint fordítható a Közép-dunántúli Operatív Programban meghatározott célok megvalósítására.

Jelenleg az operatív programok társadalmasítása folyik annak érdekében, hogy az elkészített dokumentumok elfogadását követően az akciótervek elkészítése után a támogatások mielőbb lehívhatóak legyenek.

Az anyagot Gáspár Edit és Busics Anna állította össze

ORSZÁGOS VISZONYLATBAN A FELETT RÉGIÓK KÖZÉ TARTOZUNK

A regionális igények érvényre juttatása a cél

– beszélgetés Heinrich Péterrel, a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség igazgatójával –

A régió relatív gazdagsága miként befolyásolta a ROP tervezését?

Az EU átlag 75 százalékát ugyan nem éri el a régió GDP-je (52% a GDP/fő az EU-hoz viszonyítva), de országos viszonylatban a fejlett régiók közé tartozunk. Ez megkönnyíti azt, hogy a liszaboni célok hatékonyabban érvényesülésére, a foglalkoztatás minőségére és a növekedés gyorsaságára fókuszáljunk, ugyanakkor kevesebb forrásból kell gazdálkodnunk. Magyarul ez azt jelenti, hogy Székesfehérváron például nem több, hanem jobb munkahely kell, és előtérbe kell helyeznünk a több intézkedést is érintő integrált projekteket, a turisztikai célok közé például az elérhetőség fejlesztését is be kell illesztenünk.

Milyen belső egyenlőtlenségeket kell mindenképpen kezelnie a programnak?

A népességkoncentráció erő és a fejlettségi színvonalat jelző társadalmi-gazdasági mutatók alapján kiemelkedik a négy megyei jogú város (Székesfehérvár, Tatabánya, Veszprém, Dunaújváros). A nagyvárosok körüli, agglomerálódó térségek mellett erős az urbanizáció a Balaton és a Velencei-tó part menti térségeiben, valamint a Duna mentén is. A régió organikus fejlődésű és karakteres fejlődési potenciállal rendelkező közpvárosi térségei közül több országosan vagy regionálisan meghatározó funkciót hordoz, mint például Balatonalmádi, Balatonfüred, Bicske, Esztergom, Gárdony, Komárom, Mór, Pápa, vagy Tata. A Dunántúli-középhegység mentén a szocialista iparfejlesztés során új kis- és közpvárosok települtek (pl. Ajka, Dorog, Oroszlány, Várpalota), egyfajta "bányászati-energetikai tengelyt" alkotva. Az elmúlt másfél évtizedben a struktúraváltásuk megindult ugyan, de térségi gazdaságuk még nem erősödött meg kellőképpen. A kis- és közpvárosi központtal rendelkező vonzáskörzetek közül jellemzők a régióban a döntően agrárjellegű térségek is: Aba, Adony, Ercsi, valamint a legkedvezőtlenebb társadalmi-gazdasági mutatókkal rendelkező külső és belső perifériák, Enying, Sárospatak, Sümeg, Tapolca, Kislécs és kistérségeik.

A régió nagy külföldi tőkevonzó képességéről volt ismert. Jön-e még tőke, és milyen módon kívánják az uniós pénzek mellé a magántőkét is megmozdítani?

A régió gazdaságfejlesztési pályája az extenzív szakaszról az intenzív szakaszba lépett. Előtérbe kerül a hozzáadott érték, a minőség, a K+F eredményeinek megjelenése a vállalkozásokban. A ROP beavatkozási területei közül említhető három re-

A PROJEKTFEJLESZTÉST CSAK HELYI TUDÁSSAL LEHET HATÉKONYAN VÉGREHAJTANI

leváns terület: a befektetés-ösztönzés helyi és térségi megközelítésben, a turisztikai kiemelt fejlesztések és szolgáltatások, valamint a fenntartható, megtérülő városfejlesztési programelemek. Mindezek mellett a magántőke bevonása kiegészíti a támogatási forrásokat, jellemző a PPP konstrukciók előtérbe kerülése is.

A régióban azonban most még viszonylag alacsony szintű a kutatás-fejlesztés, a befektetők még főként a munkaerő miatt jönnek például Székesfehérvárra. Az uniós támogatottságú programok segítségével nőhet-e jelentősen a K+F, különösen pedig a vállalati K+F aránya?

A gazdaság innovatív fejlődése a régió egyes zónáiban és a nagyobb városi centrumokban már elindult, az innováció beágyazottsága azonban sem területileg, sem vertikálisan nem elég erős. A tudomány, a felső- és szakoktatás, a gazdasági szférák és az ezek szektorai közötti intézményi-gazdasági kapcsolatok fejlesztésre szorulnak, mint ahogy a szerves hálózatszerű fejlődést, innovációt hordozni képes KKV szektor is. A régió gazdasági súlyához viszonyítva a számára kiemelten fontos kutatás-fejlesztési terület helyzete igen kedvezőtlen, az országos átlagnál rosszabb mutatókkal

bír, a hazai viszonyok között kiemelkedő gazdasági teljesítmény eddig nem alapozta meg a K+F kapacitások bővülését.

Az utóbbi években ugyanakkor pozitív tendenciákat is megfigyelhettünk. A Közép-Dunántúl K+F tevékenységének dinamikus fejlődését jelzi, hogy régióink 2004-re a kutatóhelyek (6,2%), valamint a K+F területén foglalkoztatottak számát (5,3%) tekintve, hasonlóan a tudomány doktora és kandidátusa címmel rendelkező kutatók arányához (4,2%) viszonyítva az Észak-magyarországi és a Nyugat-dunántúli régiót is megelőzte, míg a K+F ráfordításokat (6%), valamint a kutatási témák számát illetően már a Dél-Dunántúlt is maga mögött tudhatja. Szintén pozitív, hogy a régióban megindult a tudásparkok kialakítása (Talentis program a Zsámbéki-medencében, Technopolis program Székesfehérváron, Alba Innovációs Park és Pannon Tudományos és Technológiai Park Székesfehérváron és Veszprémben a Fejlesztési Tengely Stratégia alapján). Az innovációs igényeket ugyancsak előtérbe helyezi a Bécs-Budapest nagyrégióban elhelyezkedő, több innovációs centrumot, növekedési központot magába foglaló innovációs terület kiépülése (Székesfehérvár, Mór, Várpalota, Veszprém, Ajka, Esztergom, Tatabánya, Komárom, Dunaújváros, Pápa, Bicske és Bábolna). A ROP keretein belül az innovációs menedzsment támogatására kapunk/látunk lehetőséget, így a régió vállalkozásai, K+F intézményei igényeinek közvetítése a GOP felé kiemelt feladatunk.

A Balaton meghatározó szerepet játszik a régióban. A jelenlegi NFT-ben külön program foglalkozik vele. Milyen változások várhatók e téren?

A beavatkozások összehangolása kiemelten fontos egyrészt a Balaton térségét érintő fejlesztések esetén a Dél-dunántúli és Nyugat-dunántúli régiókkal, másrészt a Közép-dunántúli régió határán átnyúló, interregionális fejlesztések vonatkozásában az érintett régióval. A Balaton-térség egységes, összehangolt fejlesztése érdekében az együttműködés megfelelő terepe a Balatoni Fejlesztési Tanács. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben megvalósuló fejlesztések kizárólag a mindenkor hatályos, BFT által elfogadott, legitim Balaton Fejlesztési Stratégiában foglaltakkal összhangban támogathatók. Ez két kiemelt területen jelenik meg a ROP-ban: a turizmusfejlesztésben és a szennyvízkezelésben.

Az idegenforgalom is meghatározó a régió gazdaságában, s erre a ROP is nagy hangsúlyt fektet. De mi lesz a holtszezonnal?

A turizmus a régió gazdasági bázisának egyre jelentősebb forrását nyújtja, húzóágazatnak tekinthető. Megerősödtek a hagyományos turisztikai térségek, azok nagyobb, önállóbb szerepköröket kaptak (Balaton, Velencei-tó – Vértes, Dunakanyar kiemelt térségei). A sikeres nyugat-európai desztinációk tapasztalatai alap-

ján a kínálatfejlesztés és az ezzel párhuzamosan szükséges piaci újrapozícionálás csak komplex, sok szereplőt integráló beavatkozásokon keresztül lehet sikeres. Ezek a térségi szinten integrált turisztikai termékfejlesztést, az elkészült termék további menedzselését és piaci bevezetését egységes rendszerben biztosítják. A speciális idegenforgalmi kínálati elemek, például természeti kincsek, történelmi városok, gazdag kulturális örökség, várak, múzeumok, történelmi borvidékek, térségi szintű összekapcsolásával növekedhet a régió vonzereje, csökkenhet a szezonális, az egyes idegenforgalmi kínálati pontok komplex, integrált kínálatával értékelődnek fel, valamint növekedhet a belföldi turizmus volumene.

Az NFT1 tanulságai miként épültek be a most elkészült ROP-ba?

Hazánk 2004-es európai uniós csatlakozásával lehetőséget kapott arra, hogy a 2000-2006-os közösségi tervezési időszakhoz igazodva, az NFT I. keretébe ágyazva tervezési gyakorlatában megjelenhessenek az uniós rendeleteknek megfelelő operatív programok. Értelemszerűen a csatlakozás időpontjától számított 2004 és 2006 közötti programozási ciklusban az ágazati operatív programok mellett a területi szemlélet megjelenítését szolgáló regionális operatív program is megjelenhetett. Számos tényező együtthatójaként azonban ebben az időszakban az ország összes régiójára egyetlen egységes regionális operatív program készült, négy fő prioritás köré csoportosulva: a turisztikai potenciál erősítése; térségi infrastruktúra és települési környezet fejlesztése; valamint a régiók humán erőforrásainak fejlesztése kiegészülve az elmaradhatatlan technikai segítségnyújtással. A Közép-dunántúli Régió a 2004-2006 közötti időszakban az I. Nemzeti Fejlesztési Terv keretében a Regionális Fejlesztés Operatív Program területén megkezdte a Strukturális Alapok felhasználását. A ROP rendelkezésére álló teljes keretösszeg 107,14 milliárd forint volt, amelyből a Közép-dunántúli régió 9,5 milliárd forintot (8,86%) használhat fel a három év alatt. Az előző időszak alapján a következő sikeresnek bizonyult intézkedések és eljárások továbbvitele jelezhető előre a 2007-2013-as időszakban: „Óvodák és alapfokú oktatási-nevelési intézmények infrastruktúrájának fejlesztése”, „Fenntartható, integrált városfejlesztés” és „A turisztikai fogadóképesség javítása”. Az NFT I. tapasztalatai igazolták fenti intézkedések regionális szintre való determinálását, orientálta a tervezőket a forrásallokációban és az indikátorok célértékeinek meghatározásakor.

A 2004-2006-os NFT I. időszak kritikájaként az alábbi fő problémákat azonosíthattuk a felemásan regionális ROP végrehajtásával kapcsolatban. A végrehajtás során óriási problémát jelentett, hogy egy intézkedésnek két közreműködő szervezet látta el a menedzsment feladatait, amely nem kellő hatékonysága mellett a felmerülő problémák megoldásában nem tudott a feleslegesen terhelt pályázók felé egyértelmű megoldási for-

A VILÁGHÍRŰ HERENDI

mát felmutatni. A 2007-2013-as időszakban indokolt egyetlen közreműködő szervezetet (az önálló regionális programok esetén a regionális fejlesztési ügynökségeket) kijelölni az intézkedések teljes menedzsmentjére. Számos jogosulatlan tevékenységet tartalmazó pályázat került elutasításra, mivel a ROP egyes pályázati kiírásai nem definiálták egyértelműen a támogatható tevékenységek körét. A félreérthetetlen fogalomhasználat ezért elkerülhetetlenül szükségessé válik a 2007-2013-as tervezési periódusban. Az alacsony pályázási kedv elkerülése érdekében egyrészt nem szabad lehetőséget adni a hasonló tematikájú egyszerűbb-kedvezőbb kiírások egyidejű megjelentetésének, mint például a ROP és a HEFOP felsőoktatás-fejlesztés tematikájú intézkedéseinél. Másrészt az újszerű együttműködésekre és gondolkodást igénylő kiírásokra időben fel kell készíteni a potenciális pályázói kört akár a meglévő regionális projektszatomán, akár a helyi tanácsadói hálózaton keresztül.

A 2004-2006-os időszakban a nagy mennyiségű, minőségileg kifogásolható beérkezett pályázat egyik fő oka a rendelkezésre álló források megszerzéséért folyó versenyfutás, és nem a valós szükségletek kielégítése volt. A túlpályázás – és a vele járó csalódottság – elkerülése érdekében a projektszatomna megfelelő működtetése alapvető cél, úgy, mint a szükséglet-orientált és minőségi projekteket biztosító projektfejlesztés megvalósítása, informálás, tanácsadás is. A folyamatos pályázattatási rendszer hátrányosan érintette a későn ébredő – ám szakmailag magasabb színvonalú anyagot összeállító – pályázókat, így előfordulhatott, hogy a program szempontjából nem a legjobb pályázatok kerültek kiválasztására. Az igazságosabb döntések meghozatala érdekében a szakaszos pályáz-

tatási rendszer alkalmazása lehet egy fő elv a 2007-2013-as időszakra. Szűk körben meghatározható potenciális pályázók (pl. külterületi útfelújítások területén) esetén a nyílt pályázattatási rendszere szintén nem hatékony eljárásforma, így ilyen esetekben indokolt a projektszelekció rendszerének alkalmazása.

Az önálló ROP fontos lépés az ország regionalizálódása szempontjából. A területfejlesztési törvény tervezett változtatásai milyen hatással lehetnek erre a folyamatra?

A cél, az önálló ROP valójában a regionális igények lehetőségek mentén történő közvetítése és érvényre jutása kell, hogy legyen. Ehhez a decentralizáció, a szubszidiaritás, a partnerség, a helyi tudás nélkülözhetetlen. A regionális és kistérségi szint megerősítése, a Tanács (mint a Régió érdekhordozó szférájának komplex fóruma) és az Ügynökség (mint az ehhez kapcsos-

BORVIDÉK

lódó koordinációs, kiszolgáló mechanizmus) fokozott hatásköre mindehhez elengedhetetlen. A programozást és projektfejlesztést csak helyi akarattal és tudással lehet hatékonyan végrehajtani. Ehhez a megfelelő jogszabályi háttér nélkülözhetetlen.

Milyen kiemelt nagy projekteket terveznek?

*E*lsőször 2005-ben döntöttek nagyprojektek támogatásáról, amelynek során régiókban például a székesfehérvári szennyvízkezelés-fejlesztését támogató projekt került kiválasztásra. Ezek előkészítése részben megkezdődött. A 2006. évi költségvetésből további pénzeszköz került elkülönítésre nagyprojektek előké-

szítésének támogatására. A nagyprojektek előkészítésének támogatásáról országos szinten döntenek, várhatóan rövid időn belül. A régiót – több más szervezettel együtt – megkeresték, hogy javasoljon meghatározott területekre vonatkozóan nagyprojekteket. A meghatározott kritériumok alapján neveztünk meg olyan projekteket, amelyek a régió több városának projektjeit ölelik fel, ezáltal integrált nagyprojektnek is hívhatjuk őket. Ilyen például a turizmusfejlesztés kapcsán megjelenő Királyi Városok projekt. A beérkezett javaslatok alapján megannyi nagyprojekt-ötletet továbbítottuk az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium felé. (lásd táblázatot – a szerk.)

Rockenbauer Nóra

PROJEKT CÍME	PROJEKTGAZDA
Turizmusfejlesztés	
Tata üdülővárosi rangjának helyreállítása az Öreg-tó rehabilitációja útján	Tata Város Önkormányzata
<i>Királyi városok integrált projekt</i>	
Magyar Királyok Panteonja alprojekt	Székesfehérvár MJV Önkormányzata
Séd-völgy rehabilitációja alprojekt	Veszprém MJV Önkormányzata
A Mattyasovszky bástya és a Kis fürdő helyreállítása és hasznosítása alprojekt	Esztergom Város Önkormányzata
A tatai Eszterházy-kastélyegyüttes felújítása és kulturális célú hasznosítása alprojekt	Műemlékek Állami Gondnoksága
Komárom Monostori erőd rekonstrukciója*	Monostori Erőd kht. Örökségvédelmi Hivatal, OTH
Közlekedés	
Regionális Községi Közlekedési Központ	Székesfehérvár MJV Önkormányzata
Komárom – Új Duna-híd	Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság (UKIG)
Dunaújvárosi kikötő és logisztikai központ fejlesztése*	Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata
Környezetvédelem	
Séd – Nádor – Gaja vízrendszer rehabilitációja	Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
Balatoni vízpart rehabilitációja Révfülöptől Edericsig	Tapolca és környéke Többcélú Kistérségi Társulás
Enyingi szennyvízkezelése	Enying Önkormányzat
Somló-Marcal térség szennyvízhálózat kiépítése ivóvízhálózat rekonstrukció	Új Atlantisz Többcélú Kistérségi Társulás

* Véleményezendő indikatív projektlistán szerepeltetett projekt